

CONTENTA IN HOC VOLVMINE,

242

Pimander.

Mercurij Trismegisti liber de de sapientia et potestate dei.

Asclepius.

Eiusdem Mercurij liber de voluntate diuina.

Item

Crater Hermetis A Lazarelo Septempedano.

Petri Portæ Monsterolensis dodecastichon ad

L E C T O R E M.

Accipe de superis dantem documenta libellum:

Sume Hermen/prisca religione virum.

Hermen/Thraicius quem nõ equauerit Orpheus:

Et quem non proles Calliopea Linus.

Zamolxin superat cum Cecropio Eumolpo

Quos diuino loquos phama vetusta probat.

Vtilis hic liber est/mundi fugientibus umbram:

Vera quibus lucis lumina pura placent.

Hic quid sit disces sapientia/summa potestas:

Hic poteris summi discere velle dei.

Insuper inuenies plenum Cratera liquore

Nectareo; minimi que tibi lector emes.

V A L E

a j

SACRO ANTISTITI GVILLERMO BRL
CONNETO EPISCOPO LODOVENSIS IA
COBVS FABER

S.

Vniuersa numerorum congeries/in pa-
rem diducitur et imparem/adeo vt nichil
numeri reperiendū sit/quod par non sit
aut impar/licet imparis diuinior natura:
ita vniuersa mortalium vita/in negociū secta est &
ociū/in actionem et cōtemplationem/sed cōtempla-
tio diuinior. Cui sētētie **Socrates/Plato/Aristoteles**
accedūt: apud quos negocium propter ociū/et actio
cōtemplationem finem habet/eam presertim que ad
sapientiā pertinens/mētes ad deum sustollit. Qua-
re cum is sit optimus vite nostre finis/deū scilicet co-
gnoscere & ad ipsū pansis(vt aiunt)velis cōtendere/
totoq; currere affectu:ratus sū pietati mētis tue/rem
haud ingratā me facturum/si duo opuscula **Mercurij**
Trismegisti/vetustissimi quidē **Theologi**/vnū de
sapientiā et potestate dei qui & **PIMANDER**/alte-
rū de volūtate diuīa/cui nomē **ASCLEPIVS**/reco-
gnoscerem/& aliquātulū lucis argumenta afferrēt.
recognita autē et hunc in modum iuta tibi offerrē.
vt si quādo ex negotio ad ociū respīres/vt ex nocte
ad oculis amicam claritatem:generosa mēs actione
defessa/parumper quietam cōtemplationē offendēs/
diuīne meditatiōis pabulum decerpāt. Ceterum **Pi-**
mandro & **Asclepio** **CRATER HERmetis**/non ve-
tus/sed presentaneum/pium tamē opus adiūgirur.
quod eo libentius a me factū duces:q; cognoscā te/
nulla vnq; rerum diuīnarum facietate teneri. Vale
presidium nostrum/presulumq; decus.

HO tempore/quo Moses natus est; floruit **A**las astrologus Promethei Physici frater /ac maternus auus maioris mercurij/cui⁹ nepos fuit **M**ercurius **T**risnegistus. **H**oc autem de illo scribit **A**ugustinus, quāq̃ **C**icero atq; **L**actātius mercurios quinq; per ordinem fuisse volunt/ quintūq; fuisse illum qui ab egyptijs theuta; grecis autem **T**risnegistus appellatus est. **H**unc asserūt occidisse. **A**rgum: egyptijs prefuisse/ eisq; leges ac litteras tradidisse. **L**itterarum vero characteres in animalium/arborumq; figuris instituisse. **H**ic in tanta hominū veneratione fuit: vt in deorum numerum relatus sit. **T**empla illius numinis/ cōstructa q̃ plurima. **N**omen eius propriū ob reuerentiā quandā/ p̃nunciare/ vulgo ac temere nō licebat. **P**rimus anni mēsis apud egyptios noīe eius cognomiatur: oppidū ab eo cōditur/ quod etiā nunc grece noiatur **H**ermopolis, id est **M**ercurij ciuitas. **T**risnegistum vero ter maximū nuncuparūt quoniā et philosophus maximus/ et sacerdos maximus/ et rex maximus extitit. **M**os enim erat egyptijs (vt plato scribit) ex philosophorū numero sacerdotes/ ex sacerdotum cetu regem eligere. **I**lle igitur quem admodum acumine atq; doctrīna/ philosophis omnibus antecesserat: sic sacerdos inde cōstitutus/ sanctionia vite; diuinorūq; cultu; vniuersis sacerdotibus prelitit, ac demū adeptus regiā dignitatē/ administratione legū/ rebusq; gestis superiorū regū gloriā

Moses.
Atlas.
Mercurius
Augustin⁹
Cicero.
Lactantius
Argus.

Hermopol⁹

Plato.

obscurauit/vt merito ter maximus fuerit nuncupatus. **Hic** inter philosophos primus: a **Physicis** ac mathematicis ad diuinorum contemplationem se contulit. **Primus** de maiestate dei/demonū ordine/animarum mutationibus sapientissime disputauit: **Primus** igitur theologie appellatus est auctor. eum sequutus: orpheus secundas antike theologie partes obtinuit. **Orphei** sacris initiatus est **Aglaophemus**. **Aglaophemo** successit i theologia **Pythagoras**: quē **philolaus** sectatus est diui **Platonis** nostri preceptor **Itaq;** vna prisce theologie vndiq; sibi consona secta: ex theologis sex miro quodam ordine conflata est/exordia sumens a **Mercurio**/a diuo **Platone** penit^o absoluta. **Scriptit** autem **Mercurius** libros ad diuinarum rerum cognitionem pertinentes q̄ plurimos in quibus (proh deus immortalis) q̄ arcana mysteria q̄ stupenda panduntur oracula. nec vt philosophus tantum: sed vt propheta sepenumero loquitur canitq; futura. **Hic** ruīnam preuidit prisce religionis hic ortum noue fidei. hic aduentum **Cristi**. hic futurum iudicium/resurrectionem seculi/ beatorum gloriam/supplicia peccatorum. **Quo** factum est vt **Aurelius Augustinus** dubitauerit: peritia ne syderum/ an reuelatione demonum/multa protulerit. **Lactantius** autem illum inter sybillas/ac prophetas connumerare non dubitat. **E** multis deniq; **Mercurij** libris duo sunt diuini precipue. vnus de volūate diuina: alter de potestate et sapientia dei. **Ille Asclepius**: hic **Pimander** inscribitur. **Illum Apuleius** platonius latinum fecit: alter vsq; ad hec tempora restitit apud grecos. **At** nuper ex **Macedonia** in **Italiam** aduectus: diligentia **Leonardi pistoriensis**/ doct

Orpheus
aglaophemus
pythagoras.
Philolaus.
Plato.

Augustinus

Duo Mercurij libri.

Apuleius

Pistoriensis.

Et / probiq; monachi ad nos peruenit. Ego autem
 cū tuis exhortationibus prouocatus / e greca lingua
 in latinam conuertere statuissem: equum fore puta-
 ui **Cosme felix** / vt nomini tuo opusculum dedicarē.
 Nam cui⁹ ipse adiutus opibus / librisq; a fatim refera-
 tus / studijs **Grecis** incubui: eidem studiorum greco-
 rum me decet offerre primitias. Neq; fas erit: opus
 tam sapientis philosophi / tam pij sacerdotis / tam po-
 tentis regis dicare cuiq; / nisi ipse (cui dicatur) pietate /
 sapientia / potentia / reliquis omnibus antecelleret.
 Est autem (vt ad scripta **Mercurij** descendamus) hu-
 ius libri titulus / **Pimander**. quoniā ex quattuor per-
 sonis: que in dialogo disputant prime **Pimandro** par-
 tes attribuuntur. Edidit vero librum egyptijs litteris
 idēq; grece lingue peritus / grecis inde transferendo
 communicauit egyptiorum mysteria. ¶ **Propositum**
 huius operis est: de potestate et sapientia dei disse-
 rere. Cūq; sint horum operationes gemine: quarū
 prima / in ipsa dei natura permanet / secunda porri-
 gitur ad externa / et illa quidem mundum primum /
 eternumq; concipit / hec vero mūdum secundū / tem-
 poralemq; parit: de vtriusq; operationibus / deq; mun-
 do vtroq; grauissima disputat. Quid dei potestas.
 quid sapientia. quo ordine intrinsecus cōcipiant. quo
 progressu exterius pariant. Preterea que producta
 sunt quomodo se inuicem habeant. quo conueniant.
 quoue discrepent. quo deniq; pacto suum respiciāt
 autorem. Ordo autem voluminis est: vt in dialogos
 quattuordecim distinguamus: vtq; prime dialogi par-
 tes / **Pimandro** dētur. Secūdas teneat **Trismegistus**.
Tertias Esculapius. Quartum locum obtineat **Ta-
 tius**. Intelligit ergo **Mercurius** in diuinis **Esculapiū**

MER.

ac **T**atum erudire. **D**iuina docere nequit: qui non didicit, ac humano ingenio que supra naturam sūt: inuenire non possumus. **D**iuino itaq; opus est lumine: vt solis luce solem ipsū intueamur. **L**umen verō diuine mentis nunq̄ infunditur anime: nisi ipsa (ceu luna ad solem) ad dei mentem penitus conuertatur. **N**on conuertitur ad mentem anima: nisi cum ipsa quoq; fit mēs. **M**ens vero non prius fit: q̄ deceptiones sensuum et phātasie nebulas deposuerit. **H**ac de causa **M**ercurius modo sensus et phātasie caligines exiit: in adytum mentis se reuocans. **M**ox **P**imander id est mens diuina in hunc influit. **V**nde ordinē rerum omnium/et in deo existētium/et ex deo manātium: contemplatur. **D**emum que diuino sunt numine reuelata: ceteris hominibus explicat. **I**s igitur est libri titulus: id propositum illius et ordo. **T**u vero **C**olme felix: lege feliciter/ac diu viue/vt et diu patria viuat.

I

4

Mercurij Trismegisti liber de Potestate et Sapientia Dei: e Greco in latinum traductus a Marfilio Ficino Florentino: ad Cosinum Medicem Patrie patrem. Pimander

I.

245

QUoniam de rerum natura cogitarem / ac mentis aciem ad superna erigerem: sopitis iam corporis sensibus / quemadmodum accidere solet iis / qui ob saturitatem / vel defatigationem somno grauati sunt: subito mihi visus sum ceruere quēdam immensa magnitudine corporis / qui me nomine vocans / in hunc modū clamaret. **Quid est o Mercuri: quod et audire / et intueri desideras? Quid est quod discere atq; intelligere cupis? Tum ego quisnam es inquam? Sum inquit ille Pimander mens diuine potentie / ac tu vide quid velis: ipse vero tibi ubiq; adero. Cupio inquā rerum naturam discere: deumq; cognoscere. Ad hec ille. Tua memē te complectere: et ego te in cunctis que optaris erudiam. Cum hec dixisset: mutauit formam / et vniuersa subito reuelauit. Cernebam enim imēsum quōdam spectaculum / omnia videlicet in lumen cōuersa / suaue nimiū atq; iucundum: quod intuentem me mirifice oblectabat. Paulopost vmbra quedam horrenda / obliqua reuolutione subter labebat: in humidamq; naturam migrabat / ineffabili tum vultu exagitata. inde fumus quidā magnus in sonitū erumpebat: ex sonitu vox egrediebatur / quā ego luminis vocem existimabam: ex hac luminis voce verbū factum prodiit. Verum hoc nature humide adstans: eam fouebat. ex humide autem nature visceribus: sincerus ac leuis ignis protinus euolans alta petit**

MER.

Aer quoque leuis spiritu parens: mediam regionem inter ignem & aquam sortiebatur. terra vero et aqua sic inuicem commixte facebant: vt terre facies aquis obruta nusquam pateret. **H**ec duo deinde commota sunt a spiritali verbo / quod eis superferebatur: aures eorum circumsonans. **T**unc **Pimander** ait. **A**duertis quid sibi hec visio velit? **C**ognoscam inquā. **A**it ergo **Pimander**. **L**umen illud ego sum mens / deus tuus: antiquior quam natura humida / que ex umbra effulsi. mentis vero germen lucens / dei filius. **Q**uid ergo inquam? **S**ic inquit. **C**ogita: quod in te videt et audit verbum domini: mens autem pater deus. neque enim distat adiuicem: horum vnio vite est. **TRISME**. **G**ratias habeo tibi. **PIMAN**. **V**erum in primis meditare lumen: atque cognosce. **TRISME**. **H**ec vbi dicta sunt: diu illum orauit / vt eius ideam ad me conuerteret. **Q**uod cum ille fecisset: repente prospicio mea in mente lucem viribus innumeris existentem: ornamentum sine termino ignem / vi ingenti circumseptum / et in ipsa stabilitate dominantem. **H**ec ipse percepi per pimandri verbum: qui me stupore attonitum / sic iterum affatus est. **V**idisti in mente primam speciem infinito imperio preualentem? **E**iusmodi quedam mihi **Pimander**. **A**t ego illi. **E**lementa nature vnde manarunt: **PIMAN**. **E**x voluntate dei: que verbum complexa / pulchrumque intuita mundum / ad eius exemplar / reliqua sui ipsius elementis vitalibusque seminibus exornauit. **M**ens autem deus vtriusque sexus fecunditate plenissimus / vita et lux cum verbo suo mentem alteram opificem peperit: qui quidem deus ignis atque spiritus numen. **S**eptem deinceps fabricauit gubernatores: qui circulis mundum sensibilem comple-

I

etuntur / eorumq; dispositio fatum vocatur. **Conne-**
 xuit inde dei verbū ex elementis deorsum tendenti-
 bus / purum nature artificium; vnitumq; est opifici
 menti. consubstantialiale enim erat. relictasq; sunt ele-
 menta nature deorsum cadentia sine ratione; vt sint
 tanq̄ sola materies. **Mens** quidem opifex vna cū ver-
 bo circulos continens / ac celerī rapacitate conuer-
 tens; suam ad se machinā flexit / eamq; voluit a prin-
 cipio ad finem absq; fine precepit. incipit enim illic
 semper vbi definit. horum pfecto cunctorum circui-
 tus. Quēadmodum ipsa mens voluit: ex elementis
 inferioribus aialia conflauit rationis expertia. neq;
 enim prebuit rationē. aer volatilia ptulit: aqua vero
 natātia. **Distincta** quoq; inter se sunt aqua et terra:
 eum in modum qui menti placuerat. **Terra** postmo-
 dum animātia (que intus habuerat) peperit: quadru-
 pedia videlicet serpētia / fera / agrestia / pariter atq; do-
 mestica. at pater omnium intellectus vita et fulgor
 existēs: hominē sibi similit̄ pcreauit / atq; ei tanq̄ filio
 suo congratulatus est. pulcher enim erat: patriq; sui
 ferebat imaginē. **Deus** enim re vera ppria forma ni-
 mirū delectatus: opera ei⁹ oīa vsui concessit huma-
 no. **Homo** autem cum cōsiderasset / in tēpore suo re-
 rum omniū pcreationē: ipse quoq; fabricare voluit.
 vnde a contemplatione patris: ad speram genera-
 tionis delapsus est. **Cumq;** omniū in se potestātē ha-
 beret: opificia septē gubernatorū animaduertit. **Hī**
 autē humane mentis meditatione gaudentes: singu-
 lieorū pprij ordinis participē hoīem reddidere. **Qui**
 postq̄ didicit horū essentiā / ppriāq; naturam cōspe-
 xit: penetrare atq; rescindere iam exoptabat ambi-
 tum circularū / vniq; gubernatoris presidentis igni

cōprehendere. Quiue arbitrium et potestatē oīm habuerat: in animātia mundi mortalia et ratione carētia/per harmoniā emerſit atq; exilijt/penetrās ac reſoluens potentiā circuloꝝ. oſtenditq; naturam/que deoꝝ ſum labitur: velut pulchrā dei formā. qui cum naturā cōtueret mira pulchritudine preditam eſſe/actioeſq; omnes ſeptē gubernatoꝝ/atq; inſup dei ipſius effigiem poſſidere: illi amore iḡenti ſubriliſit vt pote qui humane pulchritudinis ſpeciem ī aqua ſpeculare: eiꝝ ſedēq; admirationē quādā in terra cōſpiceret. ille p̄teꝝ cōſecutus ſimilē ſibi formā in ſe ipſo exiſtente: velut in aqua amauit eam. ſecūq; congreſſi cōcupiuit. **E**ffectus eueſtigio ſequutus eſt voluntatē. formāq; carētem ratione p̄genuit. **N**atura illud in qđ toto ferebatur amore complexa: illi penitus ſeſe iplicuit atq; cōmiſcuit. quādoquidem ſolus homo ex vniuerſis terrenis animantibus duplicis nature cenſet: mortaliſ quidē p̄pter corpus/im mortali� autē propter hoiem ipſum ſubſtātiālē. im mortali� enī eſt/cūctorūq; arbitrium obtinet: cetera vero viuētia que mortalia ſunt: fato ſubiecta/patiūtur. **N**ō igitur harmonia ſuperior obſtitit: in harmoniam vero lapſus periclitatus/ſeruus effect⁹ eſt. **H**ic vtriꝝq; ſexuſ ſecunditate munit⁹/ab eo qui arborū et riuorū ſonſ eſt/vigilq; fact⁹ ab eo qui eſt vigilans: continetur atq; eiꝝ dominationi ſubiicitur. **TRISME.** Poſt hec: mens inquam mee rationis: ipſe eſ. **T**um Pimāder. **I**d eſt inquit myſterium: quod in hanc vſq; diem: genus humanum latuit. **N**atura quippe homini ſeſe immiſcens: miraculum attulit/ quod omnium miraculoꝝ vincit admiratio nem. nam cum ſeptem illorum harmonia ipſe iam

fuisset imbutus ab eo/quem tibi pauloante narraui
 patre videlicet atq; spiritu:natura ipsa non restitit.
 Quinimo septem protinus homines peperit:septem
 gubernatorum naturas/masculini pariter ac femini
 ni generis compotes atq; sublimes. Ad hec ipse sic
 intuli. **O Pimander:**ardenti desiderio nuper affe-
 ctus sum:audire preterea reliqua cupio. **Quare:**ne
 hic me deseras:obsecro.**Ceterū ille mihi:** **PIMAN.**
Sile: nondum enim primum sermonem absolui.
TRISME. Ecce iam taceo. **PIMAN.** **Horum sep-**
tem(vt dixi)generatio in hunc modum effecta est.
Femina enim aer et aqua coeundi compos:ex igne
 maturitatem/ex ethere sumpsit spiritum/conglutina
 uitq; natura corpora ad hominis speciem effingen-
 dam.**Non** autem ex vita et luce:in animā/mortēq;
 processit.vita quippe animam largita est:lux deniq;
 mortem. **Talia** profecto, vsq; ad finem circuitus prin-
 cipiorum simul et generum:cuncta mundi sensibus
 membra manebant. **Verum** audi iam reliquum(quē
 sum opere cupiebas)sermonem. **Expleto** demum cir-
 cuitu:omnium(volente deo)solutus est nodus,nam
 cuncta vtriusq; generis animantia:vna cum homi-
 ne dissoluuntur. **Et** mascula quidem ex parte:femi-
 neaq; similiter conficiebantur. **Extemplo** deus ver-
 bo sancto clamauit. pululate/adolescite/propagate
 vniuersa germina/atq; opera mea. **Vos** insuper:qui-
 bus mentis portio concessa est:genus recognoscite
 vestrum/veltramq; naturam immortalem conside-
 rate. **Amorem** corporis:mortis causam esse scite. re-
 rum omnium naturam discite. **His** dictis prou-
 dentia per fatum harmoniamq; conflauit mixtio-
 nes:generationesq; constituit. **Vnde** cuncta sunt se-

MER:

cundum genus proprium propagata. **Demū** qui se ipsum cognouit: bonum (quod est super essentiā) cōsequutus ea. qui vero corpus/amoris errore complectebatur: is oberrabat in tenebris/mortis mala sensu percipiens. **TRISME.** Quot tamē delinquent: ignorātes inquā/vt ob eam causam immortalitate priuentur. **PIMAN.** Videris o **Mercuri** non satis intelligere: que audieris. **TRISME.** Et si nondū intelligere sim professus: intelligo tamen/ac memini. **PIMAN.** Gratulor si que dicta sūt: tenes. **TRISME.** Responde mihi queso **Pimāder**: cur digni morte sint ij qui in morte iacent: **PIMAN.** Quia precessit proprio corpori tristis vmbra: ex hac quidē natura humida. ex hac vero corpus in mundo sensibili constitit. ex hoc deniq; mors ip̄a scaturijt: **Num** hoc tenes **Mercuri**: Tenes etiam qua de causa: qui seipsum cognoscit: trāsit in deum/vt dei verbū tradidit. **TRISME.** Quoniā ex vita et luce constat omniū pater: ex quo natus est homo. **PIMAN.** Recte loqueris. Lux et vita deus est/& pater: ex quo natus est hō. si igit̄ cōprehēderis teip̄sū ex vita ac luce cōpositū: ad vitā rursus lucēq; trāscendes. **TRISME.** Hec ait **Pimāder.** At ego. **Adhuc** mihi mens dicas oro: quo nam pacto ad vitā ascendere queā. **PIMAN.** Deus ipse mēs iussit/vt homo mētis particeps: seip̄sū aiad uerteret. **TRISME.** Nō ergo hoies singuli mentem possidēt. **PIMAN.** Recte dicis **Mercuri**. assum enim ego mens ijs/qui boni/pij/puri/religiosi/sāctiq; sūt: presentiaq; mea fert illis opem/adeoq; vt statim cūcta dinoscāt/patrēq; pacatum et propitiū habeāt. Itaq; gratias agūt benedicentes pie: et hymnis solē nibus collaudātes/cōcedūt sane corp^o mortī sue/sen-

Mens diuina
na pijs affi-
stens.

suū illecebras fastidiunt. vt pote qui clare diiudicant
 q̄ letifera sint sensuum lenocinia . quietiam ipsa mēs
 ianitoris munere fungens: incidentes in insidias cor
 poris/haud quaḡ permitto finem consequi suum. ad i
 tus enim per quos turpes blanditie manare solent:
 iugiter intercludo/libidinumq; fomites omnes extin
 guo. Contra ab ignaris/improbis/ ignauis/inuidis/
 iniquis/homicidis/impijs/procul admodum habito/
 permittēs eos demonis vltoris arbitrio / qui ignis acu
 men incutiens:sensus affligit / magisq; ad patrandā
 scelera armat hominem:vt turpioris culpe reus/acri
 ori supplicio sit obnoxius. Eumq; sine vlla intermis
 sione: ad insatiabiles cōcupiscentias inflammat. cū
 eo pugnat in tenebris: peccatum examinat/et ignis
 impetum in eius cruciatum mirum in modum con
 citat atq; adauget. **TRISME.** Diligenter mihi oīa
 o mens quemadmodum postulabā: exposuisti. **Vlter**
 rius autem id responde. quid post ascensionem futu
 rum sit. Primum quidem (Pimander ait) in corporis
 materialis resolutione: corpus in alterationem labi
 tur. species quam ante habuerat: insensibilis delitescit
 in posterum. morum ociosus habitus demoni conce
 ditur atq; dimittitur. sensus corporei partes anime
 facti: suos in fontes refluunt / aliquando in suos ac
 tus iterum surrecturi/ irascendi et appetendi vires in
 naturam conuertunt ratione carentem. itaq; residu
 um tum per harmoniam recurrit ad supera. Prime
 dehinc zone crescēdi pariter et decrescēdi officiū/red
 dit. Secunde machinationem malorum: ociosum
 q; dolum. Terte ociosam concupiscentie deceptio
 nem. Quarte imperiosam atq; inexplebilem ambi
 tionem. Quinte prophanam arrogantiam:& auda

Demon vltoris affligēs malis

Ascensus: terrena oīa missa factendo.

tie temeritatē. **Sexte** occasiones diuitiarum prauas
 itemq; ociosas. **Septime** zone mendacium insitum.
Tunc sane animus harmonie motiōes exutus: ad op-
 tatum naturā reuertitur vim propriam habēs: vnaq;
 cum ijs qui illic sūt/patrem laudat. ipsi quoq; in po-
 testatum se numerum conferunt: effectiq; potestates/
 deo fruuntur. atq; id est summū bonum eorum qui
 bus cognoscendi fors competit: deum scilicet fieri.
Quid preter hec ad te p̄tinet: nisi vt cūcta amplexus
 dux fore velis eorum/qui cura sint tua digni/vt hu-
 manū genus tuo munere diuinam salutem cōsequa-
 tur. **Talia** quedam effatus Pimander: in potestatum
 diuinarum numerum se reduxit. ego autem benedi-
 cens/ac gratias agens vnīuersorum parenti: surrexi
 iam corroboratus ab illo/totiusq; edoctus nature or-
 dinem/spectaculum etiam clarissimum contēplatus.
Hinc ipse cepi hominibus: pietatis et scientie decorē
 enūciare. **O** populi viri terrigene/qui vos ipse ebrie-
 tati/somno/et ignorātie deditis: sobrij viuite. absti-
 nete a vētris luxu: vos qui irrationali sūno demulcti
 estis. illi autem exaudientes: mecū vnānimes cōuene-
 re. **Tūc** rursus adieci. cur o viri terrigene p̄cipites in
 mortē ruitis: cū vobis haudquaq; desit immortalitatis
 cōsequende facultas: reuocate iam vosmet: qui labo-
 ratis inopia/ignorantie tenebris inuoluti. discedite
 ab obscuro lumine: asciscite immortalitātē/corruptio-
 nem fugite. **Eorum** vero partim deridentes abcede-
 bāt: in mortis iter p̄cipitati. partim autē ad pedes me-
 os p̄strati: vt eos instruerē p̄cabantur. subleuāsigit
 eos: dux hūani factus sum generis. ostēdebā quippe
 illis q̄ ratio esset cōsequende salutis: sapiētieq; sermo-
 nes illorū auribus infundebam. quo factū est: vt illi

Exhorta-
 tio mercu-
 rij.

ex imbrum procellis emerferint. tandem aduentā-
 te vespere: solisq; radijs occidētibus (vt deo gratias
 agerent) precipiebam. Postq̄ vero gratias egerant:
 quisq; in proprium se cubile condebat. **Ego** autem
 Pimandri beneficium inscripsi penetralibus animi:
 atq; adeptus (que petieram) omnia: in gaudio requi-
 eui. corporis enim somnus (cum sobrietas extiterat)
 oculorum compressione verus intuitus: silentiū meū
 bonitatis secunda pregnatio: sermonis prolatio bo-
 norum omnium genitura. **Nec** mihi cotingerunt ex
 mente haurienti. id est ex Pimandro diuine potētie
 verbo. **Vnde** ipse diuino afflatus spiritu: veritatis cō-
 pos effectus sum. quamobrem omnibus animi viri-
 bus: patri deo gratias ago. **Sanctus** deus pater om-
 nium. **Sanctus** deus cuius voluntas a proprijs pote-
 statibus adimpletur. **Sanctus** deus / qui suis familia-
 ribus innotescit. **Sanctus** es: qui verbo cuncta cōsti-
 tuisti. **Sanctus** es cuius imago est omnis natura. **Sā-**
 ctus es quem nunq̄ natura creauit. **Sanctus** es om-
 ni potestate validior. **Sanctus** es omni excellentia
 maior. **Sanctus** es omni laude melior. **Excipe** ver-
 borum sacrificia sãcta: ab animo et corde debito tibi
 manantia. **Ineffabilis**: solo silentio predicandus
 ab eo / qui fallacias vere cognitioni contrarias decli-
 nauit. **Anue**: corrobora me. atq; huius gratie par-
 ticipes effice eos: qui in ignorantia versantur / cogna-
 tione quidem mihi fratres / tibi autem filij. **Etenim**
 fidem tibi presto. testimoniū de te perhibeo. **In** vitā
 ac lumen assurgo. **Ipse** pater es venerandus. homo
 autem tuus: sanctitate vna tecum potiri desiderat.
 cum potestatem illi / oīm arbitriumq; concesseris.

Gratiarū
 actio Mer-
 curij.

IN hoc primo ex quattuordecim dialogis (salua semper religiōis pietate) videtur Mercurio mofaica miferia tractare. Mofes enī tenebras vidit sup faciē abyssi & spiritum domini ferri super aquas: hic vero vmbra horrendam in humidam naturam migrantem: quam quidem humidam naturam verbum domini fouebat. Ille potenti verbo domini cuncta creata nunciat: hic vero verbum illud lucēs (quod omnia illuminet) germen mētis/filium dei esse asseuerat: et mentem patrem et verbum mentis filium natura non distare. cōstantiale inquit erat. vidit et horum esse vñionem. Et si pleni⁹ desideras et fas est viris ante verbi carneū velamen tātum diuine cognitionis ascribere: vidit filium ex patre nascentē et spiritum ex patre/filioq; miro modo procedentē/cum dixit. Mens autem deus vtriusq; sexus fecunditate plenissimus vita et lux/cum verbo suo mentem alteram opificem peperit. Vidit et mentem exuberanti fecunditate sui se ad externa porrigētē: & ad sui diuini verbi exemplar formātem vniuersa. et vnicuiq; in aere in aqua et in terra/ propriam secundum genus suum naturam dispertiētē. mox hominē ad ipsius similitudinē & imaginem factū: cui⁹ vsui vniuersa sensibilia mēs opifex subiecit. qui mox de intelligibili spera ad corporeorū concupiscibiliūq; speram prolapsus est. hinc quoq; fomitis malorū cōtraxit originem: et tādē homo/omniū (volēte deo) solutus est nodus/mortiq; cū ceteris factus obnoxius. Quid hic aliud est deum verbo sancto clamasse/pululate/adolescite/propagate vniuersa germīa/ atq; opera mea: q̄ id mofaicū crescite et multiplicamini et replete terram. Mox Mercurius nos instruit qua pateat aditus ad mētem et quis nos ab ea tandē malus auferat error. et quibus mēs abūde bonorum largitrix assit: quibusue pariter ablit: et quo pacto quemadmodum certis gradibus ab intellectu aliūmortalīq; natura labimur degeneramusq; ad caduca: ita quoq; certis/ oppositīq; gradibus in priorem purgate mentis statum redintegramur. Mofes diuino instituto dux fit hebrei regis. Mercurius egyptij. et nunc sancta institutiōe gregem suum pascit actiuam vitā viuens: nunc vero hymnis gratiarumq; actionibus rerum patrem collaudās/ in contemplationis vitam lumēq; assurgit/ hec Pimandri summa est.

¶ Mercurij ad Esculapium Sermo vniuersalis. II

MER.

Exempla tibi ante oculos ponā in terris viuētū: velu
tī dū homo quis natus (currēte nimirū aqua) manuū
simul & pedū repcussio stare hoiem efficit/ ne cū aqua
pariter collabat: aut mergat in eā. **ESCV.** Perspicuū
o trimegiste exemplū in mediū attulisti. **TRISME.**
Quodcūq; ergo mouet: in statu/ a statu mouetur. **Mo**
tus itaq; aiālis omīs (quod ex materia cōstat) nequaq;
fit ab ijs q̄ sūt extra mūdū. ceterq; ab iternis ad externa
seu ab aiā/ siue a spū/ siue ab aiō quodā incorporali. cor
pus enī corpus aiātū minime mouet: si neq; totū simul
corpus/ & si iaiātū existat. **ESCV.** Qua ratiōe id asse
riso trimegiste. **TRISME.** Ligna et lapides/ & cete
ra oīa quecūq; aiā habēt: nō mouētur a corporibus
o **Esculapi.** Quid enī itra corpus: mouens ipsū in aiā:
tum: non utiq; corpus illud est: quo mouētur vtraq;
et corp^o ei⁹ quod fert/ eiusq; quod fert. **Nō** illud quo
q; quod dictū est/ aiātū est: ob eā potissimū rationem
quod mouet. **Nonne** ergo perspicis aiā tunc onera
ri maxime: quādo sola duo corpora sustinet? **Quietia**
manifestū est quicquid mouet: in aliquo & ab aliquo
stante moueri. **ESCV.** In illo utiq; mutari oportet: q̄
mutātur o trimegiste. **TRISME.** Recte dicis o **Escu**
lapi. **Nihil** est in rerū ordine vacuum. solū vero quod
nō est/ quod priuatur existētia: vacuū nuncupādū. ni
hil enī reperiri potest: quod cum existat/ vacuum sit.
ESCV. Non reperitūtur q̄dā vacua trimegiste: velu
tī doliū vacuū/ vacuus puteus/ & similia quoq; q̄pluri
ma. **TRISME.** Heu q̄ pcul a veritate vagariso escu
lapi. q̄ ampla & maxie oīum plena sūt: ea tu vacua pu
tas. **ESCV.** Quō id o trimegiste. **TRISME.** Aer p
fecto corpusest. id corpus reliq; penetrat: discurrēsq;
repletoīa. corpus enī huiusmodi est: ex corporalibus

Animā mo
tu diffinit.

nō cōpositū. Quo fit: vt q̄cūq; tu vacua nuncupas: ple
na sint aeris. Itaq; cōcaua potius ista q̄ vacua noiari
debent. nam & existūt: ac aeris/spiritusq; sunt plena.
ESCV. Inuicta atq; idubia hec est ratio trisinegiste.
aer corpus est. id corpus i reliqua p̄manat: atq; influēs
cōplet oia. **Locū** i quo oē mouetur quid esse dicemus:
TRISME. Incorporeū o esculapi. **FSCV.** In corpo
reū vero quid est: **TRISME.** Mens ac ratio sese cōple
ctēs: libera ab oī corporis mole. ab errore aliena/ipas
sibilis/itāgibilis/ipsa sibi assistēs: purgās atq; seruans
oia. cuius radij sūt bonū/veritas/pricipale lumē: priā
q; aiarum forma. **ESCV.** Deus quid est: **TRISME.**
Qd nullū ex ijs est: horū tamē oīm vt sit cā /p̄sens qui
dā cūctis /p̄sēs etiā vniciūq; neq; quicq; p̄mittit nō esse.
Oia ex ijs q̄ sūt p̄creāt. de nihilo aut nihil puenit. nā
q̄ mime sūt: naturā nullā habēt/qua fieri valeāt. cōtra
ea q̄ sūt: naturā nō habēt /p̄ quam aliqñ non existāt.
ESCV. Quid igr̄ ais deū eē aliqñ: **TRISME.** Deus
p̄fecto mēs nō est. at vero vt sit mēs: causa est nec spūs:
sed causa q̄ spūs extat. nec lumē: sed causa qua lumen
existit. Vnde deū colere oportet duobus ijs cognomē
tis: q̄ soli cōpetūt illi. ceteroz; vero nulli penit' cōgru
unt. Etei ex ijs qui p̄ter ipsū appellāt dij: seu demōes/
siue hoies: nullus tā bonus eē potest /q̄ deus vnicus. is
eni ipsū bonū est: nec aliud quicq; p̄ter bonū. Reliqua
oia ab ipsa boni natura secreta sūt. Corp' quidē & aia
locū habēt nullū: quo bonū capiāt. tā āpla enī ē boni
tas q̄ existētia rez; oīm /tū corpaliū /tū etiā icorpaliū/
sensibiliūq; & itelligibiliū. id bonū est: id est deus. Ca
ue itaq; ne quādo dixeris aliud quicq; bonū: prophā
nus ei hic foret error. Neq; etiā dixeris deū aliud qui
dā: p̄ter solū bonū. in eandē quippe impietate icideres.

Locus:

Deus:

duo cogno
menta dei.
bonū & pa
ter.

Sermone igitur ab oibus bonū pnūciatur, quid tamen sit: ab oibus nō intelligitur, iccirco deus nō cognoscitur ab oibus. Verū propter ignoratiā: tū deos/tū etiā non nullos hoies bonos nomināt. nūq̄ tñ esse boni possūt, nec etiā fieri. Reliqui igitur dij cūcti imortales: honorati noie dei, deus autē bonū nō secundū honorationem: sed ipsa suinatura. Vna ei dei natura est: ipsū scilicet bonum, vnū quidē est in vtrīsq; noibus: vnde cuncta genera pfluūt. Bonus enī porrigit vniuersa: nec accipit quicquid. deus exhibet omia: capit nihil. igitur deus bonū: ac bonū deus. Altera dei appellatio pater est, ob eā causam: quia oīa gignit, patris enī officium est generare. Qua ppter pretias id in vita censetur studiū atq; ipsū apud sapiētes: pcreatio liberorū, extrema vero oim calamitas et impietas accidit illi: qui absq; filiis e vita decedit, qua de causa: demonibus dat penas post obitum. Suppliciū deniq; huiuscemodi est: vt sterilis aīa in corpus quoddā per iudiciū migret, cui nec maris nec femine natura isit, quod quidē a sole eleuatū est atq; cōnexū. Igit̄ o Esculapi cū hoie qui nullos genuit filios nullū habeto cōmerciū, ifelicitatis tñ eius miserere: cū noueris q̄ hūc mala post iteritū manean. Tot igitur tibi et talia dicta sit o esculapi: ex quibus precognitio quedam omniū nature colligitur

Secundus differit deū rationali modo soli hoī intelligibile esse, et ex centro/polo/loco & rerū formis: venatur ipsū deū (circa quē/in quo/et a quo mouent̄ oīa) stabile/immobileq; & iugiter sibi ipsū idē semp̄ permanere/et nihil in orbe vacuū esse posse, verū ea que inania esse vident̄: fecūdiore etiam plenitudine/sūmā emulari plenitudinē. Mox quid non sit deus q̄ quid sit: afferre facili⁹ esculapio suis respōsionib⁹ insinuat, deū tamē eē absolutū bonū et patrē: cuius officiū est oīa gignere, qđ de interna generatiōe/& que i ipsa dei natura manet/intellectū: diuine religiōis pietatē affert. Qđ nomē boni soli deo cōuenire

cōtendit: huic euāgelice veritati cōsonat. quid me voeas bonū:
 nemo bonus nisi solus deus. Et q̄ de extrema sine liberis dece-
 dentiū calamitate subiūgit: velatus sermo est. Nō enī id de cor-
 poreo: sed aīe partu cōcipe: cui⁹ liberos/filiosq; virtutū part⁹ pu-
 rato/et masculā ad deū/deiq; diuinissimas ptātes contēplādas
 sapiētīā. quod aperte innuit: cū inquit. supplicium deniq; huius
 modi est: vt sterilis aīa in cōpus quoddā per iudiciū migret.
 cui nec maris nec femine natura īsit. quasi aperte diceret: p qđ
 nūq̄ operē bona: necq; boni vnq̄ quicq; sit susceptura. Vos ergo
 sūm opere sterilitatē aīe fugite: & prolē (que vos aliquādo bea-
 tos effectura sit) gignite: patrisq; semper gignentis fecunditatē
 (quoad potestis) hoc pacto vestr e mentis imitāmini fecundita-
 te. ¶ Hec Esculapii summa.

¶ Mercurij Sermo Sacer.

III.

Oloria oīm deus. diuinū: diuina natura. prin-
 cipiū vniuersoꝝ: deus/mens/natura actus/ne-
 cessitas/finis/& renouatio. Erat enī vmbra in-
 finita in abyssō: aqua insuper et spirītus tenuis intelle-
 ctualis: p diuinā potētīā in chaos inerant. Floruit au-
 tem splendor sanctus: qui sub arena & humidā natura
 elementa deduxit. diq; omnes seminalē naturā deli-
 gebant. Cūq; indistincta fuissent: leuīa postmodū in
 excellam regionē puolarunt. grauiā sub arena humi-
 da resederunt. Distinctis libratisq; rebus/que igneo
 spiriū vehebātur: emicuit celū septē in circulos. Dijs
 in astrorū ideis: cū signis eoꝝ cōspiciebātur. Dinume-
 rate sunt stelle secundū eos: qui inhabitant illas deos.
 ambitus amplior: cursu suo/aereo circulo/ cōspirāte di-
 uino spiriū vectus. Quisq; deorū: ex interna virtute
 ascriptū sibi opus expleuit. Nata sunt ergo viuentia:
 quadrupedia/reptilia/aquatica simul atq; volātia. Sa-
 tio itē oīs per semina pululās: gramē/herba/atq; germi-
 na florū sementē quodq; regeneratiōis intrinsecus cō-
 prehendebāt. Generatio hoīm ad diuinorū operū cō-
 gnitiōnē/testimoniūq; nature/ ad imperandū omibus

MER:

que celo teguntur / ad bonorū discretionē / ad incrementū generis / numeriq; propaginē, omniscq; aīa velata carnis vmbraulo; ad celestiuū deorū discursū suspiciēdū / ad opera dei / et nature progressus / ad bonorū signa / ad potestatis diuine cognitionē, portio quedā tributa est ad bonorū malorūq; iudiciū ac bonorū variū artificiuū inueniendū, incipit tamē in illis viuere / sapientiāq; nācisci; ad portione cōtinue cursus deorū circueūtiū, resolui pretereā in id; in quo ampla extabunt monumēta / admonitiōesq; artificiorū super terrā his electis in nouatiōe tēporū, herbe / generationesq; carnis aīate (ta befactis semētibus fructuū / opificisq; nature & artis) reiuuenescēt. Deniq; vti necessitate / et renouatiōe deorū cursuq; circuli nūerose nature diuinū / ac ipsa scilicet oīs cōspiratio mūdi; natura denuo florescente, etenī in ipsa diuinitate; natura etiā consistit.

Qertius iursum cōmemorat: ex informi materie sinu / formis ceu sanctis splendoribus illustrato / oīa ad ortū suo ordine pcessisse / et beatas celorū mentes opus sibi a summo patre cōmissū explere. Et hoīem ad geminū officiuū natum: ad eternoꝝ videlicet contēplationē / et ad boni maliq; iudiciū / et rerū humanarū cū varijs artificiorū inuentis / tū prudētia moderationē, cui quidē cōtēplādi materiā seq; ad diuina attollēdi / celū / terra / herbe / germina / et tota mūdi conspiratio / & rerū pulcherrimus ordo / abūdātissime suggerit, est enim natura velut liber ynus diuinitate plenus / diuinorūq; speculū, hec sermo facer. Tertiuū tamē hūc dialogū caute legendū admoneo, nam gētiles plane gētilitie exponūt & faciūt quoddam ad suos errores fūdamētū *προς παντα σχεδον τηρματα ιοτητα*, ad diuinationem omnem ad idolo atriam / orgia deorum telas / aut verius thelo threscias / magras / theurgias / fatū / opifices deos / et huiusmōi impura & nefaria q̄ plurima, nobis autem ynus deus est / qui fecit celum et terram et omnia que in eis sunt: et qui omnia (prout vult) in tempora mutat et transfert.

UNiuerſum mundū verbo nō manibus fabrica-
tus eſt opifex. Ipſe vero ſic cogita illū preſentē
ſemper agentem oīa: deū vnīcū voluntate ſua
cūcta cōſtituentem. Id enī eius corpus eſt: non tangi-
bile/non viſibile/non dīmenſum/nō diſtans/nec alte-
rius cuiuſq; ſimile. nā nec ignis nec aqua nec aer nec et
ſpiritus. verū ab eo hec pendent oīa. bonū vero ita eſt:
vt ſibi ſoli id competat. Terrā quoq; ornatu quodā di-
uini operis exornare voluit. Dimiſit itaq; hoīem mor-
talis animātis: mortale animal. et mūdus quidē refer-
tus animalibus viuētis mundi per itellectū atq; ratio-
nem. homo enī effectus eſt diuini operis cōtemplator
quod pfecto dum admiraret: auctore eius agnouit.
Sermonē quidē o Tati ſingulis hoībus de^o ipartiuit:
mentē vero nequāq; nō quod iūiderit: quibus ne vtiq;
iūidet. Liūor quippe ab eo nō puenit. ſed illa que ha-
bitat cū animis hominū mēte carentibus. **TAT. Cur**
o pater nō oībus deus mentem cōicauit: **TRIRME.**
Quoniā voluit eā o fili: in medio tanq̄ certamen/pre-
miūq; aiārum pponere. **TAT. Vbinā hāc locauit.**
TRISME. Cum craterē patulū hac impleſſet: pconē-
miſit/iubens talia quedā animis hoīm nūciare. **Mer-**
gat ſe ipſam in hanc pater am/quecunq; poteſt: que vi-
delicet credit craterem animā ad eum (qui demīſerat)
rediturum/queue finem noſcit/cuius gratia nata fue-
rit. Quicunq; igitur preconem exaudierunt ſeſe miſe-
runt in mentem: ij cognitionis participes effecti ſunt:
mentemq; ſuſpicientes in homines perfectos euasere.

MER.

At qui preconium neglexerunt: ij sermonis quidem participes/mētis autē expertes relictī sunt ignorantes: et cuius gratia: & a quo genitī fuerint. **H**orū p̄terea sēsus irrationalis animātis sensuū similes: itaq; & cupidine impliciti: ea q̄ sunt digna cōspectu nequa q̄ admirātur. nā libidinibus corporis mācipati: horū causa natum hominē arbitrantur. **Q**uicunq; vero dei natura fulti sunt: ij o **T**ati secundū operū comparationē: pro mortalibus imortales habētur. itelligētia sua cūcta complexi q̄ in terra sūt & q̄ in mari & si quid est preter ea supra celū. **A**tq; adeo se ipsos erigunt: vt ipsum quoq; bonū itueāt. **Q**uod sane cū perspiciūt: eā (qua hic vescimur) vitā: miserā quādā arbitrantur. despiciētes vtique tum etiā corporea oīa: ad vnū solum ferūtur. **H**ico **T**ati sciētia meritis est diuino: si cōtēplatio est itelligētia dei/diūino existēte cratere. **TAT.** Equidem o pater: hui⁹ crateris latice abluī cupio. **TKISME.** Nisi o fili tuū corpus oderis: te ipsū amare non poteris. q̄ primū vero nō te sed deū ipsū dilexeris: mētē p̄tinus cōsequeris: hāc deniq; nactus: sciētiam euestigio nācisce ris. **TAT.** Quonam pacto asseris hec: o pater. **TRISME.** Impossibile est o fili: vtriusq; simul itendere/mortalibus videlicet/atq; diuinis. nam cum duo tantū in ordine rerum inueniantur/corporeū/et icorporeum/et illud quidē mortale/hoc diuinū dicatur: electione vnus amittimus alterum. quotiesq; vnus cura remittitur: alterius actus intenditur. **P**otioris itaq; optio/eligenti decora: nō modo hoīem qui elegit/deū reddidit/verū pietatē erga deū ceteris quoq; demonstrat. deterioris autē electio: hoīem quidem ipsū perdit: aduersus autem deum nihil p̄ter id vnum deliquit/scilicet quod quēadmodum pompe per media trāseunt.

ipse quidē nullius actionis compotes/ceteros autē im-
 pediētes; haud secus isti pomparū istar vagātur atq;
 oberrant / ppter corporis voluptates. Cum hec igitur
 ita se habeat o Tati: diuina officia pcedere/humana
 sequi debent. Deus profecto extra culpā malorū a no-
 bis: causa venit. nā mala: bonis antepōnimus. Cernis
 o fili q; corpora celestia transcendere nos opus est/
 q; choris demonum abesse/ambitumq; astrorū/eorū
 q; progressus superare: vt ad vnū solūq; deum tenda-
 mus. insuperabile enī bonū est: sine termino infinitū/
 quo ad se nunq; icipiēns: quo ad humanā cognitionē
 principium habens. eiusmodi tamē cognitio non eius
 inītiū est: sed nobis ipsius cogniti picipium exhibet.
 Principiū itaq; cōplectamur. hoc enī cognito: vniuer-
 sa celerrime discurremus. Arduū autē est cōsuetā ac
 presentia relinquētem: ad superiora se/potioraq; cō-
 uertere. illa enī que oculis cernimus: nīmiū nos de-
 lectant. latentia diffidentiam pariunt. patentia autē
 sane mala sunt: bonū occultum ijs qui manifestis in-
 cumbunt. Nec enī forma eius vlla: nec figura. hac de
 causa sui tantū simile: ceteris horum vero dissimile.
 Et enī corpori incorporeum apparere nō potest/hu-
 iusmōi est similis ad dissimile differētia dissimilisq; ad
 id quod simile est posteritas. Monas: id est vnitas oīm
 picipium radix atq; origo. absq; vero picipio nihil.
 Inītiū autē est nō picipij sed alterius. monas ergo pī-
 cipium: omnēq; numerū cōtinet a nullo cōtenta/om-
 nēq; gignit numerū nullo numero genita. Quicquid
 vtiq; genitū iperfectū/diuiduū/cresces: atq; decresces.
 ei vero quod perfectū: horū nihil accidit. id sane quod
 augetur: virtute monadis augetur. euanescit autē im-
 becillitate propria: cū vltērius monadē capere neqat

MER.

Hec tibi o **Tati** pro viribus: imago dei subscripta sit quam si diligenter cōsideraueris / oculisq; internis p̄noueris: crede mihi fili ascensum ad excelsa comperies. **Q**uietia imago ipsa te p̄ducet: habet enī vim certā visio: eosq; qui itūedī desiderio flagrāt apprehēdit / eoq; trahit modo: quo lapis qui magnes dict⁹ ē ferrū.

Quartus nos hortat sapiētia capessere: que patulus est diuine mentis crater. in quē quecunq; aia se imergit cognitionis particps effecta: mentē suscipit. at vero vt ad eā se attollat: ipsā celos trāscendere opus est / et astrorū ambitū / eorūq; p̄gressus superare / et beatorū choros longe infra relinqueret. tunc ad vnū / solū q; deū tendit: insuperabile et sine termino infinitū bonū. quod cū intueat: corpora oīa despicit. et vitā (qua hic vescimur) miserā reputat: solius incorporei boni desiderio intenta. **N**ullus tamen in diuino cratere se valet imergere: qui suū corp⁹ nō oderit: et qui nō se: sed deū ipsū dilexerit. & qui nō mortalia negligēs solis diuinis heferit: solis affit sola mediteat q; flagret. **M**ox vnitatis et nūerorū analogia: ad verā monadē cogitandā / verosq; nature nūeros nos eleuat. **H**æc Crater.

Mercurij ad Tatiū filium suū. Quod deus latēs simulacpatensest. V

Hinc preterea sermonem apud te transigam o **Tati**: ne precipuum nomen tibi desit: neue ignores id quod plurimis occultū videtur esse p̄spicuum. nam si nulq; pateat: nihil vtiq; erit. **Q**uod cūq; se offert aspectui: genitum. quod vero latet: sempiternum. neq; enim opus est vt apareat: quādoquidem esse nunq; desinit. ante oculos quidem id / reliqua ponit: ipsum vero secretum manet / vt pote quod vita fruatur sempiterna. **E**tenim phātasia solum circa que genita sūt versatur. in qua preter generationem nihil existit. **A**t vnicum id ingenitum: incomprehensibile phantasie. **C**um vero per ipsum cuncta clarescāt: per

omnia rursus atq; in omnibus fulget. **H**isq; presertim
 apparet: quibus ipse notitiam cōicare voluit. **T**u igit̃
 o fili mi **T**ati in primis pijs precibus obsecra dominū
 patrem vnicum / vnum / & a quo vnus / vt sis illius mise-
 ricordia dignus. sic tandem deum tantū pcipere po-
 teris: si vel vnus dūtaxat illius radius intelligentie tue
 benigne refulserit. sola si quidem intellectio latens: la-
 tentia perspicit. itaq; si mentis oculis inspexeris o **T**a-
 ti: ille tibi (crede mihi) patebit. **D**eus sane totius ex-
 pers inuidie: p̃ singulas mūdi pticulas vbiq; splēdet:
 atq; a deo se notū p̃stat vt nō itelligere mō / sed manib⁹
 etiā ip̃is (vt ita dixer̃) liceat attr̃actare. nā vndiq; no-
 stris oculis ei⁹ obuersat̃ / seq; obijcit & inculcat imago.
 Quod si in simū te lates: quō aut te ipsum / aut eū in-
 uenies. **D**eniq; cum deum videre volueris: suspice sy-
 derum ordinem reliquorū. quis age perpetuū horum
 seruat ordinem? **O**rdo quidem ois numeri: loci limi-
 tibus terminatur. **S**ol deus deorū celestiũ prestatissi-
 mus. **S**oli: celites reliqui veluti principi regiq; parēt.
Sol tantus / terra simul amplior atq; mari: minores tñ
 supra se stellas inumeras conuertit patit̃. **Q**uem timet
 is: quem veretur? **O** fili: diuerforū syderū sunt motus.
Quis mensuram singulis motionis assignat? **TAT.**
Arcurū circa idem se perpetuo vertens: totamq; tra-
 hens mūdi machinā. **TRISME.** **Q**uis hoc vtitur in-
 strumēto? **Q**uis mare suis sinibus circūscripsit? **Q**uis
 terre pōdus sistit: ac librat in medio? **E**st certe aliquis
 o **T**ati: horum auctor: ac domin⁹. **E**tenim locum vel
 numerum / vel mensuram seruare absq; auctoris vir-
 tute: impossibile est. **O**rdo fieri a deformitate nequit.
 eget autē deformitas domino: qui ordinem prebeat.

MER.

Vtinā tibi daret o fili facultas: vt alarū adminiculo
in sublimē aeris plagā volares: mediāq; inter celū ac
terram regionē sortitus/cōspiceres terre quidē solidi-
tatem maris diffusionē/fluxum fluminū/aeris ampli-
tudinē ignis arctam celeritatē. **O** felicissimū fili spec-
taculum: o beatissimā visionē. **S**iquidē vno luminum
motu seriē mundi totius cōprehenderes: immobilemq;
factorē cōcītū/latentem quoq; p̄spicuum cernerēs. qđ
si per ea etiā que terra sustinentur fragilia/ et aque
p̄funditate cōdunt/ deū artificē inuestigare volueris:
age fili/ circūspice humani corporis opificium. cuius
admonitione perdisce: quis tam pulchre imaginis cō-
ditor. quis oculorum pictor. quis nares auresq; torna-
uit. quis labia distendit oris. quis nervos tetendit at-
q; ligauit. quis irrigauit venas. quis ossa congeffit so-
lida. quis carnē pellicula tenui circumtexit. quis di-
gitos articulosq; discreuit. quis fundamenta pedum
extendit. quis perforauit poros/atq; meatus aperuit.
quis splenem coegit atq; compressit. quis pyramidem
impressit cordi figurā. quis iecoris porro textit fibras.
quis pulmonum sculpsit fistulas. quis aluo capacem
amplitudinē tradidit. quis honoranda corporis mē-
bra in propatulo figurauit. quis obscena in obscuro
prorsus addidit/eaq; aspectu cernētium voluit secre-
ta iacere. **V**ide quot dīne artis opera in vna materia
demonstrant: singulaq; pulchra recteq; dimensa/nec
non pprijs inuicem officiis differentia. **Q**uisnam sin-
gula finxit. qualis mater. qualis pater. nōne hec solus
ipse inuisibilis deus: cūcta ppria voluntate/molitus
est. **E**t cum statuam et imaginem absq; fabro et picto
constitutionem sine cōditore cōstituisse putabimus.

O cecum homūculum: o nimis impiū: o profundis
 obrutum ignorātīe tenebris. **Caue caue** inquam o fi-
 līmi **Tati:** ne vnq̄ artificium priues artifice. **Quinimo**
 cōgruo deū nomine preinuoato: patrēq; esse propri-
 um eius existimato. quod si me/quiddā audaci⁹ pfer-
 re coegeris: huius essentiā esse dicam concipere ac fa-
 cere singula. quē admodū sine factore fieri quicq̄ ne-
 quit: ita deum existere semper nisi semp̄ agat omnia/
 impossibile est / in celo videlicet / aere / terra / mari in to-
 to mūdo / in qualibet particula mūdi / tum in eo quod
 est / tum in eo quod nō extat. nihil est in omni natura:
 quod ille ipse non sit. est ille siquidem: que sunt. est ea
 etiam: que minime sunt. **Quequidem sunt:** deduxit
 in lucem. que non sunt: occultit in seipso. **Hic deus:** no-
 mine melior. hic occultus hic rursus omnium paten-
 tissimus. hic menti cōspicius. hic p̄sens oculis. hic in-
 corporeus. hic (vt ita dixerim) multicorporeus. nā ni-
 hil in corporibus est: quod ipse nō sit. oīa enī ipse solus
 existit. **Noīa** īsup̄ habet omīa: quonīa vnus est pater.
Nomen quoq; nullū habet: quonīa pater est omniū.
Quid ergo te laudabit: supra te an īfra te positū: quo
 vertā oculos vt te laudē: supra ne an īfra / itus an extra:
Num modus / an locus circa te: num aliud quiddā ex
 oibus: **In** te autē oīa: abs te oīa. p̄bes oīa: nihil deniq;
 suscipis. oīa quidē habes: quod autē nō habes / id ipsum
 nihil. **Quādo** vero laudabo te pater: tēpus et momē-
 tum tuū capere nō valemus. **Qua** potissimū in re lau-
 des cantabo tuas: num in his que creaueris: an in illis
 que non creaueris potius. num in his forte: q̄ in lucē e
 tenebris eruisti: an in ijs que latent adhuc arcano si-
 nu recōdita: **Per** quid tandē hymnos tuos dicabo: nū
 quid in laudatione talī ego ipse mei iuris existā / an po-

MER.

tius alter efficiar: Ipse pfecto es quicquid ego sū. Ipse es quicquid agā. ipse es quicquid deniq; dicā. Ipse enī es oīa: neq; aliud pter te quicq;. Quid sane nō es ipse? Ipse oē quodcūq; gēitū. Es quidē itelligēs pater: fabri cās deus. efficiēs bonū: bona faciēs oīa. Materie nāq; purissimus aer / aeris aīa: aīe mēs / mētis deniq; deus.

Quintus docet deū latere pariter et per singulas mundi particulas splendere. res omēs (que se nobis obiciūt) ei⁹ esse imagines. ita vt mirificus / perpulcherq; rerum ordo manifeste declaret ordinātē: et res singule certis suis limitibus circūscripte: dñm declarent et autorem. cui sol sydeꝝ rex princepsq; obsequitur atq; paret: quē timet / quēq; veretur. et sūmatim vniuersa mundi structura: suum' declarat artificē. Mox de diuina interna gñatione cōfidētius iudiciū affert: dei esse et sentiam cōcipere ac facere oīa. ita vt deū existere / nisi sēper omnia agat: impossibile sit. est enī sic diuinus logos oīa vt nihilom niū. in quo corporeū icorporeūq; ens atq; nihil: in idē cōspirant atq; coincidunt. deinde Mercurius in diuinarū laudum cantibus: dialogum finit et terminat.

¶ ¶ in solo deo bonū est: alibi vero nequaquā ad Esculapium. VI

Bonū o Esculapī in nullo ponit / nisi in vno deo imo ipsū bonū deus ipse sep. Quāobrē essentiā oīs motionis / atq; cognitiōis: esse deū oportet. Hac essētia orbatū nihil: hec circa se stabile actū nullius egenū / ifinitum supabū dāter porrigētē possidet. Vnū id vniuersoꝝ p̄cipiū: bonū porrigēs / & effūdēs bonū. quoties nomino bonū: id / quod oīa bona & qđ bonum semper intellige. hoc vnico deo adest. neq; enī cuiusq; idigus est: vt adeptionem illius appetēdo / malus fiat. neq; iactura cuiusq; in eum vnq;: vt post dānū dolore afficiatur. Maior enim portione mali. nec est illo validi⁹ aliud a quo expugnet. in hūc iūria icidere nulla potest: qua irritat⁹ lacessitusue excādescat. Ni-

hil eius iugū subterfugit: quo cōtemptus idigne atq;
 irascat. nec est sapiētius eo quicq̄: qđ illi emulationem
 icutiat. Itaq; cū hec illi nō accidant: nihil eius nature
 p̄ter ipsū bonū restitit. Quēadmodū vero nihil eorū q̄
 mala sūt in hac isūt essētia: ita in nullo alio bonū iue-
 nitur. In singulis enī reliqua isūt singula: tū in paruis
 tū in magnis/ tū etiā in his q̄ secūdū vnū/ & in ipso quo
 q; aīali maxio oīm/ atq; potētissimo/ qđ vtiq; passiōib;
 genita replet. Nā gñatio: passio qđā est. vbi autē pas-
 sio: nullo mō bonū. vbi bonū: nō passio ponit vlla. vbi
 dies: nullomō nox: vbi nox neq; etiā dies. Qua p̄pter
 ī generatiōe bonū esse nō potest. restat itaq; i eo qđ ī
 genitū. Vt autē materie cōcessa est oīum p̄cipitatio: sic
 quoq; boni p̄cipitatiōe/ mūdus bonus. bonū dico: in-
 quātū ipse etiā oīa efficit/ qua quidē ex parte bonusest
 mūdus: in reliquis oībus nō bonus. passibilis ei ac mo-
 bilis est: et oīm p̄terea causa passiōnū. In hoīe insuper
 comparatiōe malū: bonū. Id quippe quod non nimis
 malū. quoq; min⁹ malū: bonū in hoībus appellam⁹.
 Quo sit: vt bonū nostrum nihil aliud sit/ q̄ mali portio
 minima. Vnde illud etiā sequit̄: vt bonū huiusmodi/ a
 malo separātū esse nō possit. Inquinat̄ enī hoc bonū:
 admixtione malorū. īfectū vero: vltēr⁹ bonū nō p̄ma-
 net. sin minime p̄manet: malū efficit̄. In solo igit̄ deo
 bonū ipsū existit. Quare solū boni nomen hoī adest o
 Esculapi: natura boni nequaq; neq; enī id capere po-
 test materiale corp⁹ confectū vndiq; & oppressū pra-
 uitate/ laboribus/ doloribus/ cupiditatibus/ iracūdia/
 deceptionibus/ stultisq; oppinōnibus/ ac nugis. De-
 terrimū tamē oīm id ceseo Esculapi: quod vnū quod-
 q; eorū q̄ dixi: sūmū creditur esse bonū. Fugiedum in
 primis malū est. vētris luxus: malorū oīum tomes. hīc

error: hinc boni priuatio. **E**quidē ingentes deo gratias habeo: qui de natura boni cogitātū mihi sententiā hanc certam ifudit/ quod in mūdo bonū esse non possit. siquidē mūdus cōgeries est malorū. **D**eus autē boni vel bonū: dei exuberans plenitudo, supereminentia quippe bonorū circa essentiā sincere fulgentis atq; purissime. **N**eq; forte sunt essentie dei. **A**udiendum sane id assero o **E**sculapi: essentiam dei (si vllam deus habet essentiam) ipsū bonū esse. **P**ulchrū vero et bonū in mundo: aut in mundi partibus inuenire non licet. **N**am quecunq; sensus mouēt: idola sunt et vane quedam admirationes, que vero sensuū organa subterfugiunt: ad pulchrū bonumq; p̄tinent. **V**tq; acies oculi deū non cernit: sic neq; pulchrū/ bonūq; cognoscit. **H**e siquidē partes dei sunt: integerrimiq; illius p̄prie/ cognate inseparabiles p̄cipueq; dilecte. & vt has ipse deus amat: sic ab his ipse deus amat. si deū p̄cipere poteris: pulchrū quoq; bonūq; p̄cipies/ perfulgēs oibus illustratū a deo. **P**ulchritudo enī: sine cōparatione sine imitatione bonū. **D**eusei cōpationē imitationēq; nullā admittit. **Q**uēadmodū ergo deū pulchrū bonūq; noueris: ita sane & ceteris viuētibus cū deo cōferri nequeāt nūq; cōicādū. **S**i deū q̄sieris: pulchritudinē ipsā q̄res. **Q**ue tādē ad id ferat: vnica via est/ pietas cognitioni cōiūcta. **Q**ua p̄pter ignari mortales & a pietatis semita deuī: hoīem quoq; bonū noiare nō veretur/ cū boni noticiā verā habere nullā possit/ sed malis irretitus & illaqueatus sit/ malūq; bonū esse cēseat/ isanabiliterq; malis vtaī/ eorūq; iacturā priuationēq; formidet/ oibus deniq; machinamētis viribusq; cōtedat/ ne vnico solū malo p̄matur/ veq; & in nume; mala magnitudinēq; augeātur. **T**alia sūt o **E**sculapi decora ho

I

17

minū atq; bona: q̄ nec fugere nec odisse ualemus. oim
nāq; difficilimū id existit: ob eam potissimū causam;
quia nos illis uti oportet atq; uelci / illisq; orbatū uitam
agere nullo modo possimus.

Sextus hoc contēdit. in solo deo bonū / boniq; naturā
(hoc est ipsā bonitatē) reperiri: pariter et pulchri potē
tis / sapientisq; naturā. In mūdo autē solū boni nomen
ēē. et erroꝝ cecos hoies arguit. uicia abhorrere monet. & q̄ via
nos ad ipsā bonitatē / ipsaq; pulchritudinē perducatur / edocet / pie
tas scilicet cognitioni cōiūcta. ad quā ignari mortales a pietatis
semita deuii: pertingere ualeant nunq̄. Hec sextus.

Q summū malū est hoibus ignorare deum. VII

Q uoruitis mortales ebrij: qui merū ignorantie
cōbibistis. cū id ferre neq̄atis: euomite. **V**iui
tesobrij: oculis mentis īspicite. Quod si minus
potestis omnes: saltē qui possūt id agant. Ignorātie
pestis oēm terram subuertit / animāq; corrumpit / cor
poris uinculis inclusā: neq; sinit eam salutis iter ascisce
re. ne permittite uos in lacū corruptiōis / mortisq; sub
mergi. **R**espirate iam respirate / ad fōtē uite recurrite:
illumq; qui uos introducet in adytum ueritatis / cape
scite. ibi fulgidum lumen nullis immixtū tenebris. ibi
nullus ebrietate delirat / sed omēs sobrij uigilant: atq;
mentis oculis eum / qui uideri uult / acutius intuentur.
Is nec auribus percipitur / nec cernitur oculis / neq; ser
mone profertur: sola mens eū prospicit / sola mens pre
dicat. In primis autē oportet uestē quā circūfers: exue
re indumentū inicitie / prauitatis fundamētū / corru
ptionis uinculum / uelamen opacum / uiuam mortem /
sensitiuum cadauer / sepulchrū circūuertile / domesti
cum deniq; furem. **Q**ui dum blāditur: odit. dū odit:
iuidet. huiusmodi est: quo circūtegeris uibraculū
inimicum. **A**d seipsū te deorsum raptat: ne forte con

MER.

spiciens veritatis decorē atq; pximū bonū/huius ode-
ris prauitatem neue huius insidias (quas in te assidue
machinatur) aliquaudo presentias, hoc aciem iterio-
rum sensuum hebetat et obtundit, crassa illam mate-
ria suffocat; abhominabili fastidiosaq; ebriat volupta-
te/ne audias vnq;/neue perspicias ea que iure et audie-
da sunt/et imprimis inspicienda.

Septimus cōqueritur ignorātie pestem; q̄ omnē terram
cuertit aīamq; corrūpit/corporis vinculis iclusa, et igno-
rantes hortat resistere, et corpus mortale idumentū
iubet nos exuere; a quo precipites in ignorationē /mortemq; ra-
ptamur et nos in aditum mentis reuocare; que sola eū percipit
qui neq; auribus percipitur neq; cernit oculis neq; sermone pro-
fertur. **Hec septimus.**

Nihil eorum que sunt /iteritus; sed mutatiōes/de-
cepti homines iteritum nominant, ad **Tatium. VIII**

Oe anima et corpore o fili dicendū; quonā mo-
do immortalis aīa; quantaq; sit agendī virtu-
te in cōcretionē dissolutioneq; corporis. **Mors**
ad horū nullum attinet. **Thanatos** enim, i. mors cō-
ceptus quidem est mortalis appellationis; vel vanum
quiddam vel per ablationem prime littere; thanatos
id est mors pro eo quod dicitur athanatos, i. imorta-
lis. **Thanatos** enī iteritū significat, at nihil eorū; que
in mundo sunt iterit. **Si** enī secundus deus est mun-
dus/necnon imortale viuens; impossibile est immor-
talis animantis partem aliquam interire. **Quecunq;**
mundo insunt; mundi sunt membra/homo presertim
animal rationale. **Primus** oīm vere sempiternus/im-
mortalis /igenitus deus; oīm auctor. **Secundus** deīde
ad illius imaginem; mundus ab eo genitus/et ab eo-
dem seruatus/nutrit⁹ & immortalitate donatus/velut
a proprio patre viuens quidē semper/et imortalis; est

enim semper viuens quidē: semper & immortalis. et enī
 semper viuens/et sempiternum: hoc inuicē differunt.
 quia sempiternum quidē ab altero factum nō est. sin
 autē fiebat a seipso: nō ab aliquo factū fuit/ quia fit se-
 per. **S**empiternū enī quatenus sempiternū est omne: pa-
 ter autē ille sui ipsius sempiternus. at vero mundus: a
 patre semper viuens/immortalisq; factus. **Q**uantūq;
 materię fuerat subiectum patri: pater ipse corporeum
 agens/et in molem congregans/id totum sphericum
 reddidit imprimēs qualitatem materię existenti im-
 mortali/rationeq; materię sempiternum habenti. **P**le-
 nus autē ideis oibus qualitates pater inserens in sphe-
 ram: velut in gyrum omni qualitate circūscripsit. **E**x-
 ornare autē voluit id: quod post ipsum est. quasi im-
 mortalitate fulciens omne corpus: ne materia ab hui⁹
 cōgressu discedere volens/in suam deformitatem ite-
 rum resoluatur. **Q**uādo enī icorporea erat materia o-
 filii: deformior erat. habet hec quoq; materia qualita-
 tes quasdam exiguas reuoluta crescēdi pariter et de-
 crescēdi natura: quā hoies mortē vocāt. **H**uiuscemo-
 di autē confusio circa terrena viuentia. **C**elestiū quip-
 pe corpora vnū atq; eundem seruant ordinē: quē scī-
 licet primū a patre suo sortita sunt. **S**eruatur autē ipse
 a restitutione cuiusq; indissolubilis. **R**estitutio vero
 constitutionis corporum terrenorū: ipsaq; dissolutio
 in corpora indissolubilia: et immortalia restituit. **A**tq;
 ita sensus priuatio fit: nō destructio corporū. **T**ertiū
 quoq; animal homo ad imaginē mūdi genitus: secū-
 dum patris voluntatem sese habens: preter cetera ter-
 rena viuentia. non modo cum secundo deo cognatio-
 nem habet/verū etiam intelligentiā primī. **S**ecundū
 plane deū vt pote corporalem: sensus cōprehēdit. **P**ri-

mū vero deum / vt incorpoream / bonāq; mētem mente confurgit. **TAT.** Id ergo animal: nonne destruit: **TRISME.** Melius meli^o ominare o fili: ac insup meditare quid deus / quid mundus / quid animal imortale / quid animal dissolubile. **Scito** quoq; mundum a deo simul atq; in deo / hominem vero a mūdo & in mūdo consistere: principiū autē cōprehensioq; oīm & constitutio deus.

Octauus edocet in primis celestia corpa iugit̄ vnū eundemq; tenorē seruare: quē primum a suo patre sortita sunt. **Et** mortē / iteritūq; primū circa terrena viuientia corpora apparere: sed pene mortis nomē atq; corpore interitus vanū esse. corpora siquidē ipsa mutantur nō itereūt. verū qualitates ipsas idearū idola simulachraq; (quibus deus ipsā exornare voluerat) immortalis materia permutat. **Et** hō immortalis animal sed dissolubile / vniuerse nature vinculū atq; nod⁹ / partim corpore / partimq; icorpore mētiscq; capatior alte / istar mūdi genit⁹ est vt sensibili corpore sēfibilē mūdū cōphēderet: & mente ad optimā mentē / felici cōtēplatione assurgeret. **Hec** octauus **Q**uod in solo deo pulchrū ac bonū / **Alibi** vero nequa. **Ad Esculapium.** VIII.

Sensu s.

Herī o Esculapī pfectā edidī orationē: in presentiarū autē necessarium esse arbitror / vt de sensu breuiter differamus. **Sensus** ac motus i hoc potissimū discrepare videntur: quia hic quidē secundum materiā ille autē secundū essentiā est. mihi tamē vterq; cōuenire videt̄: neq; distingui in hoibus ratioē. **In** tus animātib; sensus nunc vnitus est: in hoibus autē intelligentiā. **Ab** intelligentiā quidem intellectus differt que admodum a diuinitate deus. **Diuinitas** enim a deo: intelligentiā vero ab hoīe prouenit. **Hec** sermōnis est soror: aut vtraq; sibi inuicem instrumēta **Nam** neq; sermo absq; intellectu puunciatur: neq; intellectio absq; sermone prodit in lucem. **Quāobre** sensus

Intelligētia

et intelligentia in homine: tanq̄ connexa cōspirāt i
 uice m. Neq̄ enī sine sensu intelligere: neq̄ sine intel
 lectione sentire vllō modo possumus. Intellectionē
 tanq̄ absc̄q̄ sensu intelligere possibile est: instar eorū
 qui in somnis phantasmata vidēt. tantū quoq̄ viden
 tur: vtreq̄ opationes in sōniorū vīisionibus externis:
 seiū aut ex somno in vigiliā suscitari. In animā pre
 te rea corpus/homoq̄ vnitur: quotiensq̄ vtreq̄ sensus
 particule, sibi cōsentiūt/tunc intellectio cōcepta men
 te disponitur. Mens omnes notiones cōcipit, bonas
 quide: quotiens a deo semē infūdītur, cōtrarias autē
 cū a demonibus quibusdam spermata iaciūtur. Nul
 la pfecto mūdi pars est demonū presentia destituta
 horū lumen: ab ipso deo totum descēdit. Demon de
 niq̄ transfusus in hoīem: semina pprie notionis in
 spergit. Mēs aut cōspersa seminibus/pregnās: ide pa
 rit adulteria/stupra: homicidia/parricidia/sacrilegia
 diuinorū cōtemptū/iugulationes/euersiōes vrbium/
 pestes hominū/et reliqua oīa quecunq̄ malorū sunt
 opera demonū. Dei plane seiā pauca: at illa quidem
 magna/pulchra/bona/virt⁹ scilicet/ tēperātia/pietas
 pietas aut dei cognitio. Deū qui recognoscit: bonis
 refertus oibus/notiones diuinas assequitur/notiones
 inq̄ haud multorū similes. Qua de causa: si qui huic
 se cognitiōi dedicāt: nec ipsi vulgo placēt/nec vulg⁹
 illis/itanire demū putātur/risūq̄ reportant. iterdum
 etiā odio habētur: cōtumelijs afficiūtur/vitacq̄ priuā
 tur. Improbitatē enī hic habitare diximus: terramq̄
 illius esse prouinciā. terrā dico nō mūdū totū: vt im
 pij quidam obloquūtur. Verūtamen homo deo deuo
 tus: q̄primū diuinā pregustauerit vīisionē obliuioni
 reliqua oīa tradit, atq̄ etiā que reliquis hoibus ma

Mens.
 Demon.

tem vna cū supabundātia vite suppeditat. **Deus** igitur **Cosmi**. i. mundi pater. **Cosmus** aut̄ eorū que in cosmo: et cosmus quidē dei filius. Que vero in cosmo sub cosmi ditione cōsistunt: ac iure cosmus appellatus est. oīa siquidē varietate generatiōis cosmei .i. exornat: nec non idē sinētī vite opatiōe ppetua necessitatis/ celeritate elemētōrū/ cōmixtiōe/ ordine genitorū. **Ipsē** igit̄ cosmus. i. ornatus necessitate simul et merito nominatus est: animātiū oīm sensus et intellectio, que ex externis ifluunt ab eo: quod cōtinet ispirata. **Cosmus** aut̄ quecūq; ab ipsa origine suscipit a deo: ppetuo seruat. **Deus** pfecto: nō vt quibusdam videt̄/ sensu menteq; captus est. illi enī miseria p̄ssi/ perperā obloquunt̄. Quecūq; sunt **Esculapi** in deo simul/ atq; a deo pendētia: parti p corpus agentia/ partim mouentia per essentiam animalē/ alia per spiritum viuificantia/ alia vero receptacula defūctorum. **Rectius** autem dicemus deum talia nō habere: sed vt veritatem liquidam exprimamus/ ipsum esse cuncta fatebimur. **Nec** ea quidem ab extimis capere: ad extima nihilominus porrigētem. id est sensus et intellectio dei. **Vnde** nulli vnq; futurum est tempus: in quo existentium aliquid in nihilum euanescat. **Quotiens** vero existentia dico: dei dico thesaurum. nam existentia ipse deus amplectitur. **Extra** hunc nihil est. extra nihil ipse. **Hec** tibi o **Esculapi** intelligenti/ vera videbūtur: ignorantī autē/ incredibilia. **Intelligere** enī: ipsum credere est. at non credere: pculdubio, ignorare. **Sermo** siquidē me⁹ ad veritatē vsq; cucurrit. **Mens** quoq; ampla/ et a sermone ad certū quiddā deducta: veritatē attigit/ deniq; cōprehendens oīa/ eaq; iueniens cōsona illis/ que in-

Credere intelligere.

terpretabat̄ euestigio credidit / et in ipsa fide decora
feliciter requieuit. Que igit̄ de diuinis dicunt̄: intel-
lecta credūt̄ur quidē / nō intellecta negāt̄ur. Hec au-
tē de intelligentia dicta sufficiant.

Nonus hoies erudit, qui cū intellectione vtant̄ omnes:
materiales tñ ex demonū spermatibus quorū presētia
nulla pars mūdi destituta vacat cōcipiūt̄: et pregnan-
tes tandē adulteria / stupra / homicidia / parricidia et oē flagitiorū
genus pariunt, atqui essentiales / spiritualesq; viri omne virtutū
ornamētum semiatore deo cōcipiūt̄: & omne bonū v̄ virtutis offi-
cium pariūt̄. Sūt enī dei semina pauca: at illa qui dē magna / pul-
chra et bona et viciorū innumerosē multitudini lōge p̄t̄ antiora,
que tñ qui sectāt̄ur: nec ipsi vulgo placēt / neq; vulgus ipsis / infa-
nre demū putāt̄ur / risūq; reportant: q̄ terra sedes improbitatis sit
& puīcia. Mundus tñ ea lege formatus est: vt a deo semina susci-
piēs vniuersa / diuinitatis dignū fieret organum, et oīa in miro
pulchre ordinationis decore pcederent ad ortū, in quo perseue-
rent: suūq; tandē nanciscantur exitū, qđ pfecto fieret: nisi inimi-
cus veniens / in medio tritici superseminaret zizania. Vos ergo
seligite diuina semina spirituales facti: et malorum semina demo-
num (qui nos materiali affectione dormiētēs occupare vigilāt)
cauti nunc effugite. Hec nonus.

Mercurij Trismegisti Clauis ad Tatum. X.

Hesternum o Esculapi sermonem ascripti tibi.
Vnde equū est hodiernū Tatio dedicare: eoq;
magis id opere preciiū / quo disputatio presens /
omnium ad illum a nobis antedictorum cōpēdaria
quedam summa futura est. Deus & pater et bonū o
Tati naturam eādē: immo eundē actum habent.
Illa siquidem augmenti / diminutionisq; appellatio
est: que circa mutabilia et immutabilia / id est huma-
na et diuina versatur. Quorum vnūquodq; ille vult
esse, alibi vero actum (quē admodum in aliis / demō-
strauimus) diuinorum atq; humanorū: que quidem
in hoc intelligere necesse est, hui⁹ actus volūtas est:
huius essentia velle cuncta subsistere. Quid est deus

MER.

tores assurgūt **TAT.** **V**tinā et nos pater. **TRISME.**
Vtinā o fili. Adhuc tñ imbeciliores sumus ad conspi-
ciendum. **T**unc autem poterimus mentis oculos ele-
uare/bonumq; decoremq; incōprehensibilem prospice-
re: cum nihil de illo prorsus dixerimus. eius cogni-
tio diuinū silentiū est: et intenta oīm applicatio. **Q**ui
id itelligit: nil potest aliud cogitare. **Q**ui id intuetur:
nil p̄ter ipsum aliud intueri. **Q**ui id audit: nil audire
post ipsum/neq; corp̄is etiam sui mēbra mouere. vni-
uersis profecto corp̄is sensibus motibusq; solutus: itre-
pidus agit. nam qui totū circūlustrat: vndiq; mentem
totam quoq; irradiat / aīam abstrahit totā a corpore/
totā in essentiam deniq; dei transfigurat. **I**mpossibile
enim o fili aīam hoīs in corp̄is fece iacentē : diuinam
assumere formā. **N**eq; licet etiā dei pulchritudinē cō-
tueri: nisi quis ante / in deū fuerit reformatus. **TAT.**
Quonam pacto id dicis o pater. **TRISME.** **O**is aīe
distributio o fili. **TAT.** **M**utatiōes aut quonā modo
interi distribuens. **TRISME.** **N**ū in his q̄ generatim
diximus audisti: quēadmodū ab vna mūdi toti⁹ aīa:
vniuerse pfluūt aīe per oēm mūdū tanq̄ distribute cir-
cumcurrentes. **H**arū utiq; aīarū mutationes p̄ multe
partim sane in melius feliciusq; partim autem in con-
trarium. **N**am reptiliū q̄dā in aquatilia trāsmutant:
aquatiliū aīe in terrestria migrāt. terrenorū in volati-
lia scādūt aereorū vertunt in hoīes. hoīm deīde imor-
tales aīe: in demōes trāseunt: demū i deorū chorū feli-
citer reuolāt. **C**horī deorū gemini: vagantiū vnus/nō
vagantium alter. atq; hec est suprema aīe gloria. **A**īa
vero in corpus humanū delapsa : siquidem mala p̄se-
uerauerit/nō gustat immortalitatis quicq; / neq; bono
etiam fruitur. **R**euoluto autē itinere in reptilia p̄cipi-

rās. hec utiq; adiudicatio penaq; est aīe male: pravi-
 tas aīe / ignorātia. **Aīa** nature rerū boniq; īscīa: orba-
 ra oculis: corpīs sese passionibus implicat. **Aīa** / caco-
 demonis, ī. mali demonis, ritu corrupta: seīpā igno-
 rans abiectis corpībūs / monstrisq; deformibus seruit
Corpus suum velut onus infestum circūfert: non p̄si-
 dens corpori: sed ob ignorantiam subiūgata, contra
 vero virtus anīme cognitio est, eruditus enī re vera
 bonus / pius / diuinus. **TAT.** Qui hic est o pater?
TRISME. Qui nec loquit̄: nec audit multa, quī duo
 bus sermonibus: seu dicendis siue audiēdis intēdit et
 pugnat in tenebris. **Nā** deus, et pater, et bonū: nec lī-
 gua p̄nūciatur / neq; p̄cipit̄ auribus. **Cū** hec igit̄ ita se
 habeat in omibus que sunt ex eo: qđ seorsū ab illo esse
 nequēt / sensus insunt. **Inter** cognitionē autē ac sen-
 sum multum interest. **Sensus** enim superantis motus
 existit cognitio: sciētie / terminus. **Scientia** dei do-
 num, siquidem vnaqueq; sciētia incorpea mēte vtēs
 vt organo: mēs autē corpe. **Quāobrem** vtraq; in cor-
 pora: tum intelligibilia / tū etiā materialia recurrunt
Ex oppositione enī et cōtrarietate cōstare oīa necesse
 est: neq; aliter se habere possibile est. **TAT.** Quis igit̄
 tur materialis iste de⁹? **TCISME.** **Mundus:** pulcher
 quidē nō tamē bon⁹, etenī ex materia constat: passio-
 nibusq; subijcit̄. **Primusq;** est eorum: que patiunt̄. **Se-**
cundus autē eorū que sunt. **Indigus** preterea suapte
 natura: fact⁹ aliquādo / semp̄ existens in generatiōe at
 q; genitus / qualitatumq; et quantitātū omniū genitu-
 ra. **Mobilis** enī. **Omnis** autē materialis motio: gene-
 ratio dici debet. **Intelligibilis** quoq; status / hoc pa-
 cto motum materialem agit̄: **Quoniam** mundus
 s̄pera est: id est caput nec supra materiale quicquā

MER.

Quemadmodum neq; aliud sub pedibus intelligibile: at materialia cuncta. **Mens** vero caput in circum agitatum: id est secundum naturam capitis motum. **Quot** cunq; igitur contigua sunt/capitis illius pellicule que sane anima est: immortalia nata sunt: quasi corpus sit in anima constitutum: animamq; habentia plena sunt corpore. **Veru** quicquid a pellicula procul in qua sunt: que magis participant anima: corpus existit, totum vero animal est. **Itaq;** mundus ex materiali quoddam et intelligibili compositus est, **Mundus** anima primus: homo secundus post mundum anima primus autem animalium reliquorum, quodcumq; vero anime munus concedit alijs, homo quoq; possidet, neq; solum non bonus sed malus etiam: vt pote mortalis pendit. **Mundus** enim non bonus: quia mobilis, non tamen malus quoniam immortalis. **Homo** autem tunc quia mobilis/tunc etiam quia mortalis: malus esse censeatur. **Anima** hominis in hunc vehitur modum, **Mens** in ratione, ratio in anima, anima in spiritu: spiritus in corpore. **Spiritus** per venas arterialesq; sanguineq; diffusus: anima vndiq; ciet/moliturq; corporis suspensa sustinet/atq; circumfert. **Vnde** decepti quidam humoris sanguinis animam existimarunt: hos plane latuit, quia in primis oportet spiritum ad animam vsq; manare, deinde sanguinem coalescere/venasq; & arterias cauas extendi: demum resolui anima/eaque mortem corporis esse. **Ex** vno autem principio cuncta dependent: principium ex vno atq; solo. **Et** principium quidem mouet: vt rursus extet principium. **Ipsu** tamen vnus perstat: nec ab vnitatem decedit. **Tria** igitur hec sunt. **Deus** pater bouum/et mundus/& homo. **Mundum** deus habet: mundus hominem. **Mundus** dei filius: homo genitura mundi. **Neq;** enim ignorat deus hominem: sed curam eius habet/ab eoq; cognosci se vult.

Hec vnica salus hominī: cognitio dei; hec ad olympū
 ascensio. **E**x hoc vno dūtaxat anima bona: neq; inter-
 dum quidē bona/ alias autē mala / at secundum neces-
 sitatē. **TAT.** Quomodo id asseris o mi **Trismegiste?**
TRISME. **H**oc inquā assero aiam pueri cōtēplari se
 ipsam/nōdū ex natura sua propter corpus egressā (nō
 dum enī corpus oīno cōpactum est) ac seipsam vndiq;
 pulchrā cōspicere. **N**ā haud corrupta est adhuc a cor-
 poris passionibus: mundi totius aīa tuncq; dependēs
Cum vero cōpactum est corpus/ aīamq; in sui molem
 dispergit ac distrahit: tunc illa obliuioni subijcitur/pul-
 chriq; ac boni visione priuatur. **O**bliuio autē ipsa im-
 probitas est. **I**deq; accidit ijs qui egrediunt ex corpe.
Recurrente enī aīa in seipsā: spūs in sanguinem/aīa in
 spiritū contrahit. **M**ens a velaminibus libera & dina
 existens/ suapte natura igneū fortita corpus: per loca
 oia circunuagatur/aīamq; iudicio iusto ac merito sup-
 plicio derelinquit. **TAT.** Quo pacto id ais o pater?
TRISME. Mens quidē ab aīa: aīa vero a spiritu sepa-
 ratur. **I**ndumētū mentis aīa. **I**ndumētū aīe spūs. **C**ō-
 intelligere oportet o fili cū dicēte auditorem/atq; cō-
 spirare: auditūq; acutiore voce dicētis habere. **H**arū
 o fili vestiū cōuolutio in corpore terreno conficitur.
 siquidē nudā secūdū se mentem in terrea sistere mole
 penitus ipossibile. neq; enī potis est terrea fex / mentē
 adeo diuinā suscipere. neq; tantū numē patibili cōfir-
 matum corpore iustinare. **A**ssūpsit ergo mēs aīam ve-
 lut amictū. **Q**uinetiā aīa diuina existēs: vehiculo spi-
 ritus vti. **S**piritus aīal totum peurrit. **I**taq; cū primū
 mens a terreno corpe soluitur: p̄priū mox subit amictū
 igneū videlicet corpus: quo sane q̄diū circūte-
 da est/ in terreū corpus turgescere nequit. **T**erra nā

MER.

q; ignē minime sustinet: tota siquidem ab exigua scintilla cremaretur. **Q**ua de causa terrene molī circūfus est humor: quasi quoddam ad cōbustionem ignis obstaculum. qui cum acutissimus ac velocissimus sit oīm diuinorū cōceptuū: singulorū cōprehēdit elementorū corpora. etenim ipse celorum artifex: igne potissimū ad suā fabricā vititur. **O**pisex quidem toti vititur omnibus. oīs autē faber: ijs que sunt circa terrā. orbanāq; igni mēs hoīs ad humanāq; dispositionem duntaxat idonea: diuina cōstruere nequit. **H**umana certe aīa non oīs quidē: sed pia beataq; diuina. postq; vero huiuscemodī aīa per mortē a carcere corporis est exempta: cū oīs subierit virtutis/pietatisq; mādata: certe aut mens: aut deus efficit. **C**ertamē autē religiose pietatis hoc est: recognoscere deum: iniuriā inferre nemini. aīa tamen impia in natura ppria remanet: ac seipsam nimīū cruciat corpus querit qđ ingrediatur terrenū & humanū. **A**liud quippe corpus q̄ humanū: animā nō capit humanā. neq; fas est in corpus aīe ratiōe carētis: aīam rationalē corrūere. **L**ex enī diuina generationē tam nefariam phibet. **TAT.** Quo igitur modo cruciat̄ o pater hoīs aīa: quodue supplicium huius aīe graui⁹? **TRISME.** Impietas, o fili mi **Tati:** cuius nā ignis ardētior flāma/ q̄ ipietatis est? **Q**uenam fera mordax ita corpus lacerat: vt impietas laniat animā? **N**ōne vides quot malis animus p̄mitur impius? **H**en sic fili vociferat̄ ipius anim⁹. vror. absumor. quid agā nescio. deuorant me miserum mala vndiq; confluētia non video quicq; / heu miser/ non audio. **T**ales afflicti sunt animi voces. talis nature congrua mulcta: non qualem tu forte fili & alij quidā arbitrantur: quibus videtur aīa nostra postq̄ est humanā exuta figurā

in corpora degenerare brutorum. **Hic** enim impius error: verū castigatiōis eius/modus alter. **Mens** utiq; cū demō efficit: ad obsequiū dei iubet igneum capere corpus. inde in animam transfusa nefariam/eam flagellis verberat peccatorum. his animus verberatus iniquus/ ad neces/ conuitia/ obiurgia/ rapina scq; varias sese vertit: ad ea deniq; (per que delinquent hoies) vniuersa delabitur. at cum in sanctam mēs influat animam: extollit illam ad sapientiē lumen. **Hec** anima postmodum nunq; somni torpore lāguescit: sed & verbis pariter et operibus humano fert opem generi/ iuuatq; modis omnibus / suum semper emulata parentem. **Quamobrem** oportet o fili nos agentes deo gratias obsecrare: vt bone mentis participes efficiamur: in melius quidem anima migrat / in deterius nūquā. **Est** etiam animarum communiō quedam: deorū anime communicāt hominū animis. **Deus** se communem singulis exhibet. prestantior enim cunctis ille. cuncta autem illo sunt imbecilliora. mundus deo / homo mundo: hominī brutum subiiciatur. **Deus** super omnia est: et circa omnia. **Dei** radij: actus existunt mundi radij. sunt nature: radij vero hominis artes atq; scientie. **Per** mundum exercetur actus: ijq; in hominem per mundi radios naturales descendūt/ nature per elementa / hominis per artes / atq; scientias. **Hec** utiq; mundi totius administratio / ex vniuersa natura dependens/ perq; vnā materiem recte discurrens: qua nichil validius / nichil diuinius: nichil deniq; magis vnitum. **Homīnū** ad deos: ad homines deorum communiō. **Iste** bonus est demon. anima / que hoc plena est / beata est: misera vero / vacua. **TAT.** **Quanam** ratione id ais o pater?

MER.

TRISME. Scito mi fili: quia anima omnis habet ipsum bonum pro mente. de hac enim presens nobis est sermo: non de ministro huius/ quae supra diximus/ ex iudicio demissum ad inferos. Anima mentis presentia destituta: nec agere quicquam/ nec dicere potis est. Sepe vero mens extra animam: quo quidem in tempore/ nec audit/ nec videt animam/ sed animalis similis est ratione carenti. **T**anta est potentia mentis: que animam huiusmodi deserit implicitam corpori & ab eodem tractam ad infera. **T**alis anima fili mi mentem nullam habet. ideoque nec hominem hunc appellare fas est. **H**omo siquidem animal est diuinum: nec est cum terrenis brutis/ sed cum dijs celestibus comparandus. **Q**uinimo si audendum est verum fateri: homo verus vel celicolis est prestantior/ vel saltem pari sorte potitur. etenim quicumque celitum descendit ad terram: celi limitem deserit. homo autem ascendit in celum: illudque metitur. nec eum fugit que ima sunt: queque sublimia. ac reliqua omnia diligenter inquirunt. quodque maius est terram quidem haud dimittens in celum attollitur: tam ampla est humane nature potestas. **Q**uobrem audendum est dicere: hominem quidem terrenum: deum esse mortalem. deum vero celestem: immortalem hominem. itaque horum virtute duorum/ hominis scilicet ac mundi: gubernantur singula. vni demum cuncta subiiciuntur.

Oecimus deum omnia absolute esse constanter asserit: que singula singulari participatione contrahunt. attamen deum patrem esse/ et bonum eo ipso quod ipse omnia est. **M**ox de anime in silentio raptu discutit. vbi que mentis oculis cernuntur: neque reuelare fas neque reuelandi concessum est arbitrium. **Q**uod autem de anime transformatione subiungit non verbosam fictionem: sed fictionis allegoriam sequendam esse eiusdem mercurij sequens sermo declarat. cum inquit. **A**liud enim corpus quam humanum: animam non capit humana: neque fas est in corpus anime ratione carentis: animam rationalem corrumpere lex enim diuina generationem tam nefariam prohibet. **E**t paulo post

...mens ad M
...Ene tamdiu
...Sile tam: an
...tibi meum m
...quo multo et varie
...nones pererrant.
...et huius rei veritat
...puram exprime ve
...lia posse confido. **M**
...pus deus. & in uer
...ipius generatio. De
...notus tempus temp
...si essentia eib bonu
...mitas. aliena: spiu
...mutatio generatio
...anima. eternitas pl
...illuminatio & restitutio
...generationis deus qu
...eternitate notus. **S**
...tio. eternitas exca
...nouet. ite pus ter
...tutur in tpe. for
...ra. **O**pus eternit
...quado: factus a
...ta resset eum: qu
...tus numerare copre
...TRISME. Dei vero
...quodam beatitud

subiungit: talis nature congrua multa: nō qualē tu forte fili et
 alii quidā arbitrant/ quibus videtur aīa nra postq̄ est humanam
 exuta figurā/ i corpa degnare brutorū. **Hic enī ipius error.** q̄ ei
 aīam pueri causat seipsā cōtēplantē: hoc viderint qui mentem
 intelligentiāq; abditam defendunt. **Hec et similia Clavis.**

Mens ad Mercurium.

XI

DEsine tamdiu differere o trismegiste **Mercuri.**
 Sile iam: ante dictorū reminiscere. etenī sensū
 tibi meum non pigebit exprimere. eoq; magis:
 quo multe et varie inter mortales de mūdo/ deoq; opi
 niones pererrant. **TRISME.** Equidē vt igenue fat e
 ar huius rei veritatē: nondum teneo ipse. ergo mi dñe
 puram exprime veritatē. nam vnicum te elucidare ta
 lia posse confido. **MENS.** Audi me igitur o fili. **Tē**
 pus. deus. & vniuersum sic se habent. **Deus** eternitas.
 tēpus generatio. **Deus** eternitatē/ eternitas mūdum:
 mūdus tempus/ tēpus generationem efficit. **Dei** qua
 si essentia est: bonū/ pulchrū/ btitudo/ sapientia/ eter
 nitas. essentia: ipsum idē. mundi ordo: tēporis trans
 mutatio/ generatio/ mors/ & vita. actus dei: mens et
 anima. eternitas/ pseueratio/ atq; imortalitas: mūdi
 institutio/ & restitutio tēporis. augmētū & diminutio:
 gnationis deniq; qualitas. **Eternitas** ergo in deo: in
 eternitate mūdus. tēpus in mūdo: in tēpore genera
 tio. eternitas extat circa deū mundus in eternitate
 mouet. tēpus terminat in mūdo: generatio comple
 ditur in tēpore. fors itaq; oīm deus: essentia vero eterni
 tas. **Opus** eternitatis est mūdus/ factus quidem non
 aliquādo: factus autē semp ab euo. **Cum** vero non
 quā cesset euū: nūq̄ cessabit & mūdus. **Cūq;** sit mū
 dus eternitate cōprehensus: nulla mūdi pars iterit
TRISME. Dei vero sapiētia quid est: **MENS.** Bo
 nū. pulchrū. beatitudo. ois virtus & euū. vnde imor
 d j

MER

talitatē p̄stat eū/ p̄seuerantiā materie tradēs. **O**ri-
 gō enim materie pendet ex euo: quē ad modū ex deo eū
Generatio quidē ac tēpus nature gemie: et in celo sūt
 et in terra. in celo sane immutabilia sunt hec duo/ atq̄
 imortalia. in terra mutabilia corruptioniq̄ obnoxia.
Eternitatis aīa deus est: aīa mundi eternitas: terre aīa
 celum. **D**eus in mente: mens in aīa: aīa autem in ma-
 teria. oīa vero ista per eū: totū hoc corpus: in quo cor-
 pora oīa. aīa mente/ deoq̄ plena: intīma mūdi replet
 cōplectitur extīma/ vitā oībus hec suggerit. extrīsecus
 quidem: ingēti huic p̄fectoq̄ aīali mundi. intrīsecus
 autē ceteris que insunt mundo viuētibus. **S**upraq̄ in
 celo: qđ idē est: oīa sistens infra vero in terra: genera-
 tionē agitās. **M**ūdū p̄fecto cōtinet eū: siue p̄ necessi-
 tatem/ seu p̄ uidentia/ vel natura. et siquid aliud quis
 cogitat/ vel etiā cogitabit vnq̄: id oē deus agit. **A**ctio
 dei potestas insupabilis: cum qua nec humanam: nec
 diuinā vllā cōparare quis audeat. **C**auē igitur o **M**er-
 curi: ne quid ifernorū/ ne quid etiā supnorū dei simi-
 le cēseas/ nā a veritate penitus aberrares. nihil quippe
 simile est ei: qđ dissimile solumq̄ & vnū est. **N**eq̄ cui-
 piā putes eādem que deo vim adesse. quid enī post il-
 lū tale: et ad imortalitatē/ et ad qualitatis transmuta-
 tionē: quid aut̄ p̄ter hoc aliud deus efficiet: neq̄ enim
 ociosus est deus. nā ociosa forēt oīa. cūcta siquidē ple-
 na sūt deo: ociū vero ī nullis mūdi ptib̄ reperit. nomē
 p̄fecto vanū est/ ociū: tū secūdū id qđ agit/ tū etiā secū-
 dū id quod agit. vniuersa fieri necesse est: ac semp̄ fieri
 secūdū loci cuiusq̄ naturā. **A**gēs nō vni p̄sens est tan-
 tum: sed oībus. nec vnū dūtaxat verū vniuersa produ-
 cit. nam efficax existens in seipsa potestas: in ijsque
 facta sunt minime sufficiens est. sub ipsa enim sūt ope-

**Anima
 mundi.**

ralis p̄genita. A
 corpus mundi a
 mutabile corpus
 abili ac vīs.
 opulos ornatu m
 cur su suo diffi
 gula. ignis vero
 arriorū dillum
 strati ab actu de
 ordnis principis
 tā vero ceteris p̄
 materia trāmutatē
 eri mundi subelli
 dū p̄uenit. **M**ed
 us v̄tū. mediu
 talū v̄dicit atq̄ im
 Aia rullus om̄p̄en
 iam quidē circa celū
 dicitur a iun ad limi
 lūq̄ ad itera/ neq̄
 bec oīa genita line
 quā nūc opus est vt
 sūt. habet q̄ iam es
 du ab ip̄ cōgregatō
 quē esse talē ac
 nouus et dissimil
 oībus: impossib
 q̄ em̄ ordo vnus
 tū los imbecillor e
 quēdā qđam ex
 mutabilis aīa existit
 q̄ p̄ qđam dōmū ge

ra ab illo pgenita. **A**ge / cōtēplare p me subiectū tuo
 conspectui mundū / atq; eius diligenter circūspice for-
 mā. iuiolabile corpus: quo nihil antiquius per oē qui-
 dē adultū ac virēs. **I**nspecte preterea mundos septem
 suppositos / ornatu mirifico fabricatos: ordine sempiterno:
 cursu suo differēter cōplētes euū plena lumine
 singula / ignis vero ī illis nullo modo. **A**micitia enim
 contrariorū / dissimiliūq; cōmixtio: lumen instituit il-
 lustratū ab actu dei / bonorū omniū genitoris / totius
 ordinis principis: septemq; mundorū ducis eterni: lu-
 nā vero ceteris pcurrentē: nature organū / inferiorem
 materiā trāsmutātem. terrā in mundi medio sitā: pul-
 chri mundi subselliū nutrimentum terrenorū oīm: eā
 deq; nutricē. **M**editare numerū mortaliū immortaliumq;
 viuētū. mediū vero quasi cōfiniū vtrorūq; mor-
 taliū videlicet atq; imortaliū / lunā ipsā circūeuntem.
Aia rursus oīm plena pprijs ab ea motib⁹ agitata: par-
 tū quidē circa celū / partim vero circa terrā. nec ea q̄
 dextra sunt ad sinistra: neq; leua ad dextra. **I**tem nec
 supā ad infera / neq; infera iterum ad supna. **Q**uod autē
 bec oīa genita sint o dulcissime mi. **M**ercuri: nequa
 quā nūc opus est / vt me differēte pdiscas. nā corpora
 sūt: habētq; aiā et mouēt. **H**ec autē in vnū cōgre-
 di absq; cōgregātis virtute ipossibile est. **O**portet igit
 aliquē esse tale ac penit⁹ vnū. **N**ā cū multī varijsq; sint
 motus / et dissimilia corpa / vnus autē ordo velocitatis
 in oibus: ipossibile est duos aut plures esse factores.
 neq; enī ordo vnus pbaref in multis. **P**reterea qui in
 ter illos imbecilior esset potētiorī nimirū inuideret / ex-
 quo seditio q̄dam exoriref. **I**taq; si vnus eorum actor
 mutabiliū aialiū extitisset: cuperet quoq; imortalia gi-
 gnere / quēadmodū genitor imortaliū affectaret mora
 dij

talia. quinetiā vna existēte aīa vnaq; materia: ad quē
 illorū potissimū fabricatio p̄tinet: **Q**uod si ad vtrūq; ad
 quē p̄uincia maior: sic autē cogita. oē corpus viuens
 seu mortale siue imortale: ex materia cōstat et aīa. oīa
 sane viuētia corpa aīata sunt: nō viuētia vero nuda
 pene in oīa. **A**īa quoq; similiter secū dū seipsam suo p̄
 pinqua parēti: vite causa est, vite autē causa est quili-
 bet imortaliū. **Q**uonā igitur modo: mortalia viuē-
 tia differunt a mortalibus: itēq; ab immortalibus im-
 mortalia: esse itaq; horum oīm actoris pre ceteris est
 p̄cipuum. **N**am aīa vna/vita vna: vna quoq; materia
Quis nā iste: quis alter p̄ter vnicum deum: **N**um alte-
 ri cuiquam q̄ solī deo cōuenit p̄creare viuētia: **V**nus
 itaq; deus/mūdum vnū est cōfessus: et solē vnū/vnicā
 lunā/vnā quoq; diuinitatē. **I**psū vero deū/vnū quidē
 credimus esse. **V**nus igitur: singula facit in multis.
Num censes arduum quiddam et laboriosum deo vi-
 tam/animā/imortalitatem/mutationēq; efficere: **T**u
 enim tot tātaq; potes: vides/audis/odoras/gustas/tā-
 gis/loqueris/gradieris/spiras: intelligis. **N**eq; alter
 est in te: qui videt/quiue audit alter. **N**ec loquitur
 vnus/graditur alius: hic odorat/illegustat/hicspirat
 intelligit ille. at vnushec omnia prestat. neq; etiam
 possibile est illa sine deī natura fieri. **V**t enim qui ces-
 sat ab ijs: nō est amplius animal. sic qui ab illorum cō-
 structione cessaret: minime deus esset. id autem suspi-
 cari nefarium. **Q**uod si concessum nihil i rerum natura
 consistere cui nō insit naturalis quidā agendi vigor/si
 mulq; certī operis executio: quāto magis asseuerādū
 est deo/nō deesse potestatē oīm et effectū. nā quicquid
 ociosū: impfectum. impfectū dicere deum: nefas. facit
 igit oīa deus. **N**ūc mihi id paululū t̄pis o **M**ercuri to

I

tus adesto ipsū te mihi dedito: opus dei cōfestim intelliges. **Hoc** opus adesse necessariū erat: vt essent ea q̄ fiunt/que ue siebāt & que fient in posterum. **Id** autē o suauissime mi **Mercuri** vita est: id vero pulchrum/id autē bonum/id deniq; deus. **Sin** autē petieris/vt hec tibi per exēpla operę ante oculos ponā: aduerte quid tibi accidat generare volenti. non tamē illius hoc simile. ille siquidem nō diffunditur voluptate: nō habet operis adiutorē. **Suapte** natura efficax: vi propria operās versatur/in opere semp existēs ipse/quodcūq; fecerit vnq;. **Si** a quodā influxū suū ille subtraxerit: deficiēte vitā in mortē corruēt vniuersa. **Cū** vero viuant oīa/vnaq; sit vitā cūctorū: vnus est deus. **Rursus** si oīa viuentiā sunt/& que in celo videntur/& que iacent in terra: vna profecto vitā cūctorū manat ex deo/atq; ipsa et ipse est deus. ab vno fiunt oīa conditore. **Vita** vero est vnio mētis & aie: mors autem nō perniciēs cōcretorum/sed vnionis pluriū dissolutio. **Imago** ergo dei eū: eui mūdus/mūdi sol/solis autē homo. **At** vero mutationē quandā/populi mortē esse arbitratur: ob eam causam/quiā moles resoluatur corporis/et vitā se reuocat in occultum. **Equidē** o dilecte **Mercuri**. mūdū quidem mutari: hac te doceo ratione. quia quedam illius particule in occultū iugiter abeunt: nunq; tamen interire illum existimato. **Ne** profecto mundi sunt passiones: reuolutio scilicet atq; occultatio. **Reuolutio** quidē cōuersio: occultatio autem renouatio est. **Omni**formis preterea mundus formas haud sane aduentitias/peregrinasq; suscipit. verum ipse eas in seipso coagitat: etiam omniiformis mundi similis erit: at si vnicam formam habuerit in hoc erit mundo deterior. **Quid** itaq; dicemus ad hec:

MER.

ne obsecro in ambiguo resistamus. Quod enī in diuinis ambiguum nondum cognitum: vnā igitur habet ideam. huius autē idea ptopria cum aspectum fugiat oculorum: incorporea est. formaq; per corpora lingula exprimit. Neq; vlla te prorsus admiratio te neat: quia sit quedam incorporalis idea. est enim qualis idea sermonis et inscriptionibus apices. videntur enim per multum excedere: plane tamen ex natura leuesq; sunt. Meditare autem quod nūc dicitur audentius: quodq; verius etiam asseretur, quemadmodum homo nequit sine vita viuere: ita nec deus viuere potest nisi bona producat. Hec enim dei vita hic eius actus: agitare singula vitāq; oibus inspirare. Quedā vero corū que iupra diximus: certā quādā requirunt intelligentiam. Considera in hoc exemplo quid potissimum significare velim. Oīa sunt in deo: non tanq̄ in loco posita. Locus enim corpus est immobile: atq; ea que posita sunt motu carent. Locat quippe aliter in corpore: aliter in phātasia. Cogita singula continentē: cogita nihil esse q̄ incorporalis natura capacius/nihil velocius/nihil validius/ipsūq; omniū capacissimū/velocissimū/potētissimū. Sic iterum a teipso incipiens meditare: atq; aīe tue precipito/que citius q̄ precipies euolabit. Iubeto inq̄: vt transeat in oceanū. illa priusq̄ iusseris ibi erit: inde vbi nunc est nequaq; discedens. Iubeto iterum: vt in celū volet/nullis pēnis egebit: nihil eius obstabit cur sui/non solis incendiū. non etheris amplitudo. non vertigo celorum/nō syderum reliquorum corpora/quin penetrans omnia: ad supernū corpus vsq; trāscendat. Quinetiam si volueris globos omnes transire celorum/quodq; superius est iuestigare: id quoq;

tibi licebit. **A**duerte quanta sit anime tue potestas: quanta celeritas: **T**u ne potes ista: deus non possit. **H**oc igitur pacto cōtemplare deum: vt in seipso intelligentias omnes habentem/ habentēq; seipsum/ ceu mundum penitus vniuersum, nisi te deo equaueris: deum nunq̄ intelliges/ nam simile semp a simili suo/ cognoscitur. **E**xtēde teipsum in magnitudine sine termino. emerge ex corpore. totum supergredere tempus. eternitas esto. sic deum deniq; noueris: impossibile nihil in teipso supponens. **T**eipsum imortalem puta/ comprehendere cuncta potentem: sciētiam omnem atq; omnem pariter artē. omni sublimitate sublimior esto/ omni fundo pfundior/ sensusq; factorū tuorum singulos in te colligito: ignis/ aque/ aridi/ humidī/ adesto simul mundi partibus omnibus/ celo terręq; mariq; per omnem etatem/ extra corpusculi tui virem habitato/ per mortē nihil interire putato. **C**ū cta hec simul cōprehēdito/ loca/ tēpora/ moles/ qualitates/ et quātitates: sic deū itelligere poteris. **C**ontra si animā tuā in corpus demerieris/ ipsamq; abieceris/ isq; te verbis i cenū pstraueris. neq; scio quicq; neq; scire etiam valco/ vastū horreo maris fundum/ in celum volare nequeo. nō noui quid nunc sim/ nō noui quid sim futurus in posterū. quid tibi cū deo? neq; eni potes cū sis malus corporisq; fetidi seruus: ipsum pulchrum/ bonumq; percipere. extrema vero prauitas: non recognoscere deum. **A**t vero confide re/ atq; sperare se/ bonum aliquando reperire posse: via quedam diuina est/ ad bonum recto tramite ducens/ facilisq; et peruia. passim procedenti tibi: semper occurret/ ambulanti/ nauiganti/ die/ nocteq; loquenti/ pariter atq; tacenti. nihil est enim in rerum

natura: quod nō aliquā pre se ferat diuinitatis imagi-
ginem. **TRISME.** Nonne inuisibilis deus: **MENS.**
Religiosius loquere Trismegiste. nam quis illo luci-
dior. Ille quippe oīa ob eā causam fabricauit. vt eum
per singula cerneret. **Hec** dei bonitas. hec eius virtus
est: illū fulgere per omnia. nihil est vel in incorporeis
etiā inuisibile. mēs ipsa intellectione videtur. de^o autē
in operatione conspicitur. **Hec** hacten^o enodata tibi
sint **Trismegiste:** cetera omnia ipse per te iam perseru-
taberis/ neq; falsa veritatis imagine decipieris.

Undecimus de mente: diuino sermone plenus declarat
eternitatē a deo/ mūdū ab eternitate/ tempus a mūdo/
transmutationē a tpe/ a trāsmutatione mortem atq; vi-
tam pendere. insuperabili dei potestati nullā potentiā: nec diui-
nā/ nec humanā/ nec supnoꝝ/ nec infernoꝝ cōparabilē esse: quē
unicū esse cū rationibus/ tū analogijs: gratissime pmōstrat. qui
cū ociosus esse nequit. semper oīa facit. qđ de eterna verbi gene-
ratione dictū recte cōcipias. ait enī q; opus diuinū ad esse neces-
sariū erat: vt essent ea que fiūt/ q̄ fiebāt/ & que fient in postē. id
vita est: id pulchrū. id bonū. id deniq; deus et vita cūctorū. sed
quid hoc nisi qđ altius euangeliste tuba cecinit cū inquit. In pri-
cipio erat verbum & verbū erat apud deū et deus erat verbum
Hoc erat in p̄cipio apud deū: oīa per ipsū facta sunt/ et sine ipso
factū est nihil. qđ factū est in ipso vita erat. **Cunctorū** ergo vita:
a deo manat atq; ipsa deus est. **Quo** fit vt ea vera mors verusq;
is nō sit rerum interitus: qui vulgo putat. verū ea qua viuentiū
vita in abditum se reuocās: res deserit. **Mira** profecto p̄portioe
ad eū cōprehendendū vtiť: qui omnē effugit p̄portioe: qui cō-
prehensus icōprehensibilis manet. et qui oībus incognitus: oī-
bus in rebus se prestat cognoscibilē. **Vos** ergo quicunq; pij huc
toti nunc adeste: et mentis sermonibus vestrā mentē inclinate vt
eum tandem cognoscatis: qui omnia ob eam causam fabricat^o
est: vt eum per singula cerneretis. **Hec Mens.**

Mercurij ad Tatium de communi.

Xii.

MER

tit eas mens cupiditatū imperio: ad quarum expletio-
nem ardentī quodā impetu pferunt / rituq; ferarum
immoderate et irascunt & cupiūt. Quodq; deterius est
nec finem iponūt libidīni vllum / nec malorū iueniūt
passionumq; terminum. **H**isce velut lictorem: vt vidi-
cem deus legem proposuit. **TAT.** **H**ic o pater dispu-
tatio illa defato (quā in superioribus imperfectam re-
liquimus) reuiuiscit. **N**am si decretum sit quosdam
adulteros/quosdam forte sacrilegos: cur aliquis inde
mulctatur/quādoquidē cōpulsus fati necessitate deli-
querit? **TRISME.** Oīa sūt fati opera fili. absq; illo ni-
hil est corporaliū. nō bonū sine illo quicq; potest: non
malū fieri sine illo. **D**ecretum est eum qui turpe quid
cōmiserit pati. ille ob id cōmittit: vt patiat̄ ide quod-
cunq; patitur/quādo commiserit. **C**eterum defati ac
delictorum supplicijs: in alijs diximus. **P**resens vero
nobis est sermo de mente. quid mens valeat: q̄ diffe-
rens in hominibus ac brutis sit eius instinctus. atq; ite-
rum quo modo in brutis quidem non est mēs ipsa be-
nefica: in hominibus autē libidinis impetū cohibet/
iracūdie restinguit ardorē. ex quo sequitur: vt inter
homines / irracionales quidā / nonnulli rationales exi-
stant. **C**unctū vero hoīes fato / generationi / transmuta-
tioni subiiciuntur: initiū quippe / finisq; fati duo hec
generatio scilicet ac trāsmutatio. **E**t hoīes vniuersi id
quidem patiunt / quod instituit fatū. **V**erum rationa-
les illi / quibus diximus mentē ceu gubernatricem as-
sistere: nō eodē modo quo ceteri patiunt. imo ab im-
probitate alieni / existētesq; nō mali: patiunt̄ minime ma-
lum. **TAT.** Quō rursus hec ais o pater? **TRISNE.**
Adulter nōne malus: homicida nōne malus: **H**omo
non adulter patitur / sed quēadmodum adulter **Nō**

homicida; sed quē admodum homicida. **Qualitatem** transmutationis effugere impossibile est: sicut et generationis effectū, prauitatem vero mentē habenti vitare licet. **Quāobrem** ego mi fili bonum semp demonem audiui dictantem: qui si litteris queq; monumenta mandasset: mira quedam indies humano generi emolumēta conferret. **Solus** ille mi fili tanq̄ ipe pro me genitus deus/vniuersa conspiciens: diuina in nos effudit oracula. **Nūc** equidem audiui sic aliquādo predicantem: vnum oīa sunt presertim intelligibilia corpora viuimus potentia; actu / eternitate. **Mens** huius bona: quē admodum et eius anima bona, cum id ita se habeat: nihil est intelligibiliū ab itelligibili distans. **Potest** preterea mens princeps omnium atq; anima dei: quecunq; vult efficere, hec ille. **Tu** igitur ista considera: & ad hunc quem inferam sermonē de fato: mente / arrectisq; auribus adsta. **Si** diligenter litigiosas captiūculas euitaueris: iuenies absq; dubio / qđ mens aīa dei dominat̄ oībus: tū etiam legi ac cepteris vniuersis, neq; aliquid illorum / que ad fatū spectant: impossibile menti. **Ideoq;** humanus animus facto superior: non tamen que facto subiecta sunt negligit, atq; ista sunt oracula boni demōis optia. **TAT.** Vere diuine atq; etiā cōmode tractasti hec o pater. **At** illud insup mihi declares obsecro, **Mētem** in brutis operari nature modo dixisti: cum illorū affectibus cooperantem. **Affectus** autē irrationalium (vt arbitror) passiones sunt: mens ergo passio quedam est, sic enim passionibus conformat̄. **TRISME.** Euge fili bone / q̄ generose rogas: equū est vt tibi respondeam. **Omnia** que insunt i corporibus incorporea; patibilia sunt / imo passiones pprie sunt. **Oīs** motus cor:

MER.

poreus: incorporea quoque mouetur a mente. motus autem passio. **V**traque ergo tum quod mouetur tum etiam quod mouet patitur. hoc quidem dominans: illud uero subiectum. **C**um uero separatur a corpore: a passionibus liberatur. immo nichil usque incompatibile filii. cuncta enim patibilia. **S**ed passio & patibile in hoc maxime differunt: quod unum agit/alterum patitur. corpora uero secundum seipsa etiam agunt. aut enim imobilia sunt aut mouentur. utrum uero sit horum: passio est. **I**n corporalia autem operantur semper: proptereaque patibilia sunt. **N**ec te appellationes moueant. operatio enim ac passio idem: uocabulo tamen magis honorando uti nihil obest. **TAT.** Perpicuam de his rationem reddidisti pater. **ERISME.** Illud preterea considera o filii: quod duo hec soli ex omnibus animalibus homini/deus ipse largitus est sermonem scilicet atque mentem. **Q**uequidem eiusdem (ac immortalitas) premij esse censeantur. **I**is quisquis ad id quod decet utitur: nihil ab immortalibus discrepat. **Q**ui etiam corporis solutus compedibus: ab utrisque ducetur in chororum beatorum simul atque deorum. **TAT.** Cetera preter hominem animantia: nonne sermone utuntur? **TRISME.** **N**on filii: sed uoce. permultum interest uocem inter atque sermonem. sermo cunctis communis hominibus: uox autem propria cuiusque hominis/propria etiam cuiusque generis animantium. **TAT.** **O** pater diuersa genera hominum: diuersis utuntur sermonebus. **TRISME.** **D**iuersis o filii. uas etiam sermo qui per interpretationem huc atque illuc translatus: unum denique uerbum existere reperitur. **V**erbum idem apud egyptios/perfalsque/et grecos. sed uideris mi filii: uerbi uirtutem/et amplitudinem ignorare.

... deus demon bo
... in anima in m
... horum patrem a
... dei est. est corp
... mater
... deus. De
... mes. me. me. me
... materiam. Necess
... gana mundi sum
... uoluntatum unaque
... idem: At cor
... quod est mu
... habentia a
... immortalitatem ipso
... corporibus que
... numerus est. ab
... uel diffolu
... que gignit
... in le numerum
... hic mundus
... paris
... megra plen
... uentem
... liue ad par
... neq. est uire
... nec erit. **V**u
... est: esse mund
... Quomodo possi
... in plenitudine vit
... uita
... igitur pacto
... est corrupi

Beatus deus demon bonus; animam esse in corpore/
 mentem in anima / in mente verbum pnunciauit / deū
 autem horum patrem asseruit. Verbum itaq; imago
 ac mens dei est. est corpus quidem idee; idea vero aīa
 est. purissimaq; materie portio aer: aeris aīa / aīe mens
 mentis deniq; deus. Deus vero circa omnia; simulat;
 q; per omnia. mēs circa aīam. aīa circa aerem. aer cir-
 ca materiam. **Necessitas** autem / puidentiā q; / et natu-
 ra: organa mundi sunt / ordinisq; materie. **Etenim** in-
 telligibilium vnūquodq; essentia: essentia vero illorū
 ipsum idem. **At** eorum que mūdo insunt corporum:
 vnumquodq; est multitudo. Corpora composita ip-
 sum idem habentia / atq; inuicem mutuo transeuntia;
 immortalitatem ipsius eiusdem perpetuo seruant. **In**
 ceteris corporibus que composita sunt: corporis cu-
 iusq; numerus est. absq; numero constitutionē vel cō-
 positionem vel dissolutionem fieri: impossibile est. vni-
 tates quippe gignūt / atq; augent numerum: rursumq;
 solute / in se numerum retrahūt. **Materia** quidem vna
 totusq; hic mundus: magnus est deus / imago maio-
 ris / vnitus illi / patris ordinem voluntatemq; seruans /
 vite totius integra plenitudo. neq; est in eo quicq; per
 omnem eternitatem / restitutionemq; paternā seu ad
 totum / siue ad partem spectans: quod non vita fru-
 atur. neq; est vite expers in mundo quicq;: nec fuit an-
 te / nec erit. **Viuentem** enim voluit pater eius: quan-
 diu est; esse mundum. vnde deum hunc esse necesse
 est. **Quomodo** possunt o filii in deo: in totius imagi-
 ne / in plenitudine vite / esse quedam vita carentia.
Priuatio vite corruptio est. corruptio vero perniciēs.
Quonam igitur pacto / pars vlla eius quod incor-
 ruptibile est corrumpi; vel dei quicq; deltrui potest:

MER.

TAT. Nonne o pater animalia que in mūdo sunt mundi partes: intereunt. **TRISME.** Rectius loqueri fili. Erras enī in noīe. nō moritur in mūdo quicq̄ sed composita corpora dissoluūtur. dissolutio mors non est: sed mixtionis resolutio quedā. soluitur aut̄ vnio: nō vt ea que sunt itereāt/ sed vt vetera iuuenescant. **TAT.** Cū fit quedā opatio vite: nonne motio q̄dam hec est/ atq; idcirco/ quid in mundo imobile? **TRISME.** Nihil o fili. **TAT.** Nūquid immobilis tibi terra videt̄. **TRISME.** Minima: sed multis motibus agitata. sola tamē hec quodāmodo stabilis. An nō ridiculū esset ipsā nutricē oīm: cōcipiētē/ pturiētēq; singula motu carere: ipossibile enī aliquid absq; motu parere. Nec minus ridiculū illud: q̄ id corpus sterile nūcupare. nihil enī aliud ipsius immobilis appellatio q̄ sterile quiddā significat. Totū hoc o fili generati cōsidera/ quod est in mūdo: aut crescendo/ aut decre scendo mouet̄. Quod vero mouet̄: id p̄terea viuūt. singula tamē viuētia: haud eadē esse necesse est. Simil̄ quippe mūdos vnīuersus existēs: totus quidē immobilis partes autē eius agitabiles vndiq; nihil tamē corruptioni subiectū: sed appellationes quedā false homines turbant. Neq; enī generatio: vite creatio est/ sed latentis explicatio vite. neq; mutatio mors: sed occultatio potius. Cum hec igitur ita se habeant: imortalia cūcta. **Materia** quidem vite spūs est. mens anime. **Ex mente** viuēs omne p̄fluit. **Omne** igitur viuēs per mentē: p̄manet imortale. **Maxie** vero oīm imortalis est homo: qui deū capit: qui diuine conformat̄ essentie. huic enī soli ex omni viuētū genere: deus ipse concreditur. nocte quidē per sōnia: die crebrius per portenta: per que oīa sibi futura p̄nūciat. p̄ aues

per intestina: per spiritū. perq̄ sybillā: ppter que ve-
 re dicitur homo scire q̄ sunt: q̄ fuerūt: q̄ mox v̄tura
 trahātur. **Illud** aut̄ in primis aduertas fili mi veli
 quod vn̄quodq̄ genus viuentiū reliquorū: ppriā
 mūdi puinciā habitat. humida quidē aquam. terre
 stria terram: aerem volatilia. homo autem his om̄i-
 bus vtitur: terra/aqua/aereq̄ & igni. celum suspicit:
 sēsuq̄ illud attigit. deus vero circa om̄ia simul atq̄
 per omnia. actus enī est omniū: atq̄ potestas. nā ar-
 duum quiddam est o fili: deū percipere. **Hunc** quo-
 tiens intueri volueris: aduerte mundi ordinem atq̄
 ordinis eius ornatum. **Aduerte** necessitatem eorum
 que sensu percipiuntur/prouidentiaq̄ cunctorum: q̄
 facta sint ante/ & que quotidie fiunt. **Aduerte** plenā
 vite materiā: talem ac tantum deum cum om̄i-
 bus bonis: et pulchris dijs demonibus atq̄ homini-
 bus incedentem. **TAT.** At iste o pater operationes
 quedam sunt. **TRISME.** Ah fili vnde hec: nisi ab ip-
 so deo proficiuntur: num ignoras quod quemad-
 modū mundi partes sunt celum/aqua/terra/ & aer:
 eodē modo dei membra/vita/imortalitas/necessitas/
 prouidentia/natura/anima mens: forūq̄ omniū
 participatio: ipsum bonum. neq̄ fit aliud vliquā/nec
 est factū: vbi deus ipse non adsit. **TAT.** In materia
 ergo pater. **TRISME.** Materia fili mi seorsum est
 a deo: vt locus illi proprius assignet̄. Quid aliud il-
 lam existimas: q̄ rudem indigestaq̄ congeriem hanc
 existere posse: ne secus credas nisi formetur. Quod si
 format̄: ab aliquo certe formatur. operatiōes enī for-
 mandi: partes dei esse diximus. **A** quo ergo vita do-
 nantur animantia singula/a quo fiunt immortalia/
 que immortalitatis munere perfuuntur/a quo mu-

tantur que mutabilia sunt / siue materiã seu corpus
nũcupaueris: dei actus esse memento. **Actũq;** mate-
rie: materie rationẽ, actũ corporeũ: corporũ rationẽ,
actũ essentie: essentie rationẽ, idq; oẽ, neq; quicq; est
in omi: quod non sit ipse deus. **Itaq;** nec magnitudo
neq; locus / neq; qualitas / nec figura: neq; etiã tẽpus
circa deũ, omne eni est. **Omne aut** circa omnia: atq;
per omnia. **Hoc verbum** o fili cole atq; adora. **Cul-**
tus autem dei vnus est: non esse malum.

Dodecimus de inferiore mente: q̄ prime mentis imago
aut vestigiũ quoddã est) prosequens post prime men-
tis exactã determinationẽ: eã singulis aiabus associat
sed in irrationalibus mens natura est: in hoibus aut rō, cuius be-
neficio quicq; hoim destituũtur: ritu ferarũ flagranti quodam
ipetu ad cupiditatũ expletionẽ rapiũtur, nec finẽ sue libidini sta-
tuunt vllũ: nec suorũ malorũ iueniũt / passionũq; terminũ, qui fa-
to / diuinorq; decreto patiũtur dantq; sue meritas ignorantie pe-
nas. Boni cõtra quibus mēs presidet boni / pulchriq; imago: bo-
na suscipiunt que illis cõstituerit fatũ. **Minime** ergo fatũ effugi-
es: lex siquidẽ diuina est fatum, mala tñ / penasq; prauitatis asse-
clas fugere potes. **Mercurius** oraculo plenus multa discutit, se-
pius oraculũ infũdentẽ audiuit, duo diuina in hoibus munera
cõmẽdat / mentẽ atq; sermonẽ. **Oracula** boni demonis velsi ma-
uis celestis spũs diuinit⁹ afflãtis aperit: de deo / de verbo / de mũ-
do / de materia, nihil esse ĩ mũdo vite expers, nihil mortale dicẽ-
dũ (sed poti⁹ dissolubile quid esse sentiẽdũ) nihil immobile. Et so-
li dissolubiliũ hoĩ deũ varijs modis congregi, & quo pacto ex-
sẽsibilib⁹ ad deũ p̄cipiẽdũ hō assurgere possit, hec duodecimus.
Mercurij ad Tatium filium suum: de generatio-
ne et impositione silentij. **Tatius** XIII

In cõmunibus pater semonibus: per enigma-
ta quedã ac sine declaratione vllius adiun-
ctiõis / de deitate tractasti / asserens ante rege-
nerationẽ saluũ fieri neminẽ. **Equidẽ** dũ ascẽdebas
ĩn mōtem: supplex tibi tunc astiti obsecrans / vt mihi
regenerationis rationẽ aliquãdo referares, id enim

solum restabat tunc michi descendum. **Tunc demū**
 spondisti te reuelaturū: cum a mundo forem alie
 natus. **Ecce iam paratus sum pater,** a mēte mea mū
 di deceptiones excussi. **Tu ergo serua promissa,** Re-
 generationis modum vel palam: vel clanculum vt
 lubet ediffere. **Ignoro o Trismegiste:** qua ex mate-
 ria quoq; semie natus fuerit homo. **TRISME.** **O fi-**
 lii contemplatiua in silentio sapientia: semen eius ve-
 rum bonum. **TAT.** **Quonam serēte pater:** hoc enī
 ignoro. **TRISME.** **Voluntate dei mi fili,** **TAT.** **Et**
 quāti est qui nō est genitus: expers enī intelligibilis
 essentie, quod si aliter se habeat: qui gignitur / deus
 erit dei filius. **TRISME.** **Omne in oi: cōstās ex om-**
 nibus potestatib⁹. **TAT.** **Enigmata fingis o pater:**
 neq; priusmore cū filio loqris. **TRISME.** **Hoc genus**
 o filii nō eruditur, verbum quotiēs vult: sub insinua-
 tione quadam in dei memoriā reducitur. **TAT.** **Im**
 possibilis inferis: ac nimīū violenta, quapropter his
 cupio cotradicere. **TRISME.** **Admodum discrepas**
 a paterno genere **Tati.** **TAT.** **Ne inuideas mihi pa-**
 ter: legitimus enim sum filius. **Age precor:** regenera-
 tionis modū / me doce. **TRISME.** **Quid dicam fili:**
 quod dicā pter hoc nō habeo quicq; / quod verū cer-
 no spectaculū / ex dei benignitate mihi iam oblatū.
 vnde in corpus sum imortale translatus: sūq; nō ille
 qui prius fuerā / ac mēs nuper effectus, hoc mysteriū
 non docetur. **Vide hoc elemento formato per quod**
 videre licet / per qđ neglecta est a me prima compo-
 sita species: non qđ sūm colorat⁹ tactumq; ac termi-
 num habeam, ab iis enim ipresentiarū alienus sum.
TAT. **In futurē me / insanūq; mentis oestrū o pa-**
 ter nimīū cōcitasū: ipresentiarum me ipsum haud

MER.

video. **TRISME.** vtinam fili charissime tu quoq; te ipsum non dormiēs transcurrisses: instar eorum qui somno infomniis occupantur. **TAT.** Dic age: quis est regeneratiōis auctor. **TRISME.** Dei filius hō: vnus volūtate dei. **TAT.** Nunc mutum o pater ac stupidum reddidisti: ipse quoq; a pristino statu mētis alienatus/ eandem aspicio imarum rerum caractere magnitudinem/ in eoq; mendacium. **Mortalis** enim species per dies singulostransmutatur: hec ad tempus (vt pote falsa) in augmentum/ detrimentūq; vertitur. quid ergo verum **Trismegiste**: **TRISME.** Quod nō perturbatū/ non determinatū/ nō coloratū/ non figuratū/ non concisum/ nudum/ perspicuū/ a se ipso cōprehensibile/ intransmutabile bonum/ ac penitus incorporeū. **TAT.** infanio iam re vera mi pater. cūq; sapientē abs te sperassem me fieri eiuscemodi cognitione: sensus obtusi sunt. **TRISME.** Sic accidit fili. **Nam** sursum latum vt ignis/ et deorsum latum vt terra/ et humidū velut aqua/ necnon spirans vt aer: quomodo ipsum sensu p̄cipies/ nō durum/ nō molle non densum/ nō penetrabile: solū potentia/ atq; actu considerandum. qui vero potest/ oret: vt generationē que in deo est intelligat. **TAT.** Impotēs ego sum pater. **TRISME.** Absit hoc o fili. recurre in teipsum: et cōsequeris. velis: ac fiet. **Purga** sensus corpis. solue te ab irrationalibus materie ipsius vltorib⁹. **TAT.** Nū vltiores intra se sunt. **TRISME.** Nō pauci o fili: sed horribiles ac multi. **TAT.** Ignoro pater. **TRISME.** En fili: hec vna est vltrix/ ignorātia. sc̄da: tristitia. tertia: incōsistētia. quarta: cupiditas. quita: iniustitia. sexta: luxuries. deceptio: septima. octaua: inuidia. fraus nona. decima: ira. vndecima: temeritas. duodecima:

omnialia. he quide
 piores alle contem
 dūm: tristitiam hom
 que ante sit ab eo qu
 a constant regeneration
 p̄s ileo m fili deum
 no diuina clemētia nō
 neeps m filia pot
 es veritatis eleuatus.
 hac accedēte: pulla
 cogitio gaudiū hac
 gū. in eoq; se vertit
 dam. fortalem voc
 diam: cuius vis p
 plectatur: igitur eam
 mūm adertam: solien
 tam vero nunc contin
 cōtem cupiditā.
 mentum exilit. Ad
 operibus iniusticiam
 mus: ablene iniustiti
 ras de fōdēte: cōmū
 fūm: hac benignitē
 mos deceptio: vlt
 bonum: vltimae p̄
 veritatis eni inatū
 ne. nec vltia ire vi
 repentino quodā in
 regenerationis p̄pū
 to intellectualis gen
 nariū numerū reijci
 cūm sumus. Quicun

I
 vero malitia, he quidē sunt numero duodecim, sub
 ijs plures alie continent. que per corporis carcerem
 inclusum: tristem hominē sensibus pati cogunt, ab-
 sunt autē iste ab eo: qui est dei fretus clemētia. **Atq;**
 ita constat: regenerationis modus/ ac sermo. **Dein-**
 ceptis sileto mi fili/ deumq; silendo laudato: eoq; pa-
 cto diuina clemētia nūq; a nobis aberit. **Gaude/ de-**
 inceps mi fili: nā potestate diuina in cōtemplationē
 es veritatis eleuatus. **Descendit** in nos cognitio dei.
 hac accedēte: repulsa est ignoratio. **Descendit** in nos
 cognitio gaudiij: hac presente/ tristitia penitus aufu-
 git. in eolq; se vertit: qui ad eam parati sunt capien-
 dam. **Potestatem** voco ad gaudium perducētem cō-
 stantiam: cuius vis pculdubio suauissima est. **Com-**
 plectamur igitur eam libentissime fili: ea enī cū pri-
 mum aderit: molliciem oēm prorsus expellet. **Quar-**
 tam vero nunc continentia voco: vim vniuersarū vi-
 ctricem cupiditātū. **Gradus** hic o fili: iustitie fūda-
 mentum existit. **Aduerte** autem quo pacto a cūctis
 operibus iniusticiam expulit. iusti quidem effecti su-
 mus: absente iniustitia fili. **Sextā** voco potentiam in
 nos descēdentē: cōmunionē scilicet aduersus exces-
 sum, hac deniq; discedēte: inuoco veritatem. aufugit
 mox deceptio: veritas adest. **Vide** quō absolutū est
 bonum: veritate p̄sente. **Liuior** enim discessit a nobis.
 veritatis enī inatū est bonū/ cum vita simul et lumi-
 ne, nec vltra ire vindex accessit. **Verum** vltrices oēs
 repentino quodā impetu reiecte sunt. **Intellexisti** fili
 regenerationis ipsius modū: denario presente nume-
 ro/ intellectualis generatio cōposita est/ que duode-
 nariū numerū reijcit. **Idq;** ex ipsa generatione spe-
 culati sumus. **Quicumq;** igitur p̄pter benignitatem

generationis (que secundum deum est) sensum amit-
 tit corporeum: se ipsum cognoscit ex diuinis cōposi-
 tum/factusq; indecliuius/diuina potentia tota mēte
 letatur. **TAT.** O pater cōcipio non oculorū intuitu/
 sed actu mentis: qui per vires intimas exercetur. in
 celo sum/in terra/in aqua/in aere/in animalibus sū/
 in arboribus/in corpore/ante corpus/atq; post cor-
 pus. **At** id preterea mihi dicas velim: quō vltices te-
 nebrarū numero duodecim: a decē potestatibus re-
 pellūtur. Quis modus **Trismegister TRISME.** Ta-
 bernaculū istud o fili: est ex zodiaco circulo cōstitu-
 tū. qui ex duodenario nūero cōstat illo. **Numeriq;**
 vndeci sūt: vnus omniformis secundū ideas nature:
 ad hoīs puagationē atq; circuitum. **Itaq;** disingate
 quodāmodo sunt abinuicē vltices ille: in agēdo ta-
 men quodāmodo cōiugate. vt ecce inseparabile est
 ab ira temeritas. **Merito** ergo secundū rectā rationē
 eatenus interuallū: quatenus a potestatibus decē/id
 est a denario numero repelluntur. **Denarius** o fili:
 anime genitor est. **Vita** vero et lux/ibi vnite sunt:
 vbi vnitatis ipsius numeri sunt/ex spiritu nati. itaq;
 vnitas: secundum rationem denarium complectitur.
 rursusq; denarius: vnitatem. **TAT.** Eia pater vniuer-
 sum video: meq; ipsū in mēte conspicio. **TRISME.**
At hec est regeneratio o fili: nō adesse vltius cor-
 porū/quātitate dimēso. **Ob** hāc profecto rationē/rege-
 nationis mysteriū protuli: ne simus calūniatores
 totius/aduersus multos/quos deus ipse vult. **TAT.**
Respōde ad hec o pater. corpus istud ex potētia cōsti-
 tutū: nū aliquādo dissoluēt: **TRISME.** **Cauē** ne id
 vltius audeas. **Impossibilia** p̄fers/ac penitus erras:
 mētisq; oculis ista loquēdo/ impietate nūmia p̄phana-

De oīfor 2
 mi illo in
 asclepio. 9
 et 13.

ris. **Sensibile** nature corpus ab essentiali generatio-
 ne procul admodum discrepat. vnum quidem disso-
 lubile: indissolubile alterum. **Illud** mortale: hoc im-
 mortale. **An** vero ignoras: quod et deus/et vnus fi-
 lius natus es: **TAT.** **O** q̄ vellem o pater: analogiam
 illam per hymnum quem dixisti audisse te a pote-
 statibus dum ipse in octonario essem. **TRISME.** Oc-
 tonarium o fili cecinit ipse Pimander. **Vnde** te decet
 umbraculum soluere. purus eni ille pimander: mens
 diuine potentie, non plura mihi q̄ scripta sint/ aperu-
 it: existimans me reliqua scrutaturū, hortatus me est
 ad decora officia: ex quo omnes que in me vires sūt:
 concinunt. **TAT.** **O** pater audire hec et intelligere
 velim. **TRISME.** Quiesce fili quiesce inquam: au-
 dies iam harmonicā cantilenam/ regeneratiōis hym-
 num/ quem nunq̄ sic facile propalarem/ nisi tibi con-
 ducturum confiderem. **Non** docetur hoc: sed occul-
 tur in silentio. **Vide** me fili bone: obserua singula di-
 ligenter. **Sic** enim te quoq; decet orantem sub diuo:
 occidente sole ad austrum/ oriente vero ad eurū fa-
 ciem vertere. **Vniuersa** mundi natura hunc audiat
 hymnū. **Audi** terra, audite turbīnes imbrīū, o silue
 filete: cātaturus sum creatorē oīm/ totumq; & vnum.
Audite celi, quiescite v̄tī, circulus immortalis deī ora-
 tiōne istā exaudiat. **Cano** iam creatorē oīm/ terrarū
 distributorem/ celū equilibrantē/ iubentē ex oceano
 aquā vndiq; fluere dulcē ad hominum alimentum/
 iubentem ignē fulgere superne/ ad actiones hominū
 atq; deorum. **Agamus** illi omēs vna voce gratias: tra-
 nāti celos/ naturamq; creati. **Hic** mētis est oculus: hic
 potentiarum b̄ndictionē libenter excipiet. **O** mee vi-
 res: laudate ipsum vnū & omne. **Cōsonate** voluptati

mee oēs animi vires. **Cognitio** sancta: que tuo lumine fulget, per te lumen intelligibile cātans: gaudio mentis exulto. **Oēs** potentie mecum vna concinite. **Constantia** canta mecū. **Iusticia** mea: per me iustū canat. **Cōmunio** mea: totum ipsū laudet, p me canat veritas veritatem. **Bonū** nostrum: bonum deniq; canat. **O** vita/o lux: a vobis in nos bñdictio currit. **Gratias** habeo tibi pater/actus oīm potestātū. **Gratias** ago tibi deus/oīm potestas actuum. **Verbum** tuum per me te laudet, per me mundus verborum recipit sacrificium hoc, mee vires clamāt: totum cantāt/voluntatem tuam pficiunt. **Tua** volūtas abs te in totū, sacrificium verborū: ab oībus excipe. **O** vita: totū quod est in me salua. **O** lux: totum illumina: spiritus deus. **Verbū** tuū me regit spiritifer opifex. **Tu** solus es deus. **Homo** tuus hec clamat: per ignem/perq; aërem/per aquam/perq; terrā/per spiritū/perq; creata. **Ab** eternitate benedictionē inueni: qua desiderio i voluntate tua quiescā. **TAT.** **Noui** pater hūc hymnum abs te ex voluntatis affectu cantatū: vnde mūdum attigī in eū. **TRISME.** **Intelligibilē** dic mūdū fili. **TAT.** **Intelligibilē** dico pater. **Ex** tua siquidem cātēna: illustrata mihi mēs est, quo fit: vt ipse quoq; ardeam amore canendī. **TRISME.** **O** fili mi **Tati:** ne sine proposito/laudes cantato diuinas. **TAT.** **Ex** mente cantabo mi pater. **TRISME.** **Que** speculor infūdo tibi: generationis pgenitor **Tati.** **TAT.** **Deo** verborū offero sacrificia. o deus/tu pater/tu dñs/tuq; mens: accipe sacrificia verborum que requiris a me, te volente pficiunt oīa. **TRISME.** **Offero** fili hostiā patri deo gratā: orationiq; tue intentus esto. **TAT.** **Gratias** habeo tibi pater: q; ista mihi p̄dicare volu-

TRISME. Gaudet
 et que sane in
 silentium virtutis
 generacionis mysterium
 quā repuerunt. **Et**
 tantam meditatus est: ego
 vltens ex quo respici
Quod decimus est
 no ante quā saluus
 amor: est de filius
 quod non docentur: sed oculis
 neratur. Tu Christiane cetera
 deo per dei filius es reformatus
 ditate inultra luxuriam decept
 remaneta: horribilibus deo
 potius dei pietate affectus pot
 nōtamentari toto mentis vigore
 vane hāq; per ipis factus et
 nō dōctes regenerationis sim
 deum parentē et regenerationē
 hanc ex hoc: et decimo fru
 cogitandum mentis tue deniq;
Mercurij ad Eleuterij
Quonia fili meus
 om dilere volun
 de ipse: vnde ac
 gitionē: coactus lum
 beret atq; expeditus im
 ex multis eligēs pot
 pationem precedentē
 ipse rerum nature per
 cere. **Que** sensu pepi
 quide genita nō a lepi
 a hui genita sensu pater
 et vltimo lamilla. que cur

eris, **TRISME.** Gaudeo fili: quod tibi bona quae plurima
ex veritate: que sane sunt immortalia opera. id a me
discēs/silentium virtutis annūcia: nulli cōmunicans
regenerationis mysterium / ne tanquā calumniatores
quidā reputemur. **Etenim** vterque nostrum ad suffici
entiam meditatus est: ego quidē discens/tu vero cō:
discens/ex quo te ipsum/patremque nouisti.

Quiusdecimus est de arcano regenerationis myste
rio: ante quā saluus fiebat nemo. cuius regeneratiōis
autor: est dei filius hō/vnius volūtate dei. mysterium
quod non docetur: sed oculis in silentio/et in silētio a sāctis ve
neratur. **Tu** Christiane cetera legito. et si noua regeneratione in
deo per dei filiū es reformatus (depulsis ignorātia/tristitia/cupi
ditate/iusticia/luxuria/deceptione/iuidia/fraude/ira/temerita
te/malicia/horribilibus duodeci tenebrarū vtricibus: decē op
positis dei pietate affectis potestatibus tota mente exulta. deo
reformati toto mentis vigore grās agere memento: tot⁹ eius
amore flagra. tot⁹ spūs factus et a spū regeneritus: pietatis hym
nū cōcine: et regenerationis/imaculatus pietatē retine. totus in
deum parentē et regenerationis autorem eius filiū conuersus:
hunc ex hoc tercio decimo fructū consecutus/vel saltē ad tā pie
cogitandum mentis tue benignitate excitatus.

Mercurij ad Esculapiū Epilogus.

XIII.

Quoniam fili⁹ meus **Tatius** (te absente) naturā
omnino discere voluit/cūctari vero me noluit ip
se/vt pote iunior ac nup accedēs/ad cuiusque co
gnitiōē / coactus sum plurima dicere/vt facilis illi
foret atque expeditus intuit⁹: opere precium esse censei
vt ex multis eligēs potiora/summatim nūc tibi dis
putationem precedentē repetam. **Licet** enim tecum/
vt pote rerum nature perito: per mysteria quedā p
currere. **Que** sensu percipiunt: facta sunt oīa / fiuntque
quotidie. genita nō a seipsis: sed ab altero fiūt. **Mul**
ta sunt genita / sensu patentia singula: differentiāque
nec omnino similia. quecunque gignunt pcedunt ab

MER.

altero. **E**st ergo quis factor istorū: atq; is ingenuus/
vt genitis antiquior sit. **G**enita enim dixim⁹ ab alio
fluere. **N**ihil autem p̄ter ingenitum: genitis esse po-
test antiquius. **F**actor quippe potēti⁹ est et vnicus:
solusq; re vera sapiens vniuersa / cum nihil omnino
ipsum precedat. **D**ominatur quoq; multitudini / ma-
gnitudini / actioni / continuitati: genitorūq; oim diffe-
rentie. **P**reterea genita visibilia sunt / inuisibilis ille.
ob id vero facit: vt visibilis fiat. semper igitur facit.
Dignū est intelligere / intelligēdo mirari / admirādo
se beatum vocare: patrem legitimū recognoscētem.
Quid enim dulcius parente legitio: **Q**uis iste: **Q**uō-
eum reperiemus: **A**n illi appellationem dei soli de-
cens est attribuere: vel factoris vel patris: **A**n tria pa-
riter cognomenta: deum ergo cognominato p̄pter
potentiam. factorem propter actum. patrem deniq;
p̄pter bonū: **E**st enim potestas a genitis admodum
differens: actus autem in productione cunctorum.
Quamobrem sermōis varietate / vanitateq; dimissa:
duo hec in primis meditari oportet / genitorē scilicet
ac genitum. horū nihil est mediū: nec quicq; preter
hec aliud. **C**ū ergo oīa intelligere volueris: horū re-
cordare duorū / eaq; esse vniuersa memēto. nihilq; ti-
bi erit ambiguū / nec sup̄norū / nec inferiorū / seu diui-
norū: seu mutabiliū / aut patentiū / aut eorū que i te-
nebris delitescunt. **D**uo nēpe cūcta sunt: genitor ac
genitū. nec secerni alterū ab altero potest. neq; enim
genitorē absq; genito esse possibile est. vtrūq; illorū
idipsum existit. **I**taq; neutrū distīgi licet ab altero /
que admodū neutrū a seipso diuidi. si quidē ipsum fa-
ciēs: nihil p̄ter ipsū quod facit est aliud. simplex eni
est: vt semp est. ita seper est agens: idemq; sibi ipsi / et

...stendo pariter et in
...a serpio genitum e
...ere. qui horū vniū lat
...as quippe natura p̄p
...a. Si itaq; duo coe
...ta quide sunt inuicē. In
...rum vero sequatur. p̄
...quens vero id quod el
...nāq; sit: neq; distīdat qu
...tate rerum perentius:
...tio vel ardua sit in ind
...ca enim dō gloria: om
...velut corpus dei effector
...nihil malum / nihilq; tur
...sunt creata sequeres oper
...go animata corp̄a lumus
...dixi rōignē: neq; ani
...az fordes. eodemq; mo
...Generations autem pe
...n cogit. eaq; de causa m
...tūat: cui quādam gener
...Preterea esse p̄tōriū hū
...deos hōiēstrua: abbor
...vni talū deēt agend
...cū et totius diuine co
...magis o **E**sculapi ridi
...se deū venerari latet: ex
...horer: deū ipsum p̄ort
...dum talium illi passio
...um legonantiam imbec
...acūperbus est aut
...vniq; p̄tōriū. Deus enim

in existendo pariter/et in agendo. **N**ihil autē quod genitū: a seiplo genitum est, non ergo seorsum factū a faciēte, qui horū vnū subtrahit: perdit et alterum. **V**nus quippe natura ppria: naturā seper alterā respicit. **S**i itaq; duo cōcessa sunt / efficiēs et effectum: vnita quidē sunt inuicē, sic tamē vt vnū precedat/alterum vero sequatur, precedens sane deus efficiens: sequens vero id quod est effectum. **Q**uicquid id de niq; sit: neq; diffidat quispiā ijs que diximus varietate rerum perterritus: quasi tam diuersorū cōstrucō/vel ardua sit vel indigna/maiestate diuina. **V**nicā enim deo gloria: omnium constitutio/atq; id est velut corpus dei effector. **A**b ipso profecto factore: nihil malum / nihilq; turpe. **H**ec siquidem passiones sunt creata sequētes opera: quemadmodum es rubigo/animata corpa limus. **A**t neq; faber ferrarius induxit rubiginē: neq; animati corporis genitor cenū ac sordes, eodemq; modo: nec deus etiam malum. **G**enerationis autem perseueratio: malum surrepere cogit, eaq; de causa mutationem deus rebus instiuit: et ceu quādam generationis ipsius purgationē. **P**reterea eidē pictori figurare licet celū/terrā/mare/deos/hoies/bruta/arbores: ac vita carentia: deo vero vni/taliū deerit agendorū facultas. **O**dementē/ocēcū et totius diuine cognitionis inexpertē. **N**ihil est magis o **E**sculapī ridiculū: q̄ qđ huic accidit, nā dū se deū venerari fateē/ex eo q; creandī negocio curaq; liberet: deū ipsum profus ignorat, quodq; deterius est: mortalium illi passiones ascribit/inuidiam/superbiam/ignorantiam/imbecillitatem. **N**isi enim faciat oīa: aut superbus est /aut potius imbecillis, quorum vtrūq; nefariū. **D**eus enim vnicā propriāq; naturam.

MER.

habet: idq; ipsum bonū est. **Bonus** autē: nec superb' est: nec ipotens. **Ipsū** vero bonū: deus est. **Bonū** quippe: ipsa vis omniū agēdorū. **Quodcūq;** genitū a deo genitū: id est a bono / & ab eo quod oīa potest. **Vide** quō ille quidē facit: quō etiā illa fiūt. q; si cōprehendere velis: licet magnā rationē / ppulchrā / atq; similitimā itueri. **Aspice** precor agricultorē / semia in terre gremiū diffūdētē: hic triticū / ordeū alibi / alibi vero reliqui generis semia. **aspice** eūdē vites / malosq; & si cus repastinātē / atq; amputantē. **Eodēq;** modo deus ipse in celū quidē serit immortalitatē / in terrā vero mutationē: in totum deniq; mundum vitam / atq; motum. **Hec** autē haud multa sunt: sed pauca / certōq; numero determinata. **Cūcta** enim quattuor sunt. ac deus et generatio: quibus oīa comprehenduntur.

Quartus decimus hec asserit. que sensu percipiuntur: facta esse oīa / atq; continue fieri. nam quemadmodū ab alio fluunt / qui oībus oīpotens rebus dñatur: ita quoq; ea continue sustinet / ne sua natura sui prona casus ruant in nihilū. cuius sola cognitio felicē facit atq; beatum: qui deus / oīm factor / atq; pater est. & solus ipse genitor et cetera oīa genita: in terq; genitorem et genitum nullū intercipi potest mediū. & hec duo: vniuersa sūt. sūt enī duo oīa: genitor atq; genitū. preterea hoc asserit: malū a deo nō pendere (vt neq; a ferrario fabro / ferri rubigo) sed creata sequi opera. **Et** ex humana nos arte ad diuinam artem concipiendā eleuat. et deū ipsū / in celo immortalitatem serere / in terra mutationem: in toto vero mūdo vitam / atq; motum. **Hec** epilogus. **Hec** pauca p modū argumētōrū subiectimus: quibus igenue fateamur singulū quēq; dialogorū maiore declarationis operā desiderare / et longe prestātius (quā nostre modicule vires suggerant) ingeniū. **Prodeat** tñ Mercurius hic de diuina potestate nunc in lucē ad dei honorē et ad illustrationē legitimū ex ijs presertim qui ex gentilibus pdierunt oībus seculis insigni sermonum pietate conspicuus. cui deinceps librum eiusdem de voluntate diuina subungamus.

Mercurij Trismegisti de sapiētia et potestate diuina Finis.

Mercurij Trismegisti
de voluntate diuina

Scepis iste pro
nobis o Alep
addixit. eiq; tal
rebus factorum vel nob
orum videtur esse relig
in intelligens videns ens
te plenissimus si tamen r
in quo sunt comita. alter
neum esse dimofitur. con
se oīa. ita emi vni alteri co
alio nō possit. Sed de fi
mentionē cognosces. tu ve
hilitate nobis qui inter
cepit etiam Ammonem
gēsus ait. nulla inuidia
bis etenim ad eius nom
be esse scripa. licet etiā
mum solum multa de phy
Tricam hinc autem
Ammonem vero nullam
legolissimus sermo. multa
prelentiāq; violētū. tra
maiestate plenissimum
tam conscientie public
negressio sanctoq; illo qu
dima dei completo pres
he illemo ex ore Hermi
cipi pendebus diuina
TUSSME. o Alep

Mercurij Trismegijsti dialogus **Lucio Apuleio**
Madaurenfi philosopho platonico **Interprete.**

279

Asclepius iste: pro sole mihi est deus, deuste
nobis o **Asclepi** (vt diuino sermoni interesses)
adduxit, eiq; tali: qui merito omnium antea
a nobis factorum / vel nobis diuino numine inspira-
torum / videatur esse religiosa pietate diuinius, quem
si intelligens videris: eris omnium bonorum / tota me
te plenissimus / si tamen multa sint bona / et non vnū
in quo sunt omnia, alterum enim alterius consenta-
neum esse dinoscitur: omnia vnus esse / aut vnum ef-
se oia, ita enī vnū alteri cōnexū: vt separari alterū ab
altero nō possit. **Sed** de futuro sermōe: hoc diligentī
intentione cognosces, tu vero o **Asclepi** procede pau-
lulū: atq; nobis qui intersit / euoca, quo ingresso: **A**-
sclepius etiam **Amnonem** interesse suggellit. **Trisme-**
gistus ait, nulla inuidia **Amnonem** prohibet a no-
bis, etenim ad eius nomen multa meminimus a no-
bis esse scripta: sicuti etiā ad amantissimū et charissi-
mum filium / multa de physica & exoticāq; q̄ plurima
Tractatum hūc autem: tuo ascribam nomini, preter
Amnonem vero nullum voca alterum: ne tātereī re-
ligiosissimus sermo / multorum interuentu venientium
presentiaq; violetur, tractatum autem tota numinis
maiestate plenissimum: irreligiose mentis est multo-
rum conscientie publicare, **Amnone** etiam adytum
ingresso / sanctoq; illo quattuor virorum religione &
diuina dei completo presentia: competenti venerabi-
liter silentio ex ore **Hermu** animis singulorū menti-
busq; pendentibus / diuinus **Cupido** sic exorsus est di-
cere, **TRISME**, o **Asclepi** omnis humana immortalis

Quattuor
virorū **A**-
sclepij / **Am-**
onis / **mercu-**
rij quartus
ex ii. cap.
Tatius.

Hermu ge-
nitiu⁹ grec⁹

sorte. de celo omnia descēdere. quod descēdit: generationem
 prestare. quod ascendit/sursūmq; tendit: solum prestare vitam.
 id ipsū vnū/cuius sunt oīa & quod est oīa mūdū/et mūdi formas
 omnes mouere. ex quibus coaleuit mūdus: ignē/aerem/aquā/
 et terram esse. et sicut omnia corpora/vnius mūdi corpus vnū/
 efficiūt: ita quoq; vult omnes rerum formas vnam omniformē
 vnus mundi efficere formam/quam mūdi vocat animam/qua
 remūdus omnikorpor/atq; omiformis. et hec sunt: corpus vnū
 anima vna/mundus vnus/deus vnus. a quo diuina ratio/diui
 numq; verbum/torrēti fluuio e summo in prouum precipiti ra=
 pacitate currēti simillimum: omnia permeat/illabatur omnia/
 istuitq; in omnia. et hec diuina ratio/ diuinumq; verbum: quid
 nam aliud obsecro q̄ diuina sapientia/omnium artifex: que (vt
 sapiens canit) omnibus mobilibus mobilior est. et que cū sit vna:
 omnia potest/et in se permanens oīa nouat. hec prima particula.

Caput

II

QElū ergo sensibilis deus/administrator est om
 niū corporū: quorū augmēta/detrīmētaq; sol
 et luna fortiti sūt. celi vero/et ipsius aīe/et oīm que in
 mundo sunt: ipse gubernator est. qui est oīm effector
 deus. a supradictis enī oīb' quorū gubernator est oīm
 frequens per mūdū fertur influxio/& per animā oīm
 generum/et specierum omnium/perq; rerum naturā.
 mūdus autem preparatus est a deo: receptaculum
 omniformiū specierum. naturam autem per species
 effigians: mundum per quattuor elementa ad celū
 vsq; adduxit. Cūcta: dei visibus placitura. omnia au
 tem desuper pendentia: in species diuiduntur/hoc
 quo dicturus sum modo. genera rerum omniū suas
 species sequūtur. vt sit ita totalitas genus: species ge
 neris particula. genus ergo deorum/demonūq; ge
 nus: seque et hominū/similiter et volucrum. et oīum
 que in se mūdus habet: sibi similes species generat.
 genus est & aliud animalis: genus sine sensibus quidē
 attamen non carens anima/vnde beneficijs gaudet/

MER.

et aduersis minuitur atq; viciatur. omniū dico que
in terra radicū / stirpiumq; incolumitate viuiscunt:
quarum species per totam terram sparſe sunt. ipſum
celū plenū est deo. ſupradicta autē genera inhabitāt
vſq; ad loca ſpecierū / earum rerū: quarum omēs im
mortales ſūt ſpecies. **S**pecies enī generis eſt pars / vt
homo humanitatis: quā neceſſe eſt ſequi qualitatem
ſui generis. vnde efficitur vt quīs oīa genera ſint im
mortalia: ſpecies tamen nō omēs imortales ſunt. **D**i
uinitatis enī genus et ipſum & ſpecies imortales ſūt:
reliq; orū vero genera quorū eternitas eſt generis /
quīs per ſpecies occidat / naſcendī tamen ſecundita
te ſeruatur. ideoq; ſpecies mortales ſūt / vt homo mor
talis: immortalis humanitas. oībus tamē generibus:
oīm generū ſpecies miſcentur. quedā que antefacte
ſunt: quedam que de his facte ſunt. hec autem que
fiūt / aut a dijs / aut a demonibus / aut ab hominibus:
omnes ſimillime generibus ſuis ſpecies. corpora enī
impoſſibile eſt conformari ſine nutu diuino: ſpecies
figurari ſine adiutorio demonum. animalia inſtitui
et coli: ſine hominibus non poſſunt. quicunq; igitur
demonum a genere ſuo defluētes / in ſpeciem fortui
to coniuncti ſūt alicuius ſpeciei generis diuini: pro
ximitate et conſortio dijs ſimiles habentur. quorum
vero demonum ſpecies qualitate ſui generis perfe
uerant: hi amātes. hominum rationem / demones nū
cupantur. ſimilis eſt et hominum ſpecies: aut eo am
plior. multiformis enim / variaq; humani generis ſpe
cies. et ipſa a predicto deſuper adueniens conſortio:
omniū aliarum ſpecierum multas / et prope / omni
um per neceſſitatem cōiūctiones facit. propter quod
et prope deos accedit: qui ſe mente / qua dijs iūctus

est diuina religione dijs iunxerit, demonibus accedit: qui ijs iunctus est, humani vero: qui mediocritate sui generis contenti sunt, et relique hominum species ijs similes erunt; quorum se generis speciebus ad iunxerint.

Q Aput secundū. Pro presentiu iuuada intelligētia / et quorū dā sequentiū: latere haudquaquā debet / mercuriū lōge alio significatu / vti vocabulo animalis / ac nos vti cōsueuimus, item et anime vocabulo, nam animam ex secundo pīman dri dialogo: motu diffinit, animal autem ex sequenti capite / anima diffinit & corpore, quare quidquid vim motricē habet: sua quidem locutiōis obseruatiōe / aiām habet, quicquid autē aiām & corpus: aiāl est, aiāl igitur celū / mūdus / plante et elementa. Verū nostra consuetudo est: id solū vocare aiāl / quod sit corpus aniātū sensu peditum, et animam non solum motu diffinimus: sed vita / sensu / vltroque motu / aut intellectu. Cum itaq; animal audimus: non nostro / sed suo more intelligamus, at nūc ad dialogū. Contendit celum / celestēq; corpus ad cetera sensibilia: vt homo ad cetera animalia, homo autem ceteris animalibus / vt anima: his deus: celū vero ceteris sensibilibus / vt sensibilis deus. At deū omnium rectorem / gubernatorem omniū esse que sunt in mundo / nihil aliud esse crediderim / q̄ deum omnibus puidere et omnia dispensare / per genera / per species, quorum omniū mundus est receptaculum, et vnicuiq; deus vt apto iustrumēto: munus aliquod impartit, vt sol et luna: ad rerum ortus & obitus / ad rerum augmenta et detrimenta sunt diuinitatis organa, et hoies per angelos: bruta vero per homines / dispēsat. At vero quod de demonibus dicit species sine eorum adiutorio non figurari / et quosdam hesisse generi diuino / & proximitate et confortio dijs similes habitos / quosdam vero in qualitate sui generis perfeuerasse hominū rationem amātes: scimus ex sacris litteris / angelos qui non seruauerunt suum principatum / reliquisse suum domicilium / et in iudicium magni dei viculis eternis sub caligine referuatos, qui et si simulent se hominum amatores: minime tamen amant / sed ad precipitia pertrahunt, quod a principio fecerunt, amare enim simulant: cum mortem hominibus intulerunt / dicebant nequaquā moriemini, sed eritis sicut dii scientes bonum et malum, que igitur de demonibus hic dicit: non satis accommode videntur posse ad piām trahi intelligentiam / sed er-

rorem gentium sequi. verum de hominibus qui herēt deo/diui nos euadere/ qui autem demonibus in fortes recipi demonum/ demonibusq; iungi qui in iudicium (vt dictum est) magni dei viculis eternis sunt reatuati: ingenue fatemur. nam ex dei ore pronunciatum esse cognoscimus: dicturum in iudicio /ijs qui in sinistra parte erunt/ discedite a me maledicti in ignem eternum/ qui parat⁹ est diabolo et angelis eius. sed qui nā illi erūt: nisi qui demonib⁹ in hoc mūdo adheferunt? Hec profecūda partitione.

Caput

III

Propter hoc o asclepi magnū miraculū est hō: aīal adorādū et honorādū. hoc enī in naturā dei trāsit: quasi ipse sit de⁹. hoc demonū gen⁹ nouit: vt pote qui cū iisdē ortū se esse cognoscat. hoc hūane nature ptem in se ipso despiciat: alteri⁹ partis diuinitate confusus. **O** hominū quanta est natura tēperata felici⁹: ac dijs cognata. diuinitati conūctus/ partē sui qua terrenus est intra se despiciat. cetera oīa quibus se necessarium esse celesti dispositione cognoscit: nexu secū charitatis astringit. sicq; suspiciat celū. sic ergo felice loco medietatis est posit⁹: vt que infra se sunt diligit/ ipse a superioribus diligitur. colit terram. elemētis velocitate miscetur: acumine mētis in maris pfunda descendit. omnia illi lucent: nō celum videtur altissimum. quasi enim e proximo sagacitate animi intuetur. intētionē animi eius nulla aeris caligo cōfūdīt. nō dēsitās terre operā ei⁹ ipedit. nō aque altitudo pfunda despectū eius obtūdīt. oīa idē est/ et vbiq; idem est horū oīm generū q̄ sunt animalia: desup deorsum radices pueniētes habet. ianī malium vero de imo in supna vna radice siluescūt. quedam duplicibus aluntur elementis: quedam autem simplicibus. alimenta autem sunt bina/ anime et corporis e quibus animalia constant. anima mundi: inquieta semp agitatiōe nutritur. corporea ex aqua

et terra inferioris mundi: alimentis augetur. Spūs
 (quo plena sunt omnia) permixtus cunctis: cuncta
 viuificat/sensu adito ad hominis intelligentiam/que
 quinta pars sola homini concessa est ex ethere. sed
 de animalibus cunctis: humanos tantum sensus ad
 diuine rationis intelligētiam exornat/erigit atq; su-
 tollit. sed quoniam de sensu cōmoneor dicere: pau-
 lo post et huius rationem vobis exponam. est enim
 sanctissima et magna: et non minor q̄ ea que est di-
 uinitatis ipsius. sed nunc vobis expediam: que cepe-
 ram. dicebam enim in ipso initio rerum de coniun-
 ctione deorum: qua homines soli (eorū dignatione)
 perfruuntur. verum ij hominum quicunq; tantum
 felicitatis adepti sunt: vt illum intelligentie diuinū
 perciperēt sensum/qui sensus est diuiniior ī solo deo
 et in humana intelligentia. **ASCLE.** Nō enim oīm
 hoim **Trismegiste vniformis est sensus. TRISME.**
Non omnes o Asclepi intelligentiam veram adepti
sunt. sed imaginem temerario impetu/ nulla vera
ratione inspecta/sequentes: decipiūtur. que in menti
bus maliciā parit: et transformat optimū animal in
naturā fere/moresq; beluarum. de sensu autem/et de
omnibus similibus: quādo et de spiritu/tunc totam
vobis prestabo rationem. Solū enim aīal homo du-
plex est. & eius vna pars simplex est. q̄ vt greci aiūt
οὐρανός: aut quam vocamus diuine similitudinīs
formam. est autem quadruplex qđ κοσμικόν greci
nos mūdanum dicim⁹. ex quo factū est corpus: quo
circūtegitur illud/ quod in homine diuinum esse iā
diximus. in quo mentis diuinitas tecta sola/ cum co-
gnatis suis id est mētis pure sensibus/ secum ipsa cō-
quiescat/ tanq; muro corporis septa.

Tertium caput effert hoīs dignitatē. in qua sūmopere re
 cognoscēdus / tantorū beneficiorū actor / ingētīq; amo
 re& pennibus gratiarum actionibus semper prosequē
 dus: qui tātis tanq; excellentibus donis / hominem insigniuit.
 nam vt vult effect⁹ est homo: vt in diuinam naturam transeat /
 angelorum demonumq; genus cognoscens. cum angelis nasci
 tur: quos habet ab ipō natiuitatis exordio presides et custodes /
 naturam fortitus immortalibus cognatam / deiq; insignitam
 caractere. cōpositus ex mortali et immortalī/terrena et supra
 mūdāna particula. qui vero diuinitatis dotes non ignorat: ter
 renam despicit / in immortalī autem et supramundāna parte cō
 fidit / ad celum suspirat. vt qui illic meliore sui parte: omnia sen
 tiat affinia. attamen in mundi medio positus: cetera quibus se
 diuina ordinatione necessariū esse cognoscit / secum nexu char
 itatis astringit. vt que infra se sunt diligens: a superioribus dili
 gatur. colit terram: elementis velocitate miscetur. a cumine mē
 tis: in profunda descēdit. omnia illi lucent. celum non videtur
 altissimum. quippe qui quasi e proximo: sagacitate animi ip
 sum intuetur. intentionem animi eius: aeris caligo non confun
 dit. non densitas terre: operam eius impedit. non altitudo aque
 profunda: despectum eius obtundit. et ex animalibus cunctis:
 deus humanos tantum sensus / ad diuine rationis intelligētiā
 exornat / erigit / atq; sustollit. intelligentia au em vel sola / homi
 nis pars: etherea / immortalis et supramundānorū naturam sor
 tita. attamen hominū quidam / diuinum sensum adepti sunt / et
 felices quidem: qui pia mentis intētiōne in deum iugiter ferun
 tur. quidam vero mundānam et sensualem / vmbrailem quan
 dam vere diuineq; itelligētie imaginem: quam qui sequuntur /
 errant. nam hec diuine intelligentie adumbratio: in eorū men
 tibus qui illam sequuntur / malitiam parit: et transformat homi
 nem / natura quidem optimū / et diuinum animal: i naturam
 fere / moresq; bestiarum. **Hec tertie particule summa.**

Caput

III

ASCLE. quid ergo oportuit o Trismegiste / ho
 minem in mundo constitui: et non ea parte
 (quā de⁹ est) eū in sūma beatitudine degere?
TRISME. Recte queris o Asclepi. & nos enim deū
 rogamus vt tribuat nobis facultatem reddende ra

tionis istius. cum enim omnia voluntate ei⁹ dependen-
 deant: tum illa vel maxime que de tota summitate
 tractantur/quam rationem presenti disputatione cō-
 quirimus: audi ergo **A**sclepi. dominus et omnium
 conformator quem recte deum dicim⁹: cum a se se-
 cundum fecerit qui videri et sentiri possit/eundem
 secundum sensibilem ita dixerim/nō ideo quod ip-
 se sentiat (de hoc enim/an ipse sentiat an non: alio
 dicemus tempore) sed eo quod videntium sensus in-
 currit. quoniam ergo hunc fecit ex se primum/ et a
 se secundum/ visusq; est ei pulcher/ vtpote qui sit om-
 nium bonitate plenissimus: amavit eum/vt diuinita-
 tis sue partem. ergo q̄ tantus et tam bonus esset: vo-
 luit alium qui illum quem ex se fecerat/intueri po-
 tuisset/simulq; et rationis imitatorē et diligentie/ fe-
 cit hominem. voluntas etenim dei: ipsa summa est p-
 sectio. vtpote cū voluisse & perfecisse vno eodēq; tē-
 poris pūcto compleat. cum itaq; ουσ/ωΔΗ animad-
 uerteret deus/non posse omnium rerum esse diligē-
 tem/nisi eam mundano integumento cōtegeret: te-
 xit eam corporea domo. taleq; omnes esse precepit
 ex vtraq; natura: in vnum cōfundens/miscensq; quā-
 tum satis esse debuisset. **I**taq; hominem conforma-
 uit ex animi et corporis (id est ex eterna et morta-
 li) natura, vt animal ita conformatum vtriq; origi-
 ni sue satisfacere possit / et mirari atq; orare celestia
 et eterna/& icolere atq; gubernare terrena. modo au-
 tem dico mortalia/non aquam et terram/que duo
 de quatuor elemētis subiecit natura hoibus. sed ea q̄
 ab hominib⁹ aut in his aut de his fiunt. vt ipsius ter-
 re cultus/pascua/edificatio/portus/nauigationes/cō-
 municationes/commodatiōes alterne: qui est huma-

nitatis inter se firmissimus nexus, et pars est mundi q̄
est aqua et terra: que pars terrena mūdi/artium di-
sciplinarumq; cognitione atq; vsu seruator, sine qui-
bus mundum deus noluit esse perfectum. placita
enim dei necessitas sequitur: voluntatem comita-
tur effectus, neq; enim credibile est deo displiciturū
esse quod placuit: cum et futurum id/& placitum
multo ante sciuerit.

Quartum caput discutit: cur deus hominem nō in-
telligibilem regiōe/ sed in mūdo constituerit, et aper-
ta est discussio. Et etiam cur ex vtraq; natura/ mortali
et immortalī: hominem temperauerit. & vsio dem diuine simi-
litudinis formam / quāq; ad suam similitudinem et imaginem
creauit mentem; mundano/corporeoq; contexerit integumen-
to, et volūtatem dei/summam esse rerum perfectionem: quam
necessitas sequitur / necessitatem autem comitatur effectus, nam
deus: voluisse et perfecisse/ vno eodemq; temporis pūcto cōpler,
q̄ mundum secundum deum et hic et cap. sexto Appellat: per
inde est/ ac si diuitatem secundam appellas vnitatem, nam diui-
tas vna/ vniūsq; binarius, sed monas absolute vna, binarius au-
tem non absolute vnus: sed participatione / contractioneq;
vnus/ et secundus vnus, ita deus vnus/ absolute deus: mundus
autem non deus/ sed participatione deus/ et sensibiliū rerū pul-
cherrimū dei vestigiū. Nec pro quarta Asclepi particula.

Caput

V

Ed o Asclepi: animaduerto vt celeri mentis
cupiditate/ festines audire/ quomodo homo
celi vel eorū que in eo sunt delectū possit habere vel
cultū, audi itaq; o Asclepi: delectus dei celi cum ijs q̄
iūnt oibus/ vna est obsequiorū frequētatio, hāc aliud
animal non cōfecit/ nec diuinorū/ nec animalīū: nisi
solus homo, hominum enī admiratiōibus/ adoratio-
nibus/ laudibus/ obsequijs: celum/ celestesq; delectan-
tur, nec imerito in hominū cetū/ musarū chorus est a
sūma diuinitate demissus: scilicet ne terren⁹ mūdus

videret incultior / si modulorū dulcedie caru iſſet. ſed
 potius vt modulatis hoīm cātilenis: cōcelebraret lau
 dibus / qui ſolus oīa aut pater eſt oīm. atq; ita celeſti
 bus laudibus: nec in terris harmonie ſuauitas deſuiſ
 ſet. aliqui enī ipſiq; pauciſſimi / pura mēte p̄diti: ſorti
 ti ſūt celi ſuſpiciēdi venerabiliorē curā. quicūq; autē
 ex duplici nature ſue cōfuſione / interiorē itelligētīā
 mole corporis reſciderūt: curādīs elemētis / hiſq; infe
 rioribus ſūt p̄poſiti. aīal ergo hō nō quidē eo eſt mi
 nor / qđ ex pte mortalīſ ſit: ſed ex eo forte apti^o effica
 tiuſq; cōpoſit^o / ad certā rationē mortalitate auct^o eſſe
 videat. ſcilicet quoniā vtrūq; niſi ex vtraq; natura ſu
 ſtinere nō potuiſſet: ex vtraq; formatus eſt vt et ter
 renum et diuinū poſſet habere delectum. rationem
 vero tractatus iſtius o **A**ſclepi: non ſolum ſagaci in
 tentiōe verū etiā cupio. te animi viuacitate p̄cipere.
 eſt enī ratio plurimīs incredibilis: integra autē et ve
 ra p̄cipiēda ſāctoribus mētibus. itaq; hic exordiar.

Quintum caput inſtruit: muſicā ſuauitatem / ad concinē
 das dei / celeſtiūq; laudes / hominibus idultā. quod et
 p̄phetas diuino ſpiritu plenos / p̄cipere cognoſcam^o:
 cu tubilare / cum pſallere deo / cum laudare dominum in tympano
 in choro / in chordis / in organo p̄cipiunt. hic enī muſarum
 totiuſq; muſice optimus ſinis. **L**ittera de ſe conſpicua.

Caput

VI

Eternitatis dñs / deus primus eſt: ſecundus eſt
 mūdus / hō eſt tertius. effector mundi: deus / et
 eorū que inſūt oīm / ſimul cūcta gubernando /
 cum ipſo hoīe gubernatore cōpoſita. qđ eſt totū ſu
 ſcipiens homo: id eſt curam propriē effecit diligen
 tię ſue / vt ſit ipſe et mundus / vterq; ornamento ſibi.
 vt ex hac hominis diuina compoſitione: mūdus gre
 ce rectius **κοσμος** dictus videatur. **I**s nouit ſe: no
 ſce

MER

uit et mundum: scilicet vt meminerit quid partibus
conueniat suis. quibus sibi vtendum: quibus sibi in-
seruiendū sit recognoscat. laudes gratesq; maximas
agens deo: eius imaginem venerans/ non ignarus se
etiam secundam esse imaginem dei. cuius sunt ima-
gines due: mundus scilicet et homo. vnde efficitur:
vt quoniam est ipsius vna compago / parte qua ex
anima / et sensu / et spiritu / atq; ratione / diuinus est/
velut ex elementis superioribus ascendere posse videa-
tur in celum. parte vero mūdāna / que cōstat ex igne
et aqua et aere mortalis restet in terra / vt nature sue
omnia mundana vidua desertaq; dimittat. sic enim
humanitas ex parte diuina / & ex parte mortalis est
effecta / in corpore consistens. est autem mēsurā eius
vtriusq; id est hominis: ante omnes religio / quam se-
quitur bonitas. ea demum tunc videtur esse pfecta:
si etiam cupiditatum omnium alienarum rerum / sit
despectus virtute munita. sunt enim ab omnibus di-
uine cogitationis ptibus / aliena oīa: quęcūq; terre-
na corpali cupiditate possident. q̄ merito possessio-
nū nomine nūcupantur: quoniā nō nata sunt nobis
cum / sed postea a nobis possideri receperunt. omnia
ergo huiusmodi ab homine aliena sunt: etiam corp⁹
vt et ea que apētimus / & illud ex quo appetētie no-
bis est viciū: despiciamus. vt enim animum ratio-
nis ducit intentio: homo hactenus esse debuit. vt cō-
templatiōe diuinitatis: partem (que sibi iuncta mor-
talis est / mundi interioris necessitate seruandi) despi-
ciat / atq; contēnat. nam vt homo ex vtraq; parte pos-
sit esse plenissimus: quaternis eū vtriusq; partis ele-
mentis animaduerte esse formatum. manibus et pe-
dibus vtriusq; binis / alijsq; corporis membris: quibus

inferiori (id est terreno) mundo deseruiat. illis vero
 partibus quatuor: sensus: animi/ memorie/ atq; prou-
 detie. quarū ratione: cuncta diuina norit atq; suspi-
 ciat. vnde efficitur vt rerum diuersitates/ qualitates/
 effectus/ quantitates: suspiciosa indagine homo secte-
 tur. Retardatus vero graui et nimio corporis vicio:
 has nature rerum causas/ que vere sunt/ proprie per-
 uidere non possit. hunc ergo sic effectum/ conforma-
 tumq; et tali ministerio obsequioq; prepositum a sū-
 mo deo / eumq; competenter/ mūde mundum seruā-
 do/ deum pie colendo/ digne et cōpetenter in vtroq;
 dei voluntati parentē: talem/ quo munere credis esse
 munerandum (siquidem cum dei opera sit mūdus:
 eiusq; pulchritudinē qui diligētia seruat atq; auget/
 operamq; suam cum dei voluntate coniungit / cum
 speciem quam ille intētionē diuina formauit/ admi-
 niculo sui corporis/ diurno opere curaq; componit)
 nisi eo quo parentes nostri munerati sunt: quo etiā
 nos quoq; munerari/ si fuerit diuine pietati compla-
 citum optamus pijsissimis votis: vt emeritos atq; exu-
 tos mundana custodia / nexibus mortalibus abso-
 lutos/ nature superioris partis id est diuine/ puros
 sanctosq; restituat. **ASCLE.** Iuste et vere dicis o
Trismegiste. hec enim merces: pie sub deo / diligen-
 ter cū mūdo viuentibus. secus en/ impietq; qui vixe-
 rint: & reditus denegatur in celum / et constituitur
 in corpora alia/ indigna sacro animo et feda migra-
 tio. vt iste rationis sermo processit o **Trismegiste:** fu-
 ture eternitatis spe anime/ in mundana vita pericli-
 tantur. sed alijs incredibile/ alijs fabulosum: alijs for-
 sitan videatur esse deridēdum. **Res enim dulcis est:**
 in hac corporali vita/ qui capitur de possessionibus

fructus. quare animam obtorto (vt aiunt) detinet collo; vt in parte sui que mortalis est inhereat / nec finit partem diuinitatis agnoscere / inuidens immortalitati malignitas. ego enim tibi quasi p̄diuinās dixero; nullum post nos habiturum delectum simplicē / qui est philosophiē / que sola est in cognoscenda diuinitate frequens obtutus / et sancta religio. multi etenim eam multifaria ratione confundunt. Quomodo ergo multi incomprehensibilem philosophiā afficiunt; aut quemadmodum multifaria ratione confundunt? **TRISME.** o **Asclepi;** hoc modo. in varias disciplinas nec comprehensibiles / eam callida cōmentatione miscētes / **Arithmetica** / **Musica** / **Geometria**. **Puram** autem philosophiā eamq; tantum diuina religioe pendente; tātum intendere in reliquas oportebit / vt apocatastases astrorum / stationes prefinitas / cursuq; commutationis / numeris constare miretur. **Terre** vero diuensiones / qualitates / quantitates / maris profundā / ignis vim / et horum omnium effectus / naturā cognoscens; miretur / adoret / atq; collaudet artem / mentemq; diuinā. **Musicen** vero nosse; nihil aliud est nisi cūctarum rerum ordinem scire / queq; sit diuina ratio sortita. **Ordo** enim rerum singularum / in vnum omnium artificii ratione collatus; cōcentum quendā melo diuino dulcissimum / verissimumq; conficiet. **ASCLE.** Quid ergo homines post nos erūt? **TRISME.** **Sophistarū** calliditate decepti; a vera / pura sanctaq; philosophia auertentur. simplici enim mente & aīa; diuinitatē colere / eiusq; facta venerari / agere etiā dei voluntati gratias (que est bonitatis sola plenissima) hec est nulla animi importuna curiositate / violata philosophia. et de his sit hucusq; tractatum.

Sextum caput disserit: deum absolute primū esse deum, mundum: secundum/non absolute sed participatione deum/vt qui sit prima absoluti dei imago, hominē: tertium diuinitatis participatione deum/et secūdam dei imaginē, deus autem non imago: sed imaginum omnium veritas. **H**ominem: anima/sensu/spiritu/ratione/tanq̄ superioribus elementis/posse in celum ascendere, qua vero igne/aere/aqua/terra coalit⁹ est: mortis obnoxium/terre mūdana omnia/diuiua illa partē vidiuata relinquere. **M**ensuram ad cuius modum viuere debet homo: religionem esse quam sequitur bonitas, et que perfecta tandem esse videtur: cū cupiditates oīm alienarū rerū virtute munita despicit/possessiones/corpus/et ea oīa que appetimus/et ipsū deumq; appetitionis sensum, homo enim hactenus esse dicitq; debet (vt sua fert sententia) quatenus rationis intentio animum ducit, adeoq; vt diuinitatis contemplatione: eam partem/que mortalis est sibi quidem mundi inferioris necessitate seruandā/diūtra contemnat/atq; despiciat, de posteris **E**gyptijs diuinat **A**sclepius: nullū post eos futurum qui puram/et de cognoscēdo deo adificatur philosophiam. **M**ox **H**ermes redit: ad quid terre diuinationes id est geometriam/qualitates/quāritates/maris profunda/et ignis vim/horumq; omnium naturam/ id est vniuersā de numeris/celestibus globis/rebusq; naturalibus philosophiā/discere hominem oporteat, sane vt admiretur/adoret/collaudet artem/mentemq; diuinam/horum omnium artificem, hanc enim puram esse philosophiam: atq; tantum diuina religioe pendentem; hanc musicam/hunc concentum, nosse cūctarum rerū ordinem, quem queq; res/diuiua ratiōe sortita est/ atq; in vnum ad omnium artificem rationem collatum/cōcentum quendam diuino melo dulcissimum verissimumq; efficere, et philosophiā nulla animi importuna curiositate viciatam: simplici mente et anima/diuiuitatem colere/eiusq; facta venerari/agere etiam dei voluntati gratias/que est bonitatis sola plenissima. **C**onfirmatq; **A**sclepij vaticinium. **H**ec sexta partitio.

Caput

VII

De spiritu vero et de his similibus: hinc sumatur exordium, fuit deus et hyle (quam grece credimus mundum) et mundo comitabatur spiritus: sed non similiter vt deo, nec deus sunt hec: de quib⁹ mūdus est, iccirco non erant; quando nata nō erāt,

MER.

sed in eo iam tunc erant: vnde nasci habuerunt. **N**ō enim ea sola non nata dicuntur / que nec dum nata sunt: sed ea que carent fecunditate generādi: ita vt ex eis nihil nasci possit. **Q**uecunq; ergo sunt / quibus inest natura generādi: hec et generabilia sunt / que de his nasci possunt / tamen si ea ex se nata sūt. neq; enim dubitatur: ex ijs que ex se nata sunt / facile nasci posse ea / de quibus cuncta nascuntur. **D**eus ergo sempiternus / deus eternus: nec nasci potest nec potuit, hic est / hic fuit / hic erit semper. hec ergo est: que ex se tota est / natura dei. **H**yle autem vel mundi natura / et spiritus: quibus nata videantur a principio / tamen in se nascendi procreādiq; vim possident / atq; naturam fecunditatis. etenim initium in qualitate nature est: que et conceptus / et partus in se possidet vim / atq; naturam. hec itaq; sine alieno conceptu est: sola generabilis. at vero ea que vim solā concipiendi habent: ex alterius commixtione nature / ita discernenda sunt / vt hic locus mundi cum ijs que in se sunt / videatur esse non natus. qui utiq; in se vim totius nature habet. locum autem dico: in quo sunt omnia. neq; enim hec omnia esse potuissent: si locus deesset / qui omnia sustinere potuisset. omnibus enim rebus que fuerunt: precauendum est loco. nec qualitates enī / nec quātitates / nec positiones / nec effectus dignosci potuissent / earū rerū que nusq; sunt. sic ergo et mūdus / quibus natus non sit: in se tamē oīm naturā habet vt pote qui omnibus ijs ad concipiendū sinus prestat fecundissimos. hoc ergo est totū qualitatis / materieq; quā creabilis est: tamen si creata non est. sicut enī natura / materia qualitatis fecunda est: sic et malignitatis eadem est eque fecunda. **N**ec ego dixi o **A**l

clepi: & **A**mon (quod a multis dicitur) nū poterat de-
 us incidere/atq; auertere a rerum natura maliciam:
 quibus respondendū nihil omnino est. **V**estri tamē
 causa & id prosequar/quod ceperam et rationē red-
 dam, dicunt enim ipsi deum debuisse: omnifariam
 mundum a malicia liberasse, ita enim in mūdo est:
 vt quasi membrū ipsius videatur esse, prouisum cau-
 tumq; est (quantum rationabiliter potuisset) a sum-
 mo deo: tunc cum sensu/disciplina/intelligentia/mē-
 tes hominum est munerare dignatus, his enī rebus
 quibus ceteris antestamus animalibus: soli possum⁹/
 malitie fraudes dolos/viciaq; vitare, ea enim qui an-
 teq; ijs implicitus est/ex aspectu vitarit: is homo est di-
 uina intelligentia prudentiaq; munitus, fundamen-
 tum enī est discipline/in summa bonitate consistēs,
 spiritu autem ministrantur omnia & vegetantur in
 mundo: et quasi organum vel machina summi dei/
 voluntati subiectus est, itaq; haecenus intelligatur
 a nobis mente sola intelligibilis summus: qui dici-
 tur deus/rector/gubernatorq; sensibilis dei/eius qui
 in se complectitur omnem locum/omnē rerum sub-
 stantiam/totamq; gignētium/creantiumq; materiā/
 et omne quicquid est q̄tumcūq; est, spiritu vero agi-
 tantur siue gubernantur omnes in mundo species:
 vnaqueq; secundum naturam suam a deo distribu-
 tam sibi. **M**yle autem vel mundus omnium est rece-
 ptaculum/omniumq; agitatio atq; frequētatio: quo-
 rum deus gubernator/dispēsans oibus rebus mūda-
 nis/q̄tum vnicuiq; necessariū est, spiritu vero implet
 oia: vt cuiusq; nature/qualitas est. **E**st enī caua mūdi
 rotūditas in modū sphere: ipsa sibi qualitatis vel for-
 me sue causa, iuisibilis tota: quippe cum quencunq;

MR.

in ea summum subter despiciendi causa delegeris lo-
cum/ex eo in imo quid sit videre non possis. propter
quod multis locis instar / qualitatemque habere cre-
ditur/per formas enim solas specierum / quarum ima-
ginibus videtur insculpta: quasi visibilis creditur/cum
depicta monstratur/re autem vera est sibi ipsi inui-
sibilis semper. ex quo eius imum vel pars (si locus
est) i sphaera grece $\alpha\Delta\eta\sigma$ dicitur. siquidem $\epsilon\Delta\epsilon\mu$ gre-
ce videre dicitur: quo visu imum sphaera careat. vnde
et $\epsilon\Delta\eta$ dicuntur species: quae sint inuisibilis forme.
ab eo itaque quod visu priuatur: grece ades/ab eoque
in imo sphaera sunt/ latine inferi nuncupantur. Hec
ergo sunt principia et antiquiora et quasi initia vel
capita omnium que sunt: in his/aut per hec/aut de
his. **ASCLE.** Omnia ergo ipsa (vt dicis) que sunt o-
Trismegiste mundana (vt ita dixerim) specierum om-
nium que insunt in vni^o cuiusque sicuti est/ tota substā-
tia. **TRISME.** Mundus itaque nutrit corpora: spiri-
tus animas. sensus autem (quo dono celesti sola fe-
lix sit humanitas) alit mentem. neque enim omnes/ sed
pauci quorum ita mens est vt tanti beneficii capax
esse possit. vt enim sole mundus: ita mens humana
isto clarescit lumine / et eo amplius. Nam sol quic-
quid illuminat/ aliquando terre et lune interiectu /
interueniente nocte: eius priuatur lumine. sensus
autem cum semel fuerit anime commixtus huma-
ne: sit vna ex bene coalescente commixtione natura.
ita vt nunquam eiusmodi mentes caliginum impediuntur
erroribus. vnde iuste/ sensus deorum animas/ esse di-
xerunt. ego vero nec eorum dico omnium: sed ma-
gnorum quorumque et principalium.

11
 Quod spiritum compe-
 ditur materia / de spu-
 ita philosophum. Omnia
 continentium locum appella-
 non vult mundum autem
 tem. de creatura spiritum
 ipse veritatem. Hic le-
 motum diuina per forma
 rino etiam quando meta no-
 uat: vnde nati debentur.
 illo verbo per quod omni-
 tum est vna et a vnde tam
 rorum. Hic fecidam esse
 habet et eque secundam mal-
 era terra eadem si autem
 ita dicitur habet terra tangi
 rorum in hominibus puer-
 uentium illi quod in intelli-
 gunt oportet. ne malitia no-
 illi habet delecti neque in
 terra. istius de mentis: de
 humanas mentes illi quod
 illa que est in terra. hec est
 C
 SCLE. Quos die
 mundorum o Tr
 qua de quod & quina
 animam hanc respicit
 ra multa sunt eorum
 alia vero sensibilibus pa-
 do quod parentur
 magis enim sensus
 quam sicuti disputa-
 ueris peruidere. su-
 vna hominum in
 vna aemore aurium
 vna aduolabit et

O Apud septimum continet de genesi mundi / de Hyle / mū
 diq; materia / de spiritu comitante / et de loco / velatam
 philosophiam. **O**mnia mūdāna in mundo esse: mundū
 in deo, continens: locum appellat. proinde / locum mundi natū
 esse non vult: mundum autem natum esse / et non natum. natū
 quidem: si creaturarū opificium respicis. at non natum: si opifi
 cij respicis veritatem. **H**yle enim et spiritus / mundus scilicet et
 vis quedam diuina per omnia meās atq; diffusa: in mundi opi
 ficio nō erant quando nata non erant. sed in eo (inquit) iam tūc
 erant: vnde nasci debuerunt. sed in quo nam erant: nisi in diui
 no illo verbo / per quod omnia facta sunt? et in quo: et quod fa
 ctum est / vita erat: & vnde tandem factum prodijt quidquid est
 factum. **H**ylem fecūdā esse eque qualitatis que rationem boni
 habet / et eque fecundā malicie: q; boni / maliq; eque sit capax.
 ceu terra eadem / salutarium et noxiarum herbarum fecundā
 est: idq; habet tertā / tanq; pprietatis sue mēbrū sic & **H**yle. **A**ta
 men deum in hominibus / puidisse (quātum rationabiliter oportuit) / sensum / disciplinā / intelligentiā / aduersus huiusmodi mate
 rialē pprietatē: ne malitia nostrā hylem occuparet / ceu noxia
 qdā herba desertā / neglectā / icultāq; terram. isuper de spiritu in
 omnia diffuso / de inferis / de sensu / qui est superiorum mētium
 in humanas mentes illapsio / ceu radiorum lucis in oculos / pau
 cula quedā disceptat. hec septima particula.

Caput

VIII

A SCLE. Quos dicis rerū capita vel initia pri
 mordiorum o Trismegiste: **TRISME.** **M**a
 gna tibi pando: & diuina nudo mysteria. cuius rei
 initium facio: exoptato fauore celesti. **D**eorum gene
 ra multa sunt: eorumq; omnium pars intelligibilis /
 alia vero sensibilis pars. intelligibiles dicuntur / non
 ideo quod putentur non subiacere sensibus nostris
 (magis enim sentimuseos: q; eos quos visibiles nun
 cupamus) sicuti disputatio perdocebit: et tu si inten
 das poteris peruidere. sublimis enim ratio / eoq; diui
 nior vltra hominum mentes / intentionesq; consiltēs:
 si non attentiore aurium obsequio / verba loquētium
 acceperis / transuolabit et transluet / aut magis reflū

MER.**G
E
N
T
I
L
I
T
I
A****I**upiter.
Lumen.
Horoscopi.
Pantomorphos.

et/suiq; fontis liquoribus miscabit se/sunt ergo omnium specierum principes dii: hos sequuntur dii quorum est princeps ουσΙΑ. hi sensibiles vtriusq; originis sue confimiles: qui per sensibilem naturam conficiunt omnia. altera per alterum vnusquisq; opus suum illuminans. celi/vel quicquid est quod eo nomine comprehenditur: ουσΙΑΡΧΗΣ est iupiter. per celum enim: iupiter omnibus prebet vitam. solis ουσΙΑΡΧΗΣ est lumē. Bonum enim luminis: per orbem solis nobis infunditur. xxxvi (quorum vocabulum est **H**oroscopis) in eodem loco semper defixorum siderū: horū ουσΙΑΡΧΗΣ vel princeps est/quem **P**antomorphon vel **O**mniformem vocant. qui diuersis speciebus: diuersas formas facit. septem sphere que vocantur erraticæ habent ουσΙΑΡΧΑΣ id est suos principes: quam fortunā dicunt & εΙΜΑΡΜΕΡΗ/ quibus immutantur omnia/lege naturæ stabilitate firmissima/et sempiterna agitatione variata. aer vero organum est/vel machina omnium: per quam omnia fiunt. est autē vsiarches huius secundus. mortalibus mortalia: & his similia. **H**is ergo ita se habentibus ab imo ad summum se mouentibus: sic sibi cōnexa sunt omnia pertinētia ad se naturaliter/vt mortalibus mortalia/sensibiliaq; sensibilibus annexa sint: summa vero gubernationis/summo illi domino paret/vt non multa/aut potius vnū. ex vno etenim cuncta pendentia/ex eo potius defluentia: cum distantia videntur/creduntur esse plurima diuisim. adunata vero vnū vel potius duo: vnde fiūt oīa/et a quo fiūt. id est de materia de qua fiūt: et ex eius volūtate/cuius nutu efficiuntur alia. **ASCLEPHE.** Hec iterum ratio que est o **T**rismegiste. **TRISME.** Talis o **A**sclepi. **D**eus etenim vel pater/vel domi-

nus oim/vel quocūq; alio nomine ab homibus san-
 ctius et religiosius nūcupetur/quod inter nos/itelle-
 ctus nostri causa/debet esse sacratū:tanti eius numi-
 nis contemplatiōe/nullo ex ijs noibus eū definite nū-
 cupauimus. si enī vox hec est ex aere spiritu p̄cusso so-
 nus/declarans omnem hominis voluntatē vel sensū/
 quē forte ex sensibus mēte perceperit/cuius nominis
 tota substātia paucis cōposita syllabis/definita atq;
 circūscripta est/vt esset in homie necessariū vocis au-
 riumq; cōmeritiū/simul et sensus/et spiritus/& aeris/&
 oim in his/et per hec:an cū his nomē est totū dei:nō
 enī spero:totius maiestatis effectorē/omniūq; rerum
 patrē vel dominū/vno posse quise multis composito
 nomine nuncupari. hūc vero vno noie vel potius om-
 ni nomine (siquidē is sit vnus & omnia sit) necesse aut
 omnia esse eius nomen/aut ipsum omnium nomini-
 bus nuncupari. hic ergo solus vt omnia: vtriusq; se-
 xus fecunditate plenissimus/semper voluntate sua
 pregnans/parit quicquid voluerit procreare. Volū-
 tas eius est bonitas ois. hec eadem bonitas omnium
 rerum est. ex diuinitate eius:natura nata/vt sint om-
 nia sicut sunt/& fuerūt/& futuris omnibus de hinc
 natura ex se nascendi sufficiat. hec ergo ratio o **As-**
 clepi tibi sit reddita:quare/et quomodo fiant omia
 vtriusq; sexus. **ASCLE.** Ergo deum dicis o **Trisme-**
giste. TRISME. Non solū deum o **Asclepi:** sed ani-
 malia omnia/et inanimalia. impossibile enim est ali-
 quid eorum que sunt:infecundum esse. fecunditate
 enim dempta ex omnibus que sunt:impossibile erit
 semper esse que sunt. **Ego** enim et naturam/et sen-
 sum/& mundū dico in te continere hanc naturam:
 & nata omnia in se conferuare. procreatione enim

MER.

vterq; plenus est sexus/et eiusvtriusq; connexio aut
 (quod est verius) vnitas incomprehensibilis est, quā
 siue cupidinem/siue venerem / siue vtrūq; poteris re-
 cte nūcupare. hoc ergo oī vero verius/manifestiusq;
 mēte percepto: quod ex omni illo loco totius natu-
 re deo/hoc sit cūctis ineternum procreandi inuentū
 tributūq; ministeriū. cui summa charitas/letitia/hila-
 ritas/& cupiditas/amorq; diuinus/inatus est. & di-
 cendum foret quanta sit eius ministerij vis/atq; ne-
 cessitas: nisi ex sui contemplatione vniciūq; ex inti-
 mo sensu nota esse potuisset. si enim illud extremum
 tēporis/quo ex cerebro ad ritū peruenimus/vt vtraq;
 in vtramq; fundat natura progeniem: animaduert-
 tis vt altera alterius auide rapiat semē/interiusq; re-
 condat. deniq; eo tempore ex commixtione cōmuni
 virtutem marium etiam femine adipiscuntur: et ma-
 res femineo corpore latefcunt. **E**ffectus itaq; huius
 tam blandi/necessariiq; ministerij in occulto perpe-
 tratur: ne vulgo irridentibus imperitis / vtriusq; na-
 ture diuinitas ex cōmixtione sexus cogatur erube-
 scere. multo magis etiam: si visibus irreligiosorū ho-
 minum subiiciatur. sunt autem nō multi aut admo-
 dum pauci: ita vt numerari etiam in mūdo possint
 religiosi. vnde contigit in multis remanere malitiā:
 defectu prudentie / sciētieq; rerum omnium que sunt.
 ex intellectu enim religiōis diuine/qua cōstituta sūt
 omnia: contemptus medelaq; nascitur vitiorū totū
 mundi. perseuerāte autem imperitiā atq; inscitia: vi-
 cia omnia conualescunt/vulnerantq; animam infla-
 nabilibus vicijs. que infecta ijsdem/atq; viciata/qua-
 si venenis intumescit: nisi eorum quorum animarū
 disciplina & intellectus / summa curatio est. si ergo

solis et paucis hoc proderit: dignum est hunc profe-
 qui atq; expedire tractatum. quare scilicet solis ho-
 minibus intelligentiam/ et disciplinam suam/ diuini-
 tas sit impartiri dignata: audi itaq; deus pater et dñs/
 cū post deos hoies efficeret ex parte corruptiore mū-
 di & ex diuina/ pari lance componderans: contigit
 vicia mūdi corporibus commixta remanere/ & alia
 propter cibos / victumq; quem necessario habemus
 cum omnibus animalibus communem. quibus de-
 rebus necesse est cupiditatū desideria/ et reliqua mē-
 tis vicia: animis humanis incidere. dijs vero vtpote
 ex parte mundissima nature effectis/ et nullis indi-
 gentibus rationis/ disciplinēq; adminiculis (quīs im-
 mortalitas / et vnus semper etatis vigor ipse sit eis
 prudentia & disciplina) tamen propter rationis vni-
 tatem / pro disciplina et intellectu ne ab his essent
 alieni/ ordinem necessitatis lege conscriptum/ eterna
 lege constituit. hominem ex animalibus cunctis de
 sola ratione disciplināq; agnoscens; per que vicia cor-
 porum/ homies auertere atq; abalienare potuissent;
 ipsos ad intentionem/ spemq; immortalitatis preten-
 dit. deniq; et bonum hominem qui posset immorta-
 lis esse: ex vtraq; natura composuit diuina atq; mor-
 tali. et sic compositum per voluntatem dei hominē /
 etiam cōstitutum est esse meliorem dijs: qui sunt ex
 sola immortalī natura formati / et omnib⁹ mortali-
 bus. propter quod hō dijs cognatione coniunctus;
 ipsos religione/ et sancta mente veneratur. dijq; etiā
 pio affectu; hūana oīa respiciunt/ atq; custodiūt. sed
 de hoibus paucis istud dictū est/ pia mente peditis.
 de viciolis vero nihil dicendum est: ne sanctissimus
 sermo/ eorum contemplatione violetur.

Q Aput octauum hec complectitur de vsiarchis substantialibusq; p̄cipibus: quos deos appellat. celi vsiarchā appellat **Iouem**. vsiarcham solis: lumē. triginta sex ponit horoscopios id est horarū speculatores / siderū semper in eodem loco defixorum: horum autem principem **Patomorphon** id est omniformem. septem spherarum erraticarū principes: ponit fortunam et fatum. ponit et aeris vsiarcham. sed hec demum figmenta esse videntur: et vana quedam inuolucra ad gētilitios errores pertrahētia / et que in his diutius immorātes vane scere cogunt potius / q̄ perficiunt. **Hinc** ad summi dei redit cōtemplationem. ineffabilis et innominabilis / aut qui omnium nominatur nominibus / fecunditate plenissimi: a quo omnia id habent / vt nihil esse possit infecundum. hinc amor ille procreandi et ingēs nature studiū: nihil prorsus sedum / nihil dedecorū in se habens / dū religiose cogitur / et de eo talis habeatur sermo / tracteturq; non minus religiose. est enim id indultum: ad diuine fecunditatis emulationem. verum quia maxima pars hominum mysteria ignorat: diuinas leges prophanat / et beluarū more / insane / irreuerēter / et quasi furibundi et amentes illa tractāt. idcirco de talibus nunc vix / aut cogitari aut loqui pre verecundia quicq̄ audendū: quod inordinata illa / et hominum ille erga venerabūdā dei ordinationē irreuerentia / se se sensibus cogitatibusq; ingerunt / non autem illa pulchra / sancta / incontaminataq; dei ordinatio. et quia paucis concessum est / puros habere sensus: censeo paucis de talibus cogitādum esse atq; loquendū. **Mox** subiungit: deum solis hominibus intelligentiam / disciplinamq; esse impartitum: quo vicia / particula eius immortalis et diuina deuitare posset. que alioqui admixtione corporee mortalis incurreret facile. nam ratiōe corporis et dissolubilis particule: necesse est hominū animis / cupiditatum desideria / et reliquamentis vicia incidere. hec octaua particula.

Caput

VIII

De idololatris.

Lapsus mercurij.

Q T quoniam de cognatione & cōfortio hoim / deorumq; / sermo nobis indicitur: potestatem hominis o **Asclepi** / vimq; cognosce. dominus et pater vel (quod est summum) deus / vt effector est deorum celestium: ita homo effector est deorū / qui in templis sunt / humana proximitate cōtenti. & nō

solum illuminatur: verum etiam illuminant, nec solum ad eum proficit: verum etiam confirmat deos. **Miraris o Asclepi:** an nunquid diffidis vt multi? **ASCLE.** Confundor o **Trismegiste:** sed tuis verbis libenter assensus/felicissimū hominem iudico/qui sit tantam felicitatem consecutus. **TRISME.** Nec imerito miraculo dignus est: qui maximus est omnium deorum. **Genus enim omnium sine confusione manifestum est de mundissima parte nature propagatum, signaq; eorum: sola pro omnibus esse quasi capita, species vero deorum/quas conformat humanitas: ex natura vtraq; conformata est, ex diuina que est prior/multoq; diuiniore: et ex ea que intra homines est/id est ex materia qua fuerūt fabricate. & nō solum capitibus solis: sed membrīs omnibus/ totoq; corpore cōfigurant. Ita humanitas/ memor nature & originis sue: in illa diuinitatis imitatione perseuerat, vt licuti pater ac dominus/vt sibi similes essent/deos fecit eternos: ita humanitas/deos suos ex sui vultus similitudine figuraret. **ASCLE.** Statuas dicis o **Trismegiste:** **TRISME.** Statuas: o **Asclepi.** vides ne: quatenus tu ipse diffidas, statuas animatas/sensu et spiritu' plenas/ tanta et talia facientes, statuas futurorum p̄scias/ easq; forte vates omnes sōnijs multisq; alijs rebus predicentes/ mbecillitates hominibus facientes/ easq; curantes/tristitiamq; pro meritis. **An ignoras o Asclepi:** quod egypto imago sit celi/ aut quod est verius/trāslatio & descensio oim q̄ gubernant atq; exercētur ī celo: et si dicēdū est verius: terra nra toti' mūdi est tēplū, et tamē quoniā p̄scire cūcta prudētes decet: istud vos' ignorare fas nō est, futurū tēp' est: cū appareat egyptios ī cassū p̄ia mēte**

MER.

diuinitatem sedula religione seruasse. et omnis eorū
 sancta veneratio: in irritum casura frustrabitur. e ter
 ris enim: ad celum est recursura diuinitas. linquetur
 egyptus: terraq; (que fuit diuinitatis sedes) religione
 viduata/nūminum presentia destituetur. alienigenis
 enim regionem istam/terramq; complementibus/nō so-
 lum neglectus religionum: sed (quod est durius) qua
 si de legibus/a religione/pietate/cultuq; diuino sta-
 tuetur. proscripta pena: prohibitio erit. tūc terra ista/
 sanctissima sedes delubrorū/atq; templorū: sepulchro-
 rum erit/mortuorūq; plenissima. **O** egypte/ egypte:
 religionum tuarum sole supererunt fabule/ et eque
 incredibile s posteris suis/solaq; supererunt verba la-
 pidibus iscisa /tua pia facta narratibus. & inhabitabit
 egyptum scithes aut indus/aut aliquis talis/id est vi-
 cinia barbara. diuinitas enim repetet celum: deserti
 hoies toti moriētur/atq; ita egyptus deo et homine
 viduata deseret. **T**e vero appello sanctissimū flumen/
 tibiq; futura predico. torrētī sāguine plen⁹: ad ripas
 vsq; erūpes. vndeq; diuine nō solū proluentur sāgui-
 ne: sed tote rūpentur. & viuīs: multo maior erit nūe-
 rus sepultorū. supstes vero qui fuerit: lingua sola co-
 gnosceť egyptijs/actibus vero videbitur alienis. quid
 fleso **A**sclepi: & his āplius/multoq; deteri⁹/ipsa egyptus
 suadebit/imbueturq; maiorib⁹ malis: que sancta
 quōdā & diuinitatis amātissima deorū in terra/religi-
 ois sue merito: sola seductio sanctitatis. et pietatis ma-
 gistra: erit maxie crudelitatis exemplū. et tunc tedio
 hoim; non admirādus videbitur mūdus/necq; adorā-
 dus. hoc totū bonū quo melius nec est/ nec fuit/nec
 erit/quod videri possit: periclitabit/eritq; graue hoib⁹
 ac per hoc cōtēnet: nec diligeť totushic mūd⁹ dei op⁹

imutabile / gloriosa constructio / bonum multiformi
 imaginum varietate compositum / machina volunta
 tis dei / in suo opere sine inuidia suffragantis in vnū
 omnia que venerari laudari amari deniq; a viden
 tibus possunt / multiformis adunata cōgestio. **N**am
 et tenebre preponentur lumini: & mors vita vtilior
 iudicabitur. nemo suspiciet celum: religiosus pro in
 sano / irreligiosus putabitur prudens / furiosus fortis /
 pro bono habebitur pessim^o. anima enim et omnia
 circum eam quibus aut mortalis nata est / aut imor
 talitatem se cōsecuturam esse presumit (secundū qđ
 vobis exposui) non solum risus / sed etiam putabitur
 vanitas. sed mihi credite: etiam periculum capitale
 cōstituetur in eum / qui se mentis religioni dederit.
 noua constituentur iura: lex noua. nihil sanctum /
 nihil religiosum: nec celo nec celestibus dignum au
 dietur / aut mēte credetur. sit deorum ab hominibus
 dolenda secessio: soli nocentes angeli remanent. qui
 humanitati commixti: ad omnia audacie mala mi
 seros (manu iniecta) compellēt in bella / in rapinas / in
 fraudes / & in omnia que sunt animarum nature cō
 traria. tunc nec terra constabit: nec nauigabitur ma
 re. nec celum astrorum cursibus: nec siderum cursus
 constabit in celo. omnis vox diuina: necessaria taci
 turnitate mutescet. fructus terre corrumpentur: nec
 secūda erit tellus. et aer ipse: mesto torpore languet.
 hec et talis senectus veniet: mūdi irreligio / & in
 ordinatio / et irrationabilitas bonorū omnium cum
 hec cuncta contigerint o **A**sclepi: tunc ille dominus
 et pater deus primipotēs et vnus gubernator mūdi /
 intuēs in mores factaq; volūtaria: volūtate sua (que
 est dei benignitas) (vicijs resistens / & corruptele om
 g iij

terre vero et mari: dominatur **Iupiter** plutonius. et hic nutritor est animantium mortalium & fructiferarum. horum omnium viribus: fructus/ arbuta/ et terra vegetantur. aliorum vero vires & effectus: per omnia que sunt distribuuntur. **Distribuuntur** vero qui terre dominentur: et collocabuntur in ciuitate in summo initio egypti/ que a parte solis occidentis condetur. ad qua terra/ mariq; festinabit omne mortale genus. **ASCLE.** **Modo** tamen hoc in tempo re: ubi isti sunt o **Trismegiste**: **TRISME.** Collocati sunt in maxima ciuitate in mote libyco: & hec eousq; narrata sint.

QApud nonum hoc vniuersum/prophanum est: quod et recte coarguit **Augustin** in libro de ciuitate dei. idololatriam probat/ miris laudibus effert/predicat. casu eius deplorat. deum quedam supra celi verticem ponit cuncta circumspectentem: intra vero eum locum/ qui celo et terra continetur: lo uem ponit dispensatorem. plutonium autem iouem: terre marisq; dispensatorem. quafi alius deus sit in celo/ alius in aere/ alius in terra atq; mari: que vniuersa ingentem continet errorum impietate. nam ex diuinis eloquijs/ caste/ pure/ et sancte sumus edocti. q; dominus ipse est deus/ in celo sursum/ et in terra deorsum: et q; non sit alius. aduersus vero idola/ et idolorum latrariam sapientia/ et diuino loqui prophete/ nos caute premuniunt: ne tanta impietatis macula inquinemur/ ne tanto fedemur errore. nam idolum ipsum quidem maledictum est: et qui fecit illud. et rursus. Infandorum idolorum cultura: omnis mali causa est/ et initium et finis. similiq; modo/ odio sunt deo: impius et impietas eius. nam quod factu est: cum illo qui fecit/ tormenta patietur. hec et pleraq; alia de idolis/ et idololatria ex sapientia.

Et in leuitico: deus ipse ex se precipit. ego dominus deus vester: non facietis vobis idolum/ et sculptile/ nec titulos erigetis/ nec insignem lapidem ponetis in terra vestra: vt adoretis eu. **Et** de idolis egypti: precipit in **Ezechiele**. In idolis egypti: nolite polui. ego dominus deus vester. **Et** de cessatione: per eundem dicit. disperdam simulacra/ et cessare faciam idola de **Memphi**: et dux non erit amplius de terra **Egypti**. quas autem **Mercurius** dicit ido-

Augustin

**Libro octa
uo capite**

23.

**Deuterono
mij. 4.**

**Leuitici
16.**

Ezechielis

20

Ezechielis

30

lorum statuarūq; animas / sensumq; et spiritū imbecillitates hoī-
bus facientes / easq; curantes; malos proculdubio cognoscimus
esse spiritus / et indubitata fide eos esse: de quibus propheta ore
veridico dicit. omnes dii gentiū: demonia. **Hec** pauca aduersus
Mercurij et huius none particule impuritātē satis sint. nā ad eos
habemus sermonē: qui veri dei cognitione sunt imbuti, quē (vt
sapiens dicit) nosse consummata iusticia est: et eius iusticiā / et vir-
tutem scire / radix immortalitatis. **Dazarelus** hūc locum ad **Analo-**
giā trahit quasi idola apostoli sint. fictor homo / **Christus**. vir-
tus desuper indita: spiritus sanctus. **Egyptus** tenebre gentium / &
persecutio discipulorū / apostolorum / & martyrum. lapides iscri-
pti pia facta narrātes: posteritatis corda / nō opera sed sola verba
fidei retinentia. hec excogitata pie: sed ad litterā forte violenta.
lapiū **Hermetis** / cum **Augustino**: & in hoc & in tertio decimo
capite sentio. Id enī gentiū vates (vt **Balaam** / vt **sybille**) vidētur
habere: vt lucem patiantur & tenebras / & lucida et opaca van-
cintorum interualla / puraq; iterdum & nonnunq; impura. **Hec**
pro capite nono.

Caput

X

DE immortalī vero & mortali / modo disserē-
dum est. multos enī spes / timorq; mortis / ve-
re ratiōis ignaros / excruciat. mors enim efficitur: dis-
solutione corporis labore defessi / & numeri completi
quo corporis membra in vnā machinā ad vsus
vitales aptantur. moritur enī corpus: quando hoīs
vitalia / ferre posse destiterit. hec ergo est mors: corpo-
ris dissolutio / et corporalis sensus interitus. de qua
solicitudine supuacua est. **Sed** et alia necessaria: quā
aut ignorantia aut incredulitas contēnit humana.
ASCLE. Quid est o **Trismegiste**: quod aut igno-
rant / aut esse posse diffidunt. **TRISME**. Audi ergo
o **Asclepi**: cū fuerit anime a corpore facta discessio /
tunc arbitriū examēq; meriti eius transfiliet in sū-
mi demonis potestatem. isq; eam (cum piā iustaq;
preuiderit) in sui competētib; locis / manere permit

Anima
post obi-
tum.

tet. **S**inautem delictorū illitā maculis/vicijsq; obli-
 tam viderit: desuper ad ima deturbans/ procellis tur-
 binibusq; aeris/ignis et aque sepe discordātibus tra-
 det. atq; inter celum et terram: mundanis fluctibus/
 in diuersa semper eternis penis agitata/raptabitur.
 vt in hoc obsit anime eternitas: quod sit immortali
 sententia/eterno iudicio subiugata. **E**rgo ne his im-
 plicemur verendū/timendū/cauendumq; esse cogno-
 nosce. incredibiles enim: post delicta cogentur cre-
 dere/nō verbis sed exemplis/nec minis sed ipsa pas-
 sione penarum. **ASCLE.** Non ergo **Trismegiste:** ho-
 minum delicta/sola humana lege puniūtur. **TRIS-**
ME. Primo enim o **Asclepi:** terrena omnia que sūt/
 mortalia sunt. tunc ea etiam que sunt ratione cor-
 porali viuētia/ & a viuendo eadem corporali lege
 deficiētia: ea omnia pro vite meritisaut delictis/pe-
 nis obnoxia/ tanto post mortem seuioribus subiiciū-
 tur/ quanto inulta forsitan fuerint zelata dum viue-
 rent. prescia enim rerum omniū diuinitate: reddentur/
 perinde (vt sunt) pro delictorum qualitatibus pe-
 ne. **ASCLE.** Qui sūt digni maioribus penis: o **Tris-**
megiste: **TRISME.** Qui damnati humanis legibus
 vitam violēter amittunt: vt non nature animam de-
 bitam/ sed penam pro meritis reddidisse videantur.
 contra iusto homini in dei religione/ & in sūma pie-
 tate presidium est. **D**eusenim tales; ab omnibus tu-
 tatur malis. pater enim omiū et dominus qui so-
 lus est omnia: omnibus se libenter ostendit. **N**on vbi
 sit loco/nec qualis sit qualitate/nec quantus quan-
 titate: sed hominem sola intelligentia mentis/ illumi-
 nans. qui (discussis ab animo errorum tenebris/ et ve-
 ritatis claritate precepta: toto se sensu intelligentie

duplici constat effectu. viuificatur enim ipse extrinsecus ab ab eternitate: viuificatq; ea que intra se sunt omnia/ differēs numeris et temporibus statutis atq; prefixis. cūcta per solis effectum/ stellarumq; discursum. omnia temporalia / ratione / diuinaq; lege conscripta. terrenum autem tempus aeris qualitate estuum/ frigorisq; varietate dignoscitur: celeste vero reuersionibus siderum ad eadem loca/ temporali cōuersione recurrentiū. et mundus est receptaculum temporis: cuius cursu et agitatione vegetatur, tempus autem ordine seruatur, ordo et tempus innoationem omnium rerum/ que in mundo sunt: per alternationem faciunt.

OEcimum de morte. de examine anime: cum corp⁹ excesserit. q; magis puniantur post mortem: quibus iuste legibus humanis/ pre scelerū magnitudine/ vita adēpta est. q; iustis: deus sit presidio. de solis/ et mundi diuinitate. ponit mūdum primum sensibilem deum: solem secundum. mundum nunq̄ quicturum/ nunq̄ corruptum iri. nos autem nomē dei in cōmunicabile; neq; soli neq; mundo tribuimus. mūdūq; credimus aliquādo soluendū. intellecta igitur hec (vt simpliciter sonant) hermetis dicta: errorem gentiliū pre se ferūt. participatione tamen illis ceu excellentibus operibus dei: diuinitatem tribuimus. hec particio decima.

Caput

XI

Quinctis ergo ita se habentibus nihil stabile / nihil fixum/ nihil immobile/ nec nascentium/ nec celestium/ nec terrenorum. solus enim deus/ et merito solus: in se/ et a se/ et circum se totus est plenus atq; pfectus. isq; sua firma stabilitas est: nec alicuius impulsu/ nec loco moueri potest/ cum in eo sint omnia. et in omnibus ipse est solus. nisi aliquis audeat dicere: sui cōmotionem in eternitate esse. sed magis etiā et ipsa immobilis eternitas: in quam

MER

omniū temporū agitatio remeat/et ex qua omnium
temporū agitatio sumit exordium, deus igitur sta-
bilis fuit: semperq; cum eo similiter eternitas consti-
tūt/mūdum non natum quem (recte sensibilem dici-
mus) intra se habēs/huius dei imago, hinc mundus
effectus est eternitatis imitator (habet autem temp^o
stabilitatis sue vim/atq; naturam (Quis semper agi-
tet) ea ipsa in se reuertendi necessitate, itaq; quis sit
eternitas stabilis/immobilis atq; fixa: tamen quoniā
mobilitate temporis/ in eternitatem semper reuoca-
tur agitatio/eaq; mobilitas ratione temporis vertit/
efficitur vt et ip̄a eternitas immobilis quidem/ sola per
tempus in quo ipsa est / et est in eo omnis agitatio/
videatur agitari, sic efficitur vt et eternitatis stabili-
tas moueatur: et temporis mobilitas stabilis fiat fixa
lege currendi, sic et deum agitari credibile est: in se
ip̄ium eadem immobilitate, stabilitatis enim ip̄si in
magnitudie est immobilis agitatio, ipsius enim ma-
gnitudinis immobilis lex est. **Hoc** ergo quod est ta-
le/quod/non subijcitur sensibus: infinitum/incompre-
hensibile inestimabile est, nec sustineri/nec ferri nec
indagari potest, vnde enim / et quo/ et vbi/aut quo-
modo/aut quale sit: incertū est, fertur enim in sum-
ma stabilitate: & in ip̄so stabilitas sua/ seu deus seu
eternitas/ seu vterq; seu alter in altero/siue vterq; in
vtrōq; sint, propter quod eternitas: sine diffinitione
est temporis, tēpus autem quod diffiniri potest/vel
numero vel alternatione/vel p̄ alterius ambitudinē
rediens: eternum est, vtrumq; ergo infinitum: vtrūq;
videtur eternum stabilitas enim vtpote defixa: q; su-
stinere que agitabilia sunt possit/ beneficio firmita-
tis merito obtinet principatum, omnium enim que

II
immortalia deus est et eter-
nobilis: non habet principium
sicut stabilitate suam
sicut habendo immobilem
sicut diuinitatis firmitatem
sua se conuoluit, sanctorum
eternus est et si quid melius
deus summi uenire cōstitit
omnium sensibilem et totum
ita dixerim, cum deo, sensibile
eternum est omnium sensibile
plantarum, humani vero ex
terior sit omnium quas
interum enim animal sensibile
peruenit, deus enim sensibile
sensibus confundi noluit, ne
in ratione animantium, in
manu, qualis: aut quanta
interiorum, per eam enim
interior effectus est terre, in
quatinus et sensus mundi
deos sensibilia sunt, potest per
canda et sensibilia videtur
dignoscitur, et intellectus
suis summi deus sola ueritas
ne quidem extrema in
omnium quod temporum di-
mendacia vbi genitum
deseruo, **Agilem** quod
sensu que audeamus at
regas ago, qui me videtur
sibi lumine, et vobis T a

sunt: primordia deus est et eternitas. mundus autem
 q̄ sit mobilis: non habet principatū. preuenit enī: mo-
 bilitas eius stabilitatē suam in lege agitationis sem-
 piterne: habendo immobilem firmitatem. **O**mnis er-
 go sensus diuinitatis/similis/immobilis: ipse in stabi-
 litate sua se cōmouet. sanctus/ & incorruptus/ & sem-
 piternus est: et si quid melius potest nūcupari. in ip-
 sa dei summī veritate cōsistens eternitas/ plenissimus
 omnium sensibiliū et totius discipline/ cōsistens (vt
 ita dixerim) cum deo. sensus vero mūdanus: recepta-
 culum est omnium sensibiliū/ et specierum/ et disci-
 plinarum. human⁹ vero ex mēorie tenacitate: quod
 memor sit omnium/ quas gesserit rerum. vsq; ad hu-
 manum enī animal sensus diuinitatis descenden-
 do peruenit. **D**eus enī sensum summum/ diuinūq;
 cunctis confundi noluit: ne erubesceret aliorum com-
 mixtione animantium. **I**ntelligentia enī sensus hu-
 mani/ qualis/ aut quanta sit: tota in memoria est pre-
 teritorum. per eam enī memoriē tenacitatē: guber-
 nator effectus est terre. **I**ntellectus autem nature et
 qualitatis. et sensus mundi/ ex omnibus que in mū-
 do sensibilia sunt: poterit peruideri. eternitas/ que se-
 cunda est: ex sensibili mūdo/ sensus datus/ qualitasq;
 dignoscitur. at intellectus qualitatis/ qualitasq; sen-
 sus summi dei: sola veritas est. cuius veritatis in mun-
 do nequidem extrema linea vmbra dignoscitur. vbi
 enī quid temporum dimensione cognoscitur: vbi
 sunt mendacia/ vbi geniture/ vbi errores videntur.
Vides ergo o **A**sclepi in quibus cōstituti: que tracte-
 mus aut que audeamus attingere. sed tibi deus sum
 me/ gratias ago: qui me vidende diuinitatis tue/ illu-
 minasti lumine. et vobis **T**ati et **A**sclepi et **A**mmon:

intra secreta pectoris/diuina mysteria silentio tegi-
te/et taciturnitate celate, hoc autem differt intellectus
a sensu: q̄ intellectus noster/ad qualitatem sensus mū-
di intelligendam et dignoscendam/mentis peruenit
intentione. Intellectus autem mundi/peruenit ad eter-
nitatem et deos noscendos: qui supra se sunt, et sic
contingit nobis hominibus: vt quasi per caliginem
ea que in celo sunt / videamus / quantum possibile
est per conditionem sensus humani. hec autem in-
tentio peruidendis tantis bonis angustissima est: la-
tissima vero cum viderit felicitate conscientie.

Quod decimum caput p̄dit: q̄ solus deus immobilis sit/
et stabilis: cetera autem mutabilia, deus infinitus/in-
comprehensibilis/ inextimabilis: et qualis sit ignotus,
de sensu dei sancto/ incorrupto et sempiterno, de sensu mundi,
de sensu hominis, de differentia intellectus a sensu, hec vnde-
cim particule summa.

Caput

XII

De inani vero/ quodq̄ etiam magnum videtur
esse q̄ plurimis: sic sentio/ inane nec esse aliquid
nec esse potuisse/ nec futurum vnquam. oia enim
mundi sunt membra plenissima: vt ipse mundus ple-
nus sit atq̄ perfectus corporibus/ qualitate formaq̄
diuersis/ & speciem suam habentibus & magnitudi-
nem, quorum vnum est alio maius aut alio minus: &
validitate & tenuitate diuersa. Nā et quidam eorum va-
lidiora facilius videntur/ sicuti et maiora: minora ve-
ro & tenuiora/ aut vix videri/ aut oino non possunt,
quas solum res esse: attrectatione cognoscimus. vnde
contingit multis credere hec non esse corpora: sed esse
inanes locos/ quod est impossibile, sicuti enim quod
dicitur extra mundum/ si tamen est aliquid (nec istud
enim credo) sic ab eo plenum esse intelligibiliu reru/

id est diuinitatis sue similitum, vt hic etiam qui dicitur sensibilis mundus: plenissimus sit corporum/ & animalium/nature sue & qualitati conuenientium. quorum facies non omnes videmus: sed quasdam ultra modum grades/quasdam breuissimas: aut propter spacij interiecti longitudinem/ aut quod acie sumus obtusi tales nobis esse videantur/ aut oino propter nimiam breuitatem/a multis non esse credantur, dico nunc demonas: quos credo comorari nobiscum/ et heroas/quos inter aeris purissimam partem supra nos et terram/ vbi nec nebulis locus/ nec ex signorum aliquorum agitatione comotio. propter quod o **A**sclepi/inane nichil esse dixeris: nisi cuius rei inane sit hoc/quod dicit inane/predixeris/vt inane ab igni/et ab aqua/et ab his similibus. quod et si contigerit videri/quod inane possit esse a rebus huiusmodi/quauis breue sit vel magnum quod inane videtur: spiritu tamen et aere vacuum esse non possit. **S**imiliter vero de loco dicendum est. quod vocabulum solum/intellectu caret. **L**ocus enim ex eo cuius est: quid sit apparet. **P**rincipali etenim nomine dempto: significatio mutilatur. **Q**uare aque locus/ignis locus/aut his similitum: recte dicimus. si cui enim inane esse aliquid impossibile est: sic et locus solus/quid sit/dignosci non potest. **N**am si posueris locum sine eo cuius est: inanis videbitur locus/quem in mundo esse non credo. quod si inane nihil est: nec pro se quid sit locus apparet/ nisi ei aut longitudo aut latitudo aut altitudo addideris/ vt corporibus hominum signa. his vero sic se habentibus o **A**sclepi/et vos qui adestis: scitote intelligibilem mundum id est deum qui mentis solo obtuitu dignoscitur esse incorporalem/ nec eius nature mi-

MER.

sceri posse aliquid corporale/id est quod possit qua-
 litate/quantitate/numerisq; dignosci. in ipso enim nihil
 tale consistit. hic ergo mundus qui dicitur sensibilis:
 receptaculum omnium sensibiliu specierum/qualita-
 tum/vel corporum/que omnia sine deo vegetari non
 possunt. **O**mnia enim deus/ & ab eo omnia: et eius
 voluntate omnia. quod totum est bonum/decens/et
 prudens/in imitabile: et ipsi soli sensibile atq; intelli-
 gibile. & sine hoc nec fuit aliquid/nec est/nec erit. om-
 nia enim ab eo / et in ipso/ & per ipsum: & multiformes
 qualitates/et magne quantitates/ et oem men-
 suram excedentes magnitudines/et omniformes spe-
 cies. quas si intellexeris o **Asclepi**: gratias acturus
 es deo. sui totum animaduertes: vera ratione perdis-
 ces mundum ipsum sensibilem/et que in eo sunt om-
 nia/ a superiore illo mundo/ quasi ex vestimento esse
 contenta. **V**numquodq; enim genus animaliu o **As-**
clepi cuiuscunq; /vel mortalis/vel immortalis/vel ra-
 tionalis siue sit animas/ siue non sit: prout cuiusq; est
 genus/ sic singula generis sui imagines habet. et quis
 vnumquodq; animalis genus/ omnem sui generis pos-
 sideat formam: in eadem tamen sui forma singula dis-
 similia sunt. vt hominum genus quis sit vniforme/ vt
 homo dignosci ex affectu possit: singuli tamen in ea-
 dem forma/ sibi/ dissimiles sunt. species enim que di-
 uina est: incorporalis est/ et quidquid mente comprehen-
 ditur. **C**um itaq; hec duo ex quibus constat for-
 ma/ & corpora et incorporalia sint: impossibile est vn-
 quamq; formam alteri simillimam nasci/ horarum et cli-
 matum distantibus punctis. sed immutantur rotas:
 quot hora momenta habet circuli circumcurrentis:
 in quo est ille omniformis) quem diximus (deus spe-

II
 ego permans: es le totu
 magis diuersas qua habet
 a. qui mundus in conu
 nec mutatur nec eorum
 forme sunt permanen
 similes. **ASCLE**. Et mu
 egre. **TRISME**. Vides
 ali dormientelle narra
 que ex quib; collat: nulli ex
 ego vis dicere de celo terra
 Namq; alia magis frequen
 lum humilem vel arcu
 el clarifex vel fordeles:
 ce alternatur species: terra
 raciones temp habet: & c
 eodem partus numerat suos
 tuii varias diuersasq; qual
 nes et curus ad omnes ab
 ualitates odores/ sapores
 ueriones plurimas atq;
 ne omniformes imagines.
 rum rotarum similes imag
 lo splendore rotarum.
 nis dicta rana.
O Vnde tam dicitur
 nullum habere dem
 uelari: at proprie
 inceptibiles. **H**eros punior
 nam solentum inane esse: q
 gena quid sit locus intelligi
 conuante est intelligibile
 rades/ et quata eo sunt om
 proprie qui in mundo contin
 eant imaginem quorumq;

cies ergo permanet: ex se toties pariens imagines tan-
tas/ tamq̄ diuersas / q̄ta habet conuersio mundi mo-
menta. qui mundus in conuersione mutatur: species
vero nec mutat ur/ nec cōuertitur. sic generum singu-
lorum forme sunt permanentes: in eadem forma/ sibi
dissimiles. **ASCLE.** Et mundus speciē mutat o **Tris-**
megiste. **TRISME.** Vides ergo o **Asclepi** tibi omnia
quasi dormienti esse narrata. Quid est enim mūdus/
aut ex quib⁹ cōstat ; nisi ex omnibus natis. **ASCLE.**
ergo vis dicere de celo/terra et elementis. **TRISME.**
Namq̄ alia magis frequēter mutantur in species/ ce-
lum humescens vel arefcens vel frigescēs/ vel ignescēs
vel clarescēs vel sordescēs ; i vna celi specie he sut q̄ spe-
cie alternātur species. terra vero sue specieī multas i-
mutationes semp̄ habet; & cum parturit fruges et cū
eadem partus nutritat suos/ cum reddit omnium fru-
ctuū varias diuersasq̄ qualitates et q̄titates/ ac statio-
nes et cursus ad omnes arborum/ florum/ baccharum
qualitates/ odores/ sapes/ species. **Ignis** etiam facit
conuersiones plurimas/ atq̄ diuinas. solis enim et lu-
ne omniformes imagines. sunt enim quasi speculo-
rum nostrorum/ similes imaginum similitudies/ emu-
lo splendore reddentium. sed iam de talibus sint sa-
tis dicta talia.

Quodcumq̄ differit: inane/ vacuumq̄; in rebus locum
nullum habere. demones nobiscum circa terram di-
uersari : at propter nimiam subtilitatem/ a nobis im-
perceptibiles. **Heroas** puriorem obtinere aeris portionem. **Loci**
nomen solitarium/ inane esse: quod ad aliqui d̄ lit sine cui⁹ intel-
ligentia/ quid sit locus intelligi non possit. et id omnibus rela-
tius/ commune est. **Intelligibilem** astruit mundum; quo sensibi-
lis mundus (et que in eo sunt omnia) quasi vestimento contegi-
tur/ vtpote qui in mundo contineatur intelligibili, vniuersum
generum singulorum quorumq̄; dissimiles esse formas/ vt ho-
h i

minum et id secundū momēta / et horas circuli: cui presidet pantomorphus / quē horoscopiōrū dixit superius esse deum, nos autem deum illum ignoramus: et stultitie relinquimus gētilium / si quī adhuc vsq; a deo manifesto desipiunt ac delirant. at nobis iuxta beatissimi Pauli sententiā / vnus deus est pater / ex quo oīa / & nos in illo: et vn⁹ domin⁹ IHESVS Christus / per quē omnia et nos per ipsum, species et formas id est ideas (de quibus apud platonem et platonicos: tot et tanta) immutabiles quidem / & inuariabiles collocat in pantomorpho / hinc nomen habente / quasi omniformi / et omni ideali, a quibus singulis horis et momentis: singula / eadem quidem forma / sed varie format, cetera vero mutabilia esse / et mundum / et celum / et terram, verum sint qui pantomorphon mercurij / et ideam platonis: inter figmēta reponant, hec capitis duodecimi summa.

Caput

XIII

Prophana i
hec

A
L
I
V
S
L
A
P
S
V
S
H
E
R
M
E
T
I
S

ITerum ad hominem / rationemq; redeamus: ex quo diuio dono / homo animal dictum est rationale, minus enim miranda (et si miranda sunt) que de homine dicta sunt, sed omnium mirabilium vicit admirationem: q; homo diuinam potuit inuenire naturam / eamq; efficere, quoniam ergo paui nostri multum errabant / circa deorum rationem increduli / et non aduertentes ad cultum / religionemq; diuinam: inuenerunt artem qua deos efficerent, cui inuente / adiunxerunt virtutem de mundi natura conuenientem / eamq; miscentes / et (quoniam animas facere non poterant) euocantes animas demonū / vel angelorū / eas indiderunt imaginibus sanctis / diuinisq; misterijs, p quas solas idola et beneficiendi vires habere potuissent. Auus enim tuus o Asclepi / medicine primus inuentor / cui templum cōsecratū est in mōte lybie circa littus codyllorum / in quo eius iacet mundanus homo id est corpus (reliquus enī / vel potius totus: si est homo

totus in sensu vite/melior remeauit in celum)omnia
 etiam nunc adiuueta hominibus prestans infirmis
 numine nunc suo/q̄ ante solebat/medicīne arte p̄bere.
Hermes cuius auitum mihi nomen est:nonne in sibi
 cognomīni patria consitēs/oēs mortales vndiq̄ ve-
 nientes adiuuat/atq̄ cōseruat: **Isin** vero vxorē **Osy**
ris:q̄ multa bona prestare ppiciā/q̄tis obesse scimus
 iratā: terrenis etenī dijs atq̄ mundanis:facile est ira-
 sci/vtpote qui sūt ab hoib⁹/extraq̄ naturā facti atq̄
 cōpositi.vnde cōtingit ab egyptijs hec sancta aīalia
 nūcupari: coliq̄ p̄lingulas ciuitates eorū aīas/qui
 ea consecrauerē viuētes. ita vt eorū legib⁹ incolantē:
 et eorū noībus nūcupentur.per hāc causam o **Ascle**
pi/q̄ alijs q̄ colenda videntur atq̄ venerāda / apud
 alios dissimiliter habentur:ac propterea bellis se la-
 cessere egyptiorum ciuitates solent. **ASCLE.** Et ho-
 rum o **Trismegiste** deorum/qui terreni habētur:cu-
 iusmodi est qualitas: **TRISME.** Constat o **Asclepi**:
 de herbis/de lapidibus/de aromatibus/vim diuinita-
 tis naturalem in se habētibus.et p̄pter hāc causam:
 sacrificijs frequentibus oblectantur /hymnis/et laudi-
 bus/dulcissimis sonis in modū celestis harmonie cō-
 cinētibus.vt illud quod celeste est: celesti vsu et fre-
 quētatione illectum in idola possit letū/hūanitatis
 paties/longa durare per tēpora.sic deorū fictor est
 homo.& ne putes fortuitos effectus esse terrenorum
 deorum o asclepi,dij celestes inhabitant summa ce-
 lestia/vnusquisq̄ ordinē quem accepit complēs/atq̄
 custodiens.**Ni** vero nostri/sigillatim quedā curātes
 quedam sortibus et diuinatione predicentes/quedā
 prouidentes/hisq̄ pro modo subuenientes:humanis
 quasi amica cognatione/auxiliantur.

HER.

Tertium decimum caput hoc: cum capite nono simili impuritate laborat, et in quo vult Mercurius hominem esse diuinissimum, et maxime admirandum: in hoc certe homo maxime impius est atque prophanus, quod scilicet idololatriam inuenerit, quod demonicos spiritus euocatos imaginibus indiderit, ritusque et sacrificia addiderit, de Esculapio/Mercurio/Iside/Osiride: qui ab aegyptiis colebantur, de animalibus: quae aegyptii sancta habebant, de herbis/lapidibus et aromatibus, concetibus et hymnis: quibus propiciarent spiritus illos statuis imaginibusque inditos, quod adhuc facere solet nonnulli phitonici (o seculum infelix) qui aut in anulis/aut vasculis se spiritus clausos habere putant/genus hominum impurissimum / deo hoibusque infensum/ ac ex aduerso constitutum inimicum, et contra hunc prophetam impietatis errore: agit beatus Augustinus, et iure quidem agit in libro de ciuitate dei/et pro veritate conuincit, hec pro capite tertio decimo.

Caput

XIII

ASCLE, quam ergo partem rationis *ειμαρμεν* vel fata incolunt O Trismegiste: si celestes diuiniuersim dominantur/ terreni incolunt singula: quam *ειμαρμερη* nuncupamus: TRIS, O Asclepi ea est necessitas omnium que geruntur/semper sibi catenatis nexibus iuncta, hec itaque est aut effectrix rerum/aut deus summus/aut ab ipso deo qui secundus effectus est deus/aut omnium celestium terrenarumque rerum firmata diuinis legibus disciplina. Hec itaque *ειμαρμερη* & necessitas/ ambe sibi iuicem indiuiduo conexe sunt glutino: quarum prior *ειμαρμερη* rerum omnium parit initia / necessitas vero cogit ad effectum/ que ex illius primordiis pendunt, has ordo consequitur/ id est contextus et dispositio temporis/ rerum perficiendarum, nihil est enim sine ordinis compositio. In omnibus istis: mundus iste perfectus est. Ipse enim mundus ordine gestatur: vel totus constat ex ordine. Hec ergo tria: *ειμαρμερη* id est fatum/necessitas/ordo/vel maxime dei nutu sunt effecta/ qui

mundum gubernat sua lege et ratione diuina. **Ab** his ergo oē velle & nolle diuinitus auersum est totum: nec ira etenim comouentur/nec flectuntur gratia/sed seruiūt necessitati rationis eterne, que eternitas: inauersibilis/immobilis/insolubilis est. **Prima** ergo εἰμαρμερῆ est que velut iacto semine futurorum omnium suscipit prolem, sequitur necessitas: qua ad effectum vi coguntur omnia. **Tertius** ordo: textum seruans earum rerum / quas εἰμαρμερῆ necessitasq; disponit, hec est ergo eternitas: q̄ nec capit esse / nec desinet / que fixa immutabili lege currendi / sempiterna commotione seruatur, oriturq; & occidit alterna sepe per membra: ita vt variatis temporibus / iisdem quibus occiderat mēbris / oriatur, sic est enim rotunditas volubilis ratio: vt ita sibi coartata sint cūcta / vt quid sit volubilitatis initium ignores / cum omnia se semper et precedere et sequi videantur. **Euentus** autem et fors: insunt omnibus permixta mundanis.

Q Aput quartum decimū de fati: que vocat imarmenen / necessitatem / ordinē / alij Clotho / lachetin / atropo. circa q̄ nō minus solebant ethnici ineptire: q̄ circa reliquos (quos sibi finxerunt) deos / noua et miripotētia fingentes numina, velatius autē de his Mercurius et parcius / et quasi ambigue, veluti tria hec essent: preinitio predestinatioq; mentis diuine: quam necessitas rerum vt sint sequitur: quas demum existētes / ordo conseruat / quemadmodum diuina eternaq; lege sancitum est, ita vt primum fatū: sit diuina preinitio, secundum: rerū conseruatio, tertium: conseruatio, et hec tria aut diuina lex / aut seriē diuine legis comitātia, et definitarū ac secundum naturam causarū: ordinem continent, atqui et fatum: in contingentibus rebus / indefinitas / p̄ter naturam / indeterminatasq; causas etiam permittit, verum de his alij iudicent. **Et** hec pro presenti partitione.

sibili intelleximus te: o vite vera via, o naturarū omnium secūda pregnatio, cognouimus te: totius nature tuo conceptu plenissime, cognouimus te: eterna perseveratio, in omni enim ista oratione / adorantes bonum bonitatis tue / hoc tātum deprecamur / vt nos velis seruare / perseverantes in amore cognitionis tue / & nunq̄ ab hoc vite separari genere, hec oprantes: conuertimus nos ad puram / & sine animalibus cenam.

Quintum decimum caput: dialogū religiose finit / in gratiarum actionibus, adoratione autem finita / & gratis deo per solutis: **M**ercuri⁹ / **A**sclepius / **A**mmion / et **T**atius quatuor viri / qui sacrum adytum impleuerāt / secūdum religionem egyptiorum ritū se couertunt ad purā / et sine animalibus cenam, et hic: **H**ermetis de voluntate dei libelli **F**inis.

DVORVM LIBRORVM

MERCVRII TRISME

GISTI PIMANDRI

SCILICET ET AS

CLEPII

F I N I S

Lodouici Lazareli Poete Christiani ad Ferdinādū
Regem dialogus, cui titulus Crater Hermetis.

Quoniam mecum diu ipse hesitarem/inter tot et
veterum et recentium diuersas/diffonasq;
opiniones/que ad vitam duceret via/qua-
ue ratione de consequenda felicitate/pedula aēpsq;
firmari in hac vita fides posset/dumq; in hac sepius
āxietate funderē deo verba precantia/crebros depe-
ctore gemitus/verasq; ex oculis spargerē lachrimas;
non defuit tandem illius e celo presidium. qui nau-
fraganti petro auxiliare manum porrexit/qui ante
secula mūdū creauit/qui labefactū flagitijs orbem/
sui oblatione restituit/qui magni cōsiliij angelus/ve-
ro mētes lumine illustrauit/qui princeps pacis; ho-
minem deo conciliauit/quem/verū deū et verum ho-
minem profiteamur/ac futuri patrem seculi/iudicēq;
expectamus: Ipse qui in **Hermetis** mente **Pimander**
erat in me christus **IHESVS**/ incolatū facere digna-
tus est. mentemq; veritatis lumine illustrans: me cō-
solatus est/consolator eternus. mee igitur felicitatis
o rex/te participem facere dignum duxi. qui in hac
tua senectute primogenito regni frena relaxās/quieti
es deditus/contēplationiq; et pijs insistis operibus.
ociosus enī videris: et huic de qua nūc tecum actu-
rus sum perscrutationi idoneus. nō ego nunc **Rex**
verborum elegantie/veluti greci: sed verborū actui/
vt sapiētes egyptij/studeo. de verbi enī actu/nō de cō-
sonantia/perscrutabimur: qua ratione bonū cōsequi
possimus. Tum **REX**. age ergo/exprime/quid nobis
faciendum est: vt hanc possimus cōsequi felicitatē.
LAZ. Nosti ab antiquis mēorie proditū. Cuidam

que esset ad felicitatē via interroganti: delphicū re-
spōdisse apollinē/ si teipm agnoueris. et in eius frōte
templi signatum: nosce teipsum. Tum REX. igitur
delphico Apollini credendū asseris. LAZ. nō semp:
sed cū consona exprimit veritatē. multa enim vera:
in suis prompsit oraculis. quod si porphyrium in ora-
colorū philosophia/ pcurres: ita esse pro certo com-
peries. sed vt cetera ptermittā: quod de vitabeata ex-
pressit oraculū/ hic ī mediū asseram⁹. quod greco car-
mie scriptū pferrē: sed breuitati studēs latie exprimā.

Apollo.

Porphyri⁹

Dura via illa nimis/ eratis clausaq; portis:

Que vitam nobis aperit/ donatq; beatam.

Nec vero verbis facile enarrarier vllis/

Exponiq; queat: illo quo semita ducit.

Quam primi ante omēs/ ceperunt tradere pulchras

Qui nili epotant lymphas: phenicibus inde

Proximaq; assyrijs ea cura. sed in clyta longe

Gens hebraea illam nouit: notamq; recepit.

An quicq; hoc oraculo veri⁹? REX. Ita videt. sed dic

q̄so: an Egyptij aliqd de veritate degustarūt? LAZ.

Non modo degustarunt: sed pene ingurgitati sunt.

At ceteros pretermittētes: quid de Hermete dicem⁹?

qui omnē sapientie semitā perscrutatus: oratione li-

cet parua/ immēsa tamē sententijs/ de vera sapiētia/

monumenta posteris reliquit. vnde vt aliqui conie-

ctant: ad hebreos sapientia migravit. Mosē enī he-

breū/ & apud Egyptios natū: trāstulisse eam putant

ex egypto per pentateucū ad hebreos. et eū in actis

apostolorū legimus: oīm egyptiorū disciplina fuisse

eruditissimū. REX. Hermeticus es vt videris o Laza

rele: adeo profecto hūc laudibus effers/ vt sapiētior

fuerit nemo. LAZ. Christianus ego sū o Rex: et Her

CRA.

meticū simul esse nō pudet. **Si** enī precepta eius cōsideraueris: a christiana cōfirmabis/ nō abhorrere doctrīna. **Hic** est ille o rex optime: quem **Maia** genitū/ deorū interpretem/ eloquentie deū/ repertore lyre/ et multis perfectū officijs/ veteres dixerē poete. **Ab** hoc omnis suā antiqua theologia traxit originē. **Nā** cū taceamus plurimos eius libros/ qui perierūt: quid diuinus illis libellis iueniri potest: quos habemus in manibus, in quibus de dei trinitate/ ita cōsumate expressit: vt qui eū itelligit/ veritatem se gaudeat iuenisse. **Quare** hūc nostrū sermonē: volo hermetis cratera nūcupari: **Quicquid** enī hic de vera felicitate inuestigabimus: et ab euāgelica doctrīna/ et ab hermetis preceptis hauriemus. **REX.** **Perge** igitur. nā ardeō intelligere id quod iam es proferre pollicitus. spero enī cū et ego christianus sim: simul tecū etiā **Hermeticus** effici. **LAZ.** **Tu** modo o rex iterroga: quid primū nūc audire desideras: **REX.** **Ad** rē (abiectis superfluis) properandū est. dic igitur qua ratione me ipsū noscere valeo: **LAZ.** interrogāti hermeti **Pimā** derespōdit: tua me mēte cōplectere/ & ego te in cūctis/ quicupis erudiā. **Dixit** et ipsa veritas: sine me nihil potestis facere. a ppheta etiā dicitur: in lumine tuo videbimus lumen. quod vt nos illustret: deū primo precabimur. in omni nāq; rerū prīcipio: orandū esse preceptū est ab antiquis. sed in theologia id fore exequendum: **Areopagita** p̄cepit **dionysius**. eo quidē i libro: quē de dei noibus edidit. **Cū** igitur hic de theologie arcanis differendum sit: prīcipio orabimus. tu vero adesto/ faue animis: dum sic deum inuoco.
Qui supra cherubin sedes/
Qui summo resides throno/

Dionysius

VER.
emita iudicas
obos habitas p̄ces
runt. hano meas
o et potere libidin.
te exercitum deus
am aug. hominum pas
sicut adhibe pias.
p̄ amoues procul:
his radiostu.
tu deus israel
dehancq; domum tra
lumine candido.
tu fac habitaculum/
p̄terbras fuga
eratam luem:
hanc profus imāgru
amātur vapor
p̄ges calydem tradit:
omnis ap̄iar tuus.
mange michi pater:
ad te penitus trahat/
omniūq; simul.
hois radiostu
cūctis luna tuacubus:
cultu rurem tuo.
tum tolle boni et mal
ntes reuoca pedes:
tu arbore nutria.
tu inuolabili/
p̄p̄uar bono:
p̄p̄uar retro:
p̄p̄uar uat:

Et recte omnia iudicas/
Qui celos habitas; preces
Ad te nunc statuo meas/
Verbo et pectore subdito.
Inuicte exercituum deus/
Diuorum atq; hominum pater.
Aures huc adhibe pias.
Ne queso amoueas procul;
Splendoris radios tui.
Tu rex/tu deus israel
Descende; hancq; domum tuam/
Comple lumine candido.
Dignum fac habitaculum/
Expurga tenebras/fuga
A me tartaream luem;
Munda hanc prorsus imaginem.
Ut sole attrahitur vapor/
Ut magnes calybem trahit:
Sic flammis rapiar tuis.
Te coniunge michi pater;
Mox ad te penitus trahar/
Vnumq; efficiar simul.
Ut solis radijs nitet/
Hautis luna micantibus:
Sic vultu rutillem tuo.
Lignum tolle boni et mali/
Errantes reuoca pedes;
Vite ex arbore nutriar.
Ut tecum inuiolabili/
Eternoq; fruar bono;
Et nunq; amouear retro.
Immo te penitus fruar:

CRA:

Qui solum bonus es, bonum
Quod preter nihil est bonum/
Prebe ut lumine tuo
Lumen conspiciam tuum/
Et illud referem tuis,
Terret me impietas mea/
Sed maior pietas tua
Clamat ne metuas, age
Adsum iustificans malos/
Humanum miserans genus/
Tollens pondera criminis,
Sola est deum nosse salus/
Sola est iustificatio;
Solusq; ad superos gradus,
En tu filius es meus;
In quo complacui mihi,
Aude ac omnia iudica,
En do verba tibi mea;
Que soles faciunt novos/
Et vastum renouant mare,
Nubes obediant tibi;
Pisces et volucres simul/
Ad vocem paueant tuam,
Planta sidereas domos;
Terre construe cardines/
Te dicat dominum syon,
Et montes sinai et tabor/
Iordanisq; agiles aque;
Testentur genitum deo,
Mox regnum ecce venit meum,
Cum christo imperita duce;
Qui sanctos reliquos sacrat.

Meu fors te examinet tua/
 Herens sufficiat fides:

Quam nectit sapientia.

Gaudebo in domino meo:
 Qui seruum in solio dauid

Regem constituit suum.

Iam oratum est: tu modo optime **Rex** reitera/ quid a
 me nūc exprimi cupis. **REX.** Adeo tua hec oratio sa-
 cris referta sententijs/ animū detraxit meū: vt multa ī
 ea a te dicta/ primū intelligere cupiā. **LAZ.** Cū ad fi-
 nem per uenerimus sermonis/ quē cepimus: et ea et cō-
 plura alia/ liquido itelliges. **Nunc** vero instemus īce-
 pto: ad quod vt reuocaris repetā/ quod superius tactū
 est. At ne videar ab apollinis oraculo/ sed ab herme-
 tis doctrina sumpsisse inītiū: sic habeto. **Creatus** ab
 inītio oibus: sic deū **Hermes** asserit exclamasse. Pullu-
 late/ adolecite/ propagate: vniuersa germina ac ope-
 ra mea. **Vos** īsuper/ quibus mētis portio cōcessa est:
 genus recognoscite vestrū/ vestrāq; naturā īmortalē
 cōsiderate. amorē corporis: mortis causā esse scite. qđ
Mosis sententie ī geneseos libro respondet. ī his enī
Hermetis verbis: et lignum vite ī quo viuimus/ et li-
 gnum sciētie boni et mali/ quod nobis affert īteritum
 cōtinetur. cuius caput/ preceptū est (ceu videre ī prō-
 ptu est) vt nosmetīpsos cognoscamus. **REX.** Reuoca-
 tus sum ab īterrogatione: quā fecerā. primū quidē cu-
 pio abs te edoceri/ si facultas adest: quid vite/ et quid
 sciētie boni et mali/ lignū fuerit. de hoc enī aut fere
 nulla/ aut īnuoluta: apud sacros doctores declaratio
 īuenitur. adeo vt obstupescam: vt id a quo omnis ge-
 neris nostri ruina dependeat/ et per quod fundata est
 omnis sacrarū litterarū traditio/ penitus incognitum

Hermes.

Moses.

CRA.

remaneat et indefinitū, addo quod preceptū illud in **Adam** in quo p̄ originē fuimus: in nos eius genus/deriuatione funditur/vt idem nobis inobedietie periculū imineat. nā quod nō nouimus: euitare nō possumus, legimus enī in sententijs sacris: lignū illud (si cut ceteras arbores) fuisse corporeū, cuius vero arboris fuerit lignum: nō legimus, nec etiā post transgressum: preceptū illud/a deo legimus reuocatū. **LAZ.** Ego vero hanc philonis **Alexadrini** in libro secundo de agricultura sententiā legi/orex: superiori illi quā commemorasti/contrariam, que sic habet, predictis cōsequens est: & paradyfi plantarū cultura, dicitur enim plātauit dominus paradyfū in eden ad orientem: et posuit illic hominē/quē plasmauerat, vitesigtur et oliuarū/vel malorū punicorū/vel similiū arbores putare: multa est et insanabilis stultitia, hic aut philo **Hebreus** fuit/et sapiētissimus, & vt **Hieronymus** in libro de viris illustribus asserit: apostolorū temporibus/ **Petro** apostolorū p̄cipi et **Marco** euāgeliste/ cōsuetudinē charus, eaq̄ omis de prima philosophia inuestigatio: sacrarū est litterarū oraculis stabilita. **Cū** vero o **Rex** ad eius rei perferuationē me cōpellas/que a diuino loquis indefinita remāsit (quoniā circa diuina: sepe solet humana decipi cōsideratio) tantum in hac re/et in ceteris que sequetur/ assertū a nobis id esse volum⁹ quātū ab ecclesia/ fideliumq̄ choro cōprobatur, nā si **Plato** in legibus precepit: eorum nihil innouari/que ex delphis/aut dodone aut ammono sunt accepta/vt quedā prisce orationes per visiones inspirationesq̄ deorū asserite, quanto minus que per prophetas et electos veri dei/imo per ipsū **IHE SVM** verū deū et hominē nobis tradita sunt/ inoua

Philo.**Hieronymus.****Petrus.**
Marcus.**Plato.**

VEL
 mus. Si etiā admet
 idem nō habere quos
 necessarius corā oratio
 ur. remonibus quāto ma
 eraculis et proprietatum
 et inconcussa & indol
 hōbe etiā si id placet
 recedā eiusq̄ ministri
 reba et opera illi fi
 vero o **Lazare**: per
LAZ. Sepissime audi
 uaculis o reuoca deū
 propter se creasse. **R**
LAZ. Cum igitur
 in diuine obsequetur
 i indidit intellectus, vt
 inuoluptaret. cōtem
 indolis radios ut ahe
 namq̄ perpetuā adip
 in cōtemplationibus am
 inuoluptaret. **R**
 reuoluntatem et sapientia
L. Sic probet vopar
X. Quid igitur emdu
 rex hac contemplati
 Non parum o rex.
 que per sapiētiā eu
 unī statuerat/ in quo
 didissimos angelos vi
 gnaa mortem quam
 uitate perpetuo fuer
 bus cupit et continuo

re debemus. Si etiā admonet in Thimeo: impossibile esse ijs fidem nō habere/quos deorū filios vocat/ licet nō necessarijs eorū oratio/nec verisimilibus confirmetur rationibus:quāto magis ipsius IHESV veri dei oraculis/et prophetarum et electorū eius/preceptis/et inconcussa & indubia fides habenda est.

REX. Adde etiā si id placet: cum plurima bona a deo per ecclesiā/eiusq; ministros habeamus: omnia nostra et verba et opera illi subicere equum esse.

Tu nunc vero o Lazarele: perge, et quod itendis exequere. **LAZ.** Sepissime audisti et in sacris vt credo legisti oraculis/o rex: oia deū propter hominē/hominem vero propter se creasse. **REX.** audiuimus sepius/legimusq;. **LAZ.** Cum igitur deus hoīem propter se creasset/vt diuine obsequeretur voluntati: diuini illi portionē indidit intellectus, vt per eius discursū: diuinitatē contēplaretur, cōtemplandoq; substantiales ad se splendoris radios traheret: ex quo et sapientiā simul/vitamq; perpetuā adipisceretur, quod per parabolam contēplatoribus amicā: a Mole dictū/lignū vite nuncupatur. **REX.** Lignū igitur vite: diuinorū contemplationem/et sapientiam asseris o Lazarele.

LAZ. Sic profecto opinor: aut potius non ambigo.

REX. Quid igitur emolumentū ppter animi felicitatem: ex hac contemplatione homini contingebat?

LAZ. Non parum o rex, nam preter anime felicitatem/que per sapientiam euenit: se purum/dignumq; templum statuebat / in quo dei spiritus inhabitaret/ deiq; lucidissimos angelos vite socios possidebat. cuius rei gratia mortem quam per naturam icurrisset: diuino munere perpetuo fuerat euitaturus, et quidquid volens cuperet: continuo assequeretur, aliaq; p̄

CRAT.

terea bona quae plurima pueniebant: que in sacris asser-
ta libris/intelligi possunt, **REX.** Immensa erant hec
o lazarele: et ab omnibus desideranda. Sed cum per
ligni scientie boni et mali gustum/illa amiserimus/vt
in sacris habetur oraculis: quid illud pernicie plenu/
lignum fuerit:nunc audire desidero, **LAZ.** Cum vite
lignum quid sit intelligas: facile a te ipso/quid
sit lignum scientie boni et mali/intelligere potes,nam
declarato contrariorum vno: declaratur et alterum,
REX. Coniectura quadam percipio: sed a te liquidus
intelligere expecto, **LAZ.** Audi igitur, sicut diuino-
rum amor/contemplatio / et sapientia lignum est vite;
ita caducarum et materialium rerum affectus/et per-
scrutatio: lignum scientie boni et mali appellari po-
test, **REX.** Non satis id: animo meo heret, difficile enim
est mihi creditu / nec vlllo pacto fide adhibere possu:
quod deus prohibuerit considerare/ que ipse creauerit,
nullus enim est opifex: qui opus suum videri/conside-
rari/affectariq; phibeat, difficiliusq; mihi est: q; ex ea
forte consideratione/homo mortem incurrerit, **LAZ.**
Non opifex deus/sua vetuit o Rex opera considerari:
sed in eis insisti/et tanq; finem affectari supremum, sic
et veteres: celum/solem/lunam/et stellas/elementaq;
et quedam insuper animalia/deos esse dixerunt, vult
autem/et precepit omnipotens: ita hec omnia per dis-
cursum considerari/vt per quosdam pene gradus/ad
se mentis tandem nostre fiat reflexio/ et in lue diuini-
tatis consideratione/ humanus semper animus con-
quiescat, inuisibilia namq; dei (vt ait apostolus) a cre-
atura mundi/ per ea que facta sunt: intellecta conspi-
ciuntur / sempiterna quoq; eius virtus / et diuinitas,
Et hermes ait, deniq; cum deum videre volueris suspi

Apostolus**Hermes.**

ce solem fili/respice lune cursus/suspice siderum ordi-
nem reliquorū. **I**dem sentit dionysius in libro de di-
uinis noibus: cū dicit, forte id veraciter dicemus: nos
deū nō ex ipsius natura cognoscere (id quippe igno-
tum est: omnēq; superat rationē/ac sensū) sed ex crea-
turarū oīm ordinatissima dispositione ab ipso pdu-
cta/et imagines quasdā ac similitudines diuinorū ip-
sius exēplariū/pre se ferēte: ad id quod oīa trāscēdit/
via et ordine pro viribus scandimus. **H**oc ergo pacto
que a se facta sūt: a nobis sūmus voluit opifex cōside-
rari/sicq; cōgruus ordo seruabit. nā (vt initio cōmēo-
rauimus) oīa ppter hoīem: hoīem vero ppter se/crea-
uit altissim⁹. **R**EX. **N**ūc te pcpio: et tue huic affētor
assertioni. **S**ed velim aliqua a te (si habes) sapientū te-
stimonīa iferri. vt que asseruisti: meo firmius ihereāt
aio. **L**AZ. **M**ulta quidē parabolis iuoluta/habemus
testimōia: que si pergā cōmemorare te forte obtundā
& me narrantē **S**ol occidēs destituat: aliqua tamē af-
feremus. **R**EX. **I**ta faciundū est: vt tempus/locus/in-
cumbētia expectantiū negocia postulāt. **O**portet enī
nos ceu pastore ī gregē: ita in subditos oculos figere/
vt q̄optime et recte gubernentur/si deo qui nos prefe-
cit/placere volumus. **N**on tamē que ad felicitatē sūt
cognitu necessaria: abscindas velim, omnia nāq; huic
negocio postergabimus. **L**AZ. **S**alomō in prouerbijs
de diuina sic ait sapiētia. lignum vite est ijs qui apre-
henderint eā: & qui tenuerit eam beati, vocatq; salo-
mon/eam muliere adolescentie nostre: sic ī prouerbijs
dicens, sit vena tua benedicta: et letare cum muliere
adolescentie tue. **N**am ab iitio: sicut vir vxori/homo
diuine sapientie coniunctus/vitā nactus perpetuā de-
lectabatur, et idem ait. **D**ic sapientie: soror mea e s, &

Salomon.

prudētiam: voca amicā tuā / vt custodiat te a muliere
 extranea / et ab aliena. q̄ verba sic dulcīa facit. **E**t ali-
 bī sic inquit. **V**t eruaris a muliere aliena / et ab extra-
 nea: que mollit sermones suos et reliquit ducē puber-
 tatis sue / pacti dei sui oblita est. inclinata enī ad mortē
 est domus eius: et ad īferos semite ipsius. **E**t ibi itē le-
 gitur: sapientiā edificasse domū / septē excidisse colun-
 nas / imolasse victimas / miscuisse vinū / mēsam p̄posu-
 it se / sicq; locutā: venite / comedite panē meum / et bibite
 vinū / quod miscui vobis. **R**eliquite infantiā: et viuite.
 & paulo subterius. **M**ulier stulta / et clamosa / plenaq;
 illecebris / & nihil oīno sciens: sedet in foribus domus
 sue / super fellam in excelsō vrbis loco / vt vocet trāseū-
 tes per viam / et pergētes in itinere suo. qui est paruu-
 lus: declinet ad me. et vecordi locuta est: aque furti-
 ue dulciores sūt / et panis absconditus suauior: et igno-
 rauit q̄ ibi sint gygātes / et in profundis inferni conui-
 ue eius. qui enī applicabitur illi: descēdet ad īferos. nā
 qui abscesserit ab ea: saluabit. **V**ocat igitur salomō di-
 uinā sapientiā lignū vite et mulierem adolescētīe no-
 stre: prudentiā vero carnis / et materialū contēplatio-
 nem rerū / mulierē stultā / clamosam / illecebris plenā
 nihil omnino scientē / meretricē extraneā / adulterāq;
 appellat. **V**nde nos admonēs clamat apostolus. si se-
 cundū carnē vixeritis: moriemini. si spiritu facta car-
 nis mortificaueritis: viuetis. **E**t **H**ermes instruit amo-
 rem corporis: mortis fore causā. **N**ā qui corpus / amo-
 ris errore complectitur: is oberrat in tenebris / mortis
 mala percipiēns. hec itaq; sapiētia / quā inducit salo-
 mon / domū edificasse / & firmasse columnis: diuinorū
 amor et cōtemplatio est / et nostre mulier adolescētīe.
 que a mose: lignū vite perhibetur: **E**t ideo hec dicitur

Paulus.

Hermes.

HEC
 mulierem reliquit in
 et clamosa que per
 his loco palā oibus cl
 et erant et meditari o
 lora et curanza. de qu
 sollicita ē apud deū
 malū nūcupat. et ideo
 de comederis morte
 dicitur ad īferos. Et in
 p̄p̄te abs te peribit.
 Satis cogruet
 applicas scripturam
 sed quid aqu
 et uae mulier stulta
 ab clamare vel
 ip̄ possū exēter per
 gedum. R̄K. min
 cocul sumus. nec te
 eras enī expedire
 dugressus ad
 quā interrogata. LAZ
 ueritas in diuina sapientia
 quā de educta uae et fru
 rō sapiētia mulier. Et
 i igr ediemur furuua
 n submittit. adul
 nostre castitē. lapi
 ue: itelligētā carnā
 e adū per vniū sign
 dū dū nobis sugg
 Quid et boni
 electione et

exclamasse: relinquitē infantia/et uiuite. **M**ulier uero
 stulta et clamosa/que per parabolā iducitur in excel
 so vrbis loco/palā oibus clamitare: factarū materialū
 umq; rerum est meditatio/carnis prudētia/meretrix
 adultera et extranea, de qua dicit apostol⁹, prudētia
 carnis: stultitia ē apud deū, & a **M**ose: lignū sciētie bo
 ni et mali nūcupat, et ideo de eo dictū est **A**de: i qua
 cunq; die comederis morte morieris, & qui aplicabit
 illi: descēdet ad iferos. **E**t in psalmis dicitur, quia ecce
 qui elōgāt se abs te: peribūt, pdidisti oēs: qui fornicāt
 abs te. **R**EX, Satis cōgrue: supiori sententiē tue/enar
 rationē applicas scripturarū, quare firmatus sū: nec
 vltorius abigo, sed quid aque furtiue/& panis sit ab
 scōdit⁹: curue mulier stulta asserit in foribus domus
 sue/palā oib⁹ clamitare/vel si fas est itelligere **L**AZ,
 id vt cūq; possū exeqrer per libēter: sed nīmiū ab ince
 pto digredimur, **R**EX, mīme nīmiū, aggredere fidē
 tius, nā ociosi fumus, nec te forte expectatiū turba cō
 moueat, cras enī expeditionē accipient, **E**t nos paulo
 vltorius digressi: ocys ad inceptū reuertemur, **E**nar
 ra igitur: itrogata, **L**AZ, Admonet nos i puerbijs
 salomō: vt in diuina sapiētia psistam⁹/his verbis, bibe
 aquā de cisterna tua: et fluēta putei tui, **S**i igit diuī
 norū sapiētia/mulier & cisterna nostra est: si ad extra
 neā igrediemur/furtiuas nobis aquas/panēq; abs cō
 ditū submistrabit, adulteria nāq; furta dicunt, aqua
 vero nostre cisterne: sapiētie diuine itelligētia est, **A**q
 furtiue: itelligētiā carnalis prudētie prefigurāt, vtrū
 q; uero: alibi per vinū significat, **A**t vinū diuine sapiē
 tie illud est: qđ nobis suggerit messias, de quo sic za
 charias iquit, **Q**uid ei bonū eius est/& quid pulchrū
 nisi eius frumētū electoꝝ/et vinū germinās uirgines,

Petrus.
Moses.

Salomon.

Zacharias

CRAT.

Per hoc enim virgines facti/nec coinquinati cum mulieribus: sequemur agnum/quocūq; ierit/solique hymnum decantare poterim⁹. vt Iohānes in apocalypseos mysterijs asseruit. **Ab** alterius vero vino: nos sic apostolus prohibet. nolite inebriari vino: in quo est luxuria. sicut nāq; per sapiētie vinum/ casti virgines efficimur (casta enim est generatio: querentiu dominum) ita p vinum extranei/adulteri efficimur/et fornicatores. q̄ ideo dicitur in foribus dom⁹ sue exclamare: quia prudentia carnis ambictosa est. et cū nihil omnino sciat: cupit docta videri/reputariq;. clamat igitur palā: & per plateas disputat sophismatū munita ambagibus. qui autem sophisticē loquitur: odibilis est/et in omni re defraudabitur. **N**on illi data est a domino gratia. omni enim sapientia defraudatus est. vt in ecclesiastico legitur. **S**ed ne (obsecro) o rex euagemur vltierus: quin potius ad inceptum reuertamur. **A**rdeo enim optime rex/tibi in nostri sine sermonis secretoru. n maximum reuelare/ qui ligni vite fructus vltimus est. et pfectus adeo: vt in hac vita nihil sit/quod vlti⁹ homo desideret. **R**EX. **M**aximum id quidē: et quod vt audiam vehementer glisco. verū quod exiguum in hac superest perscrutatione: ne mutilatum reliquamus. sed explanetur potius: qui videlicet sint gygantes illi/qui cum meretrice sunt. et que sunt ee mulieres: cū quibus virgines nō coinquantur. **L**AZ. **Q**ui diuī nam sequitur sapientiam: pigmei id est paruuli dicuntur. **Q**uod Hieronymus sic est interpretatus. pigmei cogniti domio/ vel dominū cognoscentes. de quibus saluator loquit̄. **S**inite puulos venire ad me. hoc enim est regnū celorū. **E**t in psalmis dicit̄ declaratio sermonū tuorū illuminat: et intellectū dat puulis. a cōtra-

rio vero sensu: gigantes sunt/qui se materialib' appli-
cant. Ideo dicitur in puerbijs. vir qui errauerit in via
doctrinae: in cetu gigantum comorabitur. hi sunt: qui
babel turribus edificauerunt. hi sunt: qui montes mon-
tibus cumulantes/ regnum celeste affectasse a poetis di-
cuntur. qui tandem: oppressi montibus/ interierunt. de
quibus dicitur in ecclesiastico. non exorauerunt pro
peccatis suis antiqui gygantes: qui destructi sunt con-
fidentes suae virtuti. et **Esaias** dicit. domine deus nos-
ter: possederunt nos domini absque te. tantum in te: re-
cordemur nominis tui. **Morientes** non viuant: gigantes
non resurgant. **Propterea** visitasti/ et contriuisi eos:
et perdidisti omnem memoriam eorum. **Ideoque** fingun-
tur anguipedes: quia sensibilibus et materialibus in-
sistentes/ per ima tantum serpunt/ ad diuina nequaquam
euolant. tantum veri esse credentes: quantum sensum per-
suasionibus approbatur. **REX.** Acquiesco equidem
nunc. non solum quid sint gigantes/ et cur anguipedes
vere intelligo: quietiam aperta est michi via/ ut illud
Hesiodi poete de pandora muliere figmentum intelli-
gam. que a **Ioue** dono missa/ ollam aperuit: a qua omnia bona
euolarunt/ solaque in olle labris elpis restitit. quid
enim aliud pandora/ que omnium donum sonat: quam ma-
terialium et sensibilibus rerum scientia. que ollam men-
tis nostre adaperiens/ in eaque habitans: omnia bona
euolare fecit/ solaque elpis id est spes/ restitit. **Continue-**
namque nobis bona affutura speramus: nunquam tamen spe-
rata consequimur. nam per eam: a ligno vite alieni su-
mus. **LAZ.** Recte o **Rex** interpretaris: licet contraria
i fastis/ aliquando ita canere visus sim. **Non** **Epimethea**
substractum tegmen ab olla: **Credula** serpenti sed dedit
eua malum. ibi enim non pro declaratione illud as-

Ecclesiasti-
cus.

Esaias.

Hesiodus.

serui: sed ad **Hesiodi** figmentum alludere tūc volui.
REX. Haud satis equidē admirari possum: quo pa-
 cto poetarum figmenta/theologice respondent veri-
 tati. **LAZ.** desine mirari o Rex, nam et **Hermes**/ anti-
 que princeps theologie: his figmentis inuolui theolo-
 gicam veritatem voluit. nunc vero nude tantū: ab om-
 nibus fabule asseruntur. quod futurum prospiciens
Hermes: sic vaticinando conqueritur. **O Egypte/egy-
 pte**/ religionū tuarum sole supererūt fabule/ et eque
 incredibiles posteris suis: solaq; supererunt verba la-
 pidibus incisa/ tua pia facta narrantibus. **Sacri** etiam
 christiane religionis theologi (quos prophetas appel-
 lant) poeticis figmentis vsi sunt. quod ita esse deprehē-
 des: si prophetarum oracula aliquando percurres: de
 quibus in celesti hierarchia/ sic iuxta principium **Dio-
 nysius** loquit̃. ne nos quoq; vulgi errore seducti: pas-
 sim existimemus celestes ac diuina specie preditos spi-
 ritus/ multis pedib⁹/ multisq; esse faciebus. **Et** siue ad
 boum stoliditatē/ siue ad feritatē leonum esse forma-
 tos/ seu ad aquilarū recuruis rostris effigiē/ seu ad pi-
 losam auium plumescentiā fictos/ seu rotas quasdam
 igneas et materiales sedes/ ad accubitū summe diuini-
 tati necessarias: supra celum imaginari stolide icipia-
 m⁹/ et equos discolors aliquos/ et satellites armatos
 ac duces/ et cetera id genus, que nobis euidenti et ex-
 pressa varietate signorū: sacratissime ficta tradūtur.
 nempe poeticis fictionibus: theologia (vt eos describe-
 ret spiritus) affatim vtitur/ humane scilicet mentis (vt
 diximus) infirmitatē nō ignorans/ eiq; propriā & cog-
 nitam viā/ per quā ad altiora feratur/ benignissime
 prouidens/ ac pro ipsius modo in sacris litteris huius
 modi ascensionis itinera sternēs, hucusq; **Dionysius** &

Hermes.

Dionysius

REX. **PROFES** Egyptus in libro
 significare videtur de
 significare et bonū post q
 videtur os prophete de
 quodam loco sanctū eius
 videtur domū dei portā
 videtur illud in cōsec
 videtur ipse aq; Empo
 videtur de dijs fabulati
 videtur Dionysius
 videtur superflui
 videtur aliquid arbitror
 videtur veteres sapientes
 videtur a habitaculo edifi
 videtur laudat deo
 videtur sermone esse
 videtur quo veritas quide
 videtur coloribus. **REX.** **REX.**
 videtur legem et iuanis
 videtur sermo adeo vt
 videtur libere et videri
 videtur in dies mēto vanc
 videtur pūic: postq; quibus
 videtur quā quo pacto intellig
 videtur **LAZ.** Mulieres
 videtur sequitur: sūc
 videtur quibus quas sitas
 videtur quā quas filij dei
 videtur humana ania ad ip
 videtur mulieras vt ad
 videtur quā partenti fallas

Rabi moyses **Egyptius** in libro / cui nomē **Malachim**: idē significare videtur / dū dicit. **Premiū** quo nullum sublimius est / et bonū post quod nullū aliud bonū ē / quod quidem oēs prophete desiderauerūt: multis no minibus sacra scriptura vocat / scilicet mētē dei / taber naculū dei / locū sanctū eius / mōtem sanctū / aulā dei / tēplum dei / domū dei / portā dei. doctores autē pran dium vocant illud: nec nō seculū futurū. **Secūdū** hoc **Pythagoras** ipse atq; **Empedocles** / **Parmenides**q; et **Heraclit**: de dijs fabulati sūt. cū vero anima nostra (vt idē asserit **Dionysius**) spiritualib⁹ actiōib⁹ ad itel ligibilia mouet: superflui iā sūt cū reb⁹ filibus sēsus. le giti etiā aliquādo arbitror: vnde poema ortū volūt. q̄ scilicet veteres sapiētes: sicut tēpla deorū humanis angustiora habitatiōib⁹ edificari voluerūt / sic sermo nē quo hymni laudescq; deorū decātarētur / quotidia no sublimiorē sermone esse cēsuerūt. sicq; poema fuī se iuētū: i quo veritas quidē latet / licet fabularū sit ob ducta coloribus. **REX. Id** sepi⁹ et audiūim⁹: et apud veteres legim⁹. et suauis / iucūdu / et luculētus est ho die hic noster sermo adeo: vt (quāuis sole amicleis fra tribus isistente / et vltimam veris tēperāte partem / satis aucta sit dies) michi tamē bruma āgustior videat. sed age nūc: postq̄ qui sunt gygātes es iterpretatus / enar ra etiā quo pacto itelligentur mulieres ille / quas dixi mus. **LAZ. Mulieres** cū quibus nō sūt coiquinati / qui agnum sequūtur: sūt sensuū blande psuasīōes / varīeq; affectiōes. quas filias hoīm **Moses** i geneleos libro ap pellat: ad quas filij dei siue angeli introierūt. quas fi lias: humana anīa ab ipsa monade discedens / in par tes dispescita innūeras (vt asserit philo) magno partu rit cū dolore, parit enī falsas figuras / falsosq; colores

Moses egyptius.

Dionysius

Moses.

Philo.

CRAT.

ac desideria per oculos : et per aures vocum parturit blandimenta. **S**ic filiarum multitudine circumfusa/ opprimitur: tuncq; ad eas filij dei siue angeli ingredi untur. **N**am quousq; puri sapientie radij in animam rutilant/ per quos deum et eius virtutes ituemur: nul lus mendax nuncijs cogitatum ingreditur/ sed exte rius euagantes/ ad loca purgationum omnes arcen tur. **C**um vero per discessum ab ipso vno hebetatū lu men mentis/ imbecillius redditur : tenebrarum socij propere agentes/ cum effeminatis/ fractisq; pertur bationibus conueniunt/ quas filias hominum **M**oses ap pellauit. he autem sibiipsis generant: et non deo. mēs autem deo: et non sibi generare iubetur. velut **H**abra ham filium suum **I**saac deo: non sibiipsi genuit/ illum deo offerre in holocaustum paratus. **A**dā vero vite lignum/ monadis scilicet cōtemplationem destituēs: ad lignum scientie boni et mali/ id est ad sensibilem prosecutionem descendens: multas filias genuit. sicq; a iusticia et dignitate lapsus : mortis perniciem in currit. **V**nde **M**oses. sic deum affert de eo dixisse. **E**cce **A**dā quasi vnus ex nobis : factus est sciens bo num et malum. et in psalmis dicitur. homo cum in honore esset/ non intellexit: comparatus est iumentis insipientibus / et similis factus est illis. **E**t **H**ermes in pīmandro. homo autem cum considerasset in patre suo omnium procreationem : ipse quoq; fabricare vo luit. vnde a contemplatione patris: ad spheram gene rationis delapsus est. et idem paulopost. homo/ har monia superior extitit: in harmoniam autem delap sus/ seruus effectus est. **R**EX. **S**upra q̄ credi possit : hec tua michi grata īterpretatio. nā cum plures den tur/ pie optimeq; īterpretatiōes; hec vt videre videor/

Moses.

Propheta.

Hermes.

scripturarū est aīa. et michi suborta est magna mul-
 tis de rebus interrogādi cupiditas: verum abstineo
 ne nīmiū ab incepto diuagemur. **LAZ.** **A**bstinen-
 dum est o pie rex: si finem prime intentionis cupimus
 attingere. instar enim lerneae hydre/ huic presenti ser-
 moni: vno truncato capite/ plura suboriūtur atq; suc-
 crescūt. namq; hic quoq; interrogādi locus esset: quid
Adā / quid **E**ua/ quid serpens/ quid cetera id gen^o
 cōplura. **S**ed his pretermiſſis omnibus/ vnde digressi
 sumus/ si libet regrediamur. **R**EX. **I**ta profecto faci-
 endū: si id dūtaxat vnum/ primo enarraueris. quo vi-
 delicet pacto: p ligni scientie/ boni maliq; gustū/ mor-
 tē hō incurrerit. **LAZ.** vtcūq; id possū: accipe o **R**ex.
Cū hō tēplū lucidū esset/ in quo spūs domini habita-
 ret/ cui⁹ plēntia/ gratia quidē nō natura (nā discordi-
 buserat cōpositus elementis) immortalitātē sortiebat.
 pacē elemētis: diuin⁹ splēdor inhabitās / imponebat.
Vbi vero per transgressum lux indignata recessit: lu-
 cis locū/ tenebre subierūt. sicq; lucidarū tēplum virtu-
 tum: factū est tenebrarū hospitium. **V**nde nō solū ele-
 mentari/ frena sunt relaxata discordie: verum etiā ab
 immūdis virtutibus/ ad perniciem est accelerata. tūc
 morbi innumerī: tūc orta est senectus. **V**nde a **M**ose
 describitur: paulopost transgressum / diurnam ho-
 mines degisse vitam. **V**erum vbi succedente tempo-
 re/ transgressui transgressus (impellentibus tenebris)
 cumlati sunt: cōtracta nimirū vita. qua de re a deo
 dictum esse: moſes aſtruit. non permanebit spiritus
 meus cum homine in eternum: quia caro est. eruntq;
 dies illius centum viginti annorum/ nunc vero o rex
 proh miseri mortales: a deo contracta hominis est vi-
 ta/ vt vix quisq; centesimum annum attingat. **Q**uin-

Hermes.Ioseph

etiam nos (sed heu miseros) p̄ omnem vitam tenebrarum socij inhabitāt. nec circūcisionis potuit liberare remediū. **Baptisma** vero quīs insufflante sacerdote/et dicente/exi ab eo spiritus immunde/ et da locum spiritui sancto nos ab immundis virtutibus redimat; tamē p̄ peccati actū iterū ingrediūtur/ et nos pene/ violente ad omnia scelerum genera pertrahunt/ raptant/ cōpellunt. quod preuidens **Hermes**: sic vaticinādo exclamat. fiet deorū ab hominibus dolenda secessio: soli nocentes angeli remanebūt. qui humanitatis commixti: ad omnia audacie mala/ miseros (manu iniecta) compellent in bella/ in rapinas/ et in oia/ que sunt animarū nature contraria. **REX.** An forte aliquādo homo: in primam felicitatē redibit? **LAZ.** Cum de vita perpetua loqueretur multiq; increduli scandalizarentur et retro abirent: sic ipsa per se veritas christ⁹ **IHESVS** iquit. hoc vos scādalizat: si fili⁹ hominis reditur⁹ est vbi prius fuerat. Et rabi **Ioseph** in sepher zoar/ id est in libro splendoris: sic asserit. abesset penitus nobis interitus: si nō deliquisset **Adam**. Sed quia serpētem audiuit: vtriusq; nature obitum sibi/natis/nepotibus/posterisq; peperit. propter quam culpam generatio remāsit imperfecta/ que non habet consummationē vsq; ad aduentum regis messiach. & tūc euanescet tante inobediētie ac intēperātie macula: rediturisq; sunt homies ad primā naturam/ ad quā mēs diuina intēderat. **Ad** priā igitur bona homo (vt opinor) reuertē. aut interi nos nimīū infelices: et primū scelus et n̄orū criminū pōdera substinem⁹. **REX.** Deplorāda est igitur nimīū humana miseria. quia quod in nobis p̄ **Ade** factū originale fuerat/ et quasi in fomite: p̄prijs operationibus effectū est actuale.

Quotidie enim: oēs ligno pascimur vetito. **N**emo est
 qui demū respiciat. nemo est qui requirat. nemo est
 (vt ppheta iquit) vsq; ad vnū **L**AZ. deplorāda nimīū
 (vt alleris) et veris digna lachrimis/ mēstaq; digna q̄-
 rimōia. quare obsecro; dū sic queror/ paulisp̄ attēde.

Qvario studio irritos/labores
 Impediunt homines/deo relicto.

Qsunt immemores sui decoris:

Quem dono patris ante possidebant.

Qdiuam effigiem in polo leuatam:

Proni tartarea inquinant sub vmbra.

Obliquam reputant sui parentem

Vmbra; nec meminere lucis alme.

Que vere peperit/ fuitq; nutrix:

A mentis cecidere dignitate.

Exercent bona iam nec vsq; ad vnum.

Nemo mente pius/deum requirit.

Nemo legitimum colit parentem.

Ast omnes simulacra vana fassi:

Se carnis tribuere vanitati.

A omnes babilonia vrbe vincti

Vrbem deseruere sanctitatis.

Et vinum meretricis vt biberunt:

Complexum dare virgini recusant.

Clamat virgo syon/suos requirens/

Merens vt vidua/atq; destituta:

Quid vane meretricis ore blando

Illecti/meliora deferentes/

Sub mortis pede colla subdidistis:

Heu cognoscite luridum venenum;

Hoc sub mellifluo fauo latere.

Vobis ille procax merum propinat:

CRAT.

Fures efficiens/adulterosq;
Vos ille ad laqueos agit latentes:
Et seuam insidiatur vsq; mortem.
Sunt huius comites feri gigantes:
Qui mortem cumulant babel/struuntq;
Contra sydera bella molientes.
Sed tantum trifido igne deprimuntur:
Imersi pariter lacu profundo.
Prima en dulcia:finis est amarus.
Ad me iam reuocate vosmetipsos:
Quorum sum genitrix/thoriq; consors.
Que vos vberem lactis educaui.
En commisceo vina puritatis:
Et que virgineos pios alumnos
Et sacros faciunt dei ministros/
Regni(quod properat)throno locandos.
Hec sint vltima nostra rudimenta:
Que vos mente tenus precor tenete.
Christi in lumine lumen obtinentes:
Tetro a lumine lumen abstinete.
Sed clamet licet vsq; et vsq; et vsq;
Et tanq; genitrix pias mamillas
Plenas offerat:aure quisq; surda
Heret/nec retrahit pedes retrorsum.
Ceno more suis iacet volutus:
Sordentiq; sitim leuat palude:
Et claros bibere abnuat liquores.
Sed iam ad finem optime rex deuenimus querimo
nie:tu modo si memineris reuoca/de quo me in ora
tionis fronte/interrogaueras.**REX.**et memini:& te
naciter heret.dictu namq; est cognitione sui ad felici
tatem viam paderet.ego autem intelligere percipio:

quo pacto nosmetipsos cognoscere possimus. **LAZ.**
Ergo attende. sicut enim eā q̄ videtur in speculo/aut
 innumismate/imaginē nequim⁹: agnoscere/nisi a quo
 refultet/quemve referat pri⁹ dignoscam⁹: ita nisi deū
 nouerim⁹/nos ip̄os agnoscere vllō pacto nō possum⁹.
 connexa enim adinuicem hec sunt: vt ignorato vno
 ignoretur et alterum. dei namq; sumus imago: vt in
 sacris oraculis proditum est. et licet multi ad imagi-
 nem esse et esse imaginē differre cōtēdant: ego tamē
 idem significare sentio. **REX.** **Affer** aliquod si quod
 habes; in hoc testimonium. **LAZ.** Nimiū ab incepto
 euagari iubes: vbi etiā primū i viā redim⁹/rursus eua-
 gari nos p̄cipis. at mee licet nude oratiōi te assentire
 par est: si (quod depropturus sum) arcanū p̄cipere ve-
 lis. diu enim hec mecū pertriuī/pertrita digessi/dige-
 sta deniq; in mentis thesauro cōdidī. **Oportet** (vt vul-
 go fere dicitur) addiscentē esse credulū. **REX.** **Credo**
 equidē. sed quāto antiquorū testimonijs sermonē tu-
 um magis firmari audio: tāto vberī⁹ pascit⁹ anim⁹. vbi
 autē id vnū absolueris: in viā ilico reuocabim⁹ pedē.
LAZ. **Philo** in secūdo de agricultura: enarrās illud
Moseos dictū/faciam⁹ hoīem ad imaginē et similitu-
 dinē nostrā sic inquit. **At** magn⁹ **Moses** nulli genito
 speciē hūane nature simīlē appellauit. dixit autē ipsā
 diuini et inuisibilis imaginē dei. **Paulus** vero ad cho-
 rinthios. vir quidē nō debet velare caput suū: quoniā
 imago/et gloria dei est. **Cum** igitur **Moses** et **paulus**
 per spiritum factum sint locuti/et ipse secum spiritus
 sanctus dissiidere non possit/et **Moses** ad imaginem/
Paulus q̄ vir imago dei sit dixerit: idem proculdu-
 bio significare voluerunt. asserēdum etiā est quod
Hermes asserit in pimandro. **Pater** omnium/intel-

Philo.**Moses****Paulus.****Hermes.**

CRAT.

lectus/ vita et fulgor existens : hominem sibi similem
procreauit/atq; ei tanq̄ filio congratulatus est. et ali
bi de deo loquens : sic inquit . cuius nomen est omne
nomen: cuius natura est omnis natura. **Si** igitur om
nis natura imago dei est: multo magis homo/ propter
quem facta sunt omnia. **REX.** Equum iam existimo
que notissima sunt trāsigere / et ad id reuerti potius/
de quo interrogatio precessit. difficile enim videtur/
et supra humane mētis esse vires: deum posse cogno
scere. cum dicat ipsa veritas : nemo nouit filium nisi
pater/ et nemo nouit patrem nisi fili⁹ / et cui voluerit
filius reuelare. **LAZ.** Hic tuus sermo o rex: quedam
responso est/ ad id quod dictum superius est / nisi vi
delicet nouerimus deum/ nos ipsos cognoscere nō pos
se. **Tu** vero contra/ sacra firmatus autoritate: deum
asseueras non posse cognosci. ego vero nūc non tanq̄
poeta/ in muse tripode sedeo / vt mētis inops quecūq;
influat licenter effundam: at vt christianum decet/ p
montis syon nemora et vmbras/ perq; aprica tempe
quotidie spaciāns/ diuinis ita preceptis sum institut⁹/
vt quecūq; hic coram enarraturus sum/ ratione pri
us et experientia sinul aperta/ cognouerim. nō enim
me latet: nihil ex ijs que sensu percipimus: de deo ab
solute affirmari posse. **Quicquid** humana namq; de
finit intelligentia ; infra deum infinitum esse oportet.
non igitur hic moneo ita nos deum nosse oportere:
vt qualis sit in sui a rebus separatiōe/ qualis in om
nimoda sui in se ipso clausione / qualisue in extrema
ac solitaria in profundissimū sue diuinitatis recessū
ac caliginē retractiōe/ queue eius sit substātia digno
scamus. hoc enim difficile nimis; immo impossibile.
nam humanus tantum nequit ascēdere intellectus.

REX. Plato preter
nam inenarrabilem de
a in penitulum let
in videtur asseres hom
esse in his humana n
de deo sic/ tabesce
schristiana profolio.
is participatum cōm
tibus deum cognos
est in libro de diuinis
pape omnia inquit
his noscuntur part
in suo principio
ingit / nulla substā
longe sine super substa
eā vitam sine substa
appellamus: nihil inte
manantes participat
namur in deum / et q
nam / vel sapientiam
namur sunt rerum / vt
ex vobis que hominibus
igniffimas ex illis orho
ura item lumenas illos
in vico deo sunt man
dictionis grad⁹ et
REX. Vera quid
deū cognoscere ope
poem inprehensibile
Dionys⁹ testat
supra oem positior
namā & negatione

Quod cum **Plato** preter humane mentis vires/conatus fuerit/inenarrabilem demum intuitus dei excellentiam; in perniciosum leti ferūq; errorem lapsus est deum videlicet asserēs hominibus nō misceri. Quod si ita esset: infelix humana natura/in tenebrarum potestate derelicta/ tabesceret. **At** contraria est/ nostra omnis christiana professio, deum enim incarnatum/ et nobis participatum cōiunctumq; p̄fitemur. **Quo** circa sic nos deum cognoscere oportet: quēadmodū **Dionysi⁹** in libro de diuinis nominibus precepit. **Di** uina quippe omnia (inquit) et que nobis enodata patuere: solis noscuntur participationibus. Porro ipsa cuiusmodi in suo principio/suaq; sede sint: nullus sensus attingit / nulla substantia/ nullaq; scientia penetrat. deniq; siue super substantiale illud occultum/siue deum aut vitam/siue substantiam/seu lucem/ seu verbum appellemus: nihil intelligimus aliud/ q̄ ex eo in nos emanantes participationes atq; virtutes/ quibus assumamur in deum / et que nobis/ vel substantiam/ vel vitam/ vel sapientiam largiantur. **Plurima** enim diuinarum sunt rerum (vt idem ī ecclesiastica asserit hierarchia) que hominibus ignorata: causas habent dignissimas/excellentioribus ordinibus cognitatas. **Cō**plura item summas illas substantias latent: que soli ipsi vnico deo/sunt manifesta. **Positi** enim sunt humane cōditionis grad⁹/et termini: quos sup̄gredi nō possum⁹. **REX.** Vera quidē narras: sed velim quo pacto nos deū cognoscere oporteat edoceres. **LAZ.** Cū de⁹ sit sup̄ oēm incōprehensibilis intellectū (vt in mystica theologia **Dionysi⁹** testat) supra oēm sermonē inenarrabilis/ supra oēm positionē/ ablationē/ supraq; oēm affirmationē & negationē: oportet nos firmiter cre-

Plato. 343

DionysiusDionysius

dere / et simpliciter profiteri / q̄ deus vnus in trinitate
 et trin⁹ in vnitae sit / pater / filius / et spiritus sanctus.
Qua in re: nobiscū etiā hebreorū doctores cōueniūt.
 sicut in bresit Raba : ex rabi **M**ose **A**dera legitur, de-
 us principium omnium lux / eternitas / sanctusq̄ voca-
 tur ab: id est pater, deus vnus / profunditas / sapiētia /
 fons a quo omnia facta sunt / et genitus est vel exiit et
 primū principū vocatur **B**en / quod interpretatur fi-
 lius deus / radix cordis / et perfectio volūtatis / vel volū-
 tas vna ambobus / et vocatur cōgregatio visionis dei /
 et omnes sunt eiusdem perfectionis / et vnum iuicem /
 nec differunt ab iuicem / sed omnes sunt vnū. cōsidera
 q̄ aperte: his verbis diuina trinitas asseratur. **Q**uidā
 tamen hebreorū / siue ignorantia circumuēti / seu ma-
 licia impulsī: in diuinis / trinitatē pertinacissime infi-
 ciātur. nos autē eam debemus firmissime tenere: si ve-
 ritatem sequi / et immortalitatē consequi volumus. et
 ea omnia de diuinitate nos credere necesse est: que a
 sanctis patribus per canones instituta / definitaq̄ sūt.
 que si nunc memorare velimus: in lōgum nimis pro-
 trahem⁹ orationem, sed quid nos idoneos / optimeq̄
 dispositos capiēdo mysterio / quod mente parturio ef-
 ficiet: id sane: si meditemur q̄ deus est omnium cau-
 sa / omniumq̄ creator / omiaq̄ post se / propter diuinū
 precipuumq̄ animal ipsum videlicet hominem / crea-
 uit. **N**am (vt ait **H**ermes) deus vt hominem formauit /
 propria forma delectatus: opera omnia vsui concessit
 humano / seq̄ ei ex animātibus solī manifestauit. pro-
 pterea admiratione stupescens: propheta exclamat.
 domine quid est homo quia inotuiisti ei: aut filius ho-
 minis / quia reputas eum. **A**deo deus hominem ma-
 gnificit: vt ab eternitate in tempus descenderit / ami-

Hermes.

Etūq; carnis accipiēns deus homo factus est. Magnificatur igitur deus hominem opus manuum suarū. nā magnificandus est. non enim ignorat summus ille opifex: suum quānti debeat opificiū estimari. Nam sicut celum imagine sui et lumie/ea agit que vis ignis naturali non efficit qualitate: ita deus per sui imaginem id est hominem/ ea perficit/que ipse mūdus/sua innata virtute agere non potest. sic **Moses**/sic **Iosue** sic **Helias**/sic ceteri prophete et facti dei: maximis clareuere potentijs. **REX.** probe admodum narras: sed age dic obsecro quid est anima hominis. **LAZ.** Non nunc secundum **Aristotelis** sententiam respondebo: q̄ sit forma corporis organici. non secundū varia philosophorum placita/q̄ sit essetia/vel numerus se mouens/vel harmonia/vel idea/vel quinq; sensuum functio sibi conspirans/vel spiritus tenuis per omne corpus dispersus/vel vapor/vel scintilla stellaris essetie/vel cōcretus corpori spiritus/vel spiritus athomis insertus/vel ignis/vel aer/vel aqua/vel sanguis/vel q̄ ex quaq; essetia constet/vel q̄ ex terra et igne simul/ siue ex terra et aqua/aut ex aere et igne. forte quidem hec secundum varios proportionum modos/translacione accomodata: vera sunt. ego autem (vt comperitum/certumq; habeo) secundum hebreorum mecabales/siue cabalistas/tibi **Rex iclyte** respondeo: lumen scilicet dei animam esse hominis. vel secundum **Philonis** scētiam in libro de agricultura: animam hominis ad imaginem verbi/caule caularum/primi exemplaris esse factam/ac substātia dei/sigilloq; figuratā/ cuius character est verbum eternum. **Aut quibus Pimander** **Hermeti**: eisdem tibi verbis definite respondebo. **Quod** in te videt et audit: verbum domini/mens

Cabaliste.**Philo.****Hermes.**

CRAT.

autem pater deus. neq; enim distant ab inuicem. ho-
 rum vnio: vita est. **REX.** **Miranda** quidem sunt hec.
LAZ. **Profecto** vera. que ita esse comperies: vbi omnē
 hunc meum sermonem/liquido et perfecte itelliges.
REX. **Spero** equidem/et cupio vehementer: tu autē
 vltcrius perge. **LAZ.** velim sane optime Rex. tecum
 ipse animo cogita: per antedicta animaduertes / quo
 pacto hec inuicem connexa sunt / vt a dei cognitione
 in tui cognitionem descendas. sic enim excellentiam
 substantie tue comperiens: non te vtiq; negliges / non
 abicies / non in cenam prosternes / sed emerges a cor-
 pore / a teipso / & ab omnibus sensibilibus / libere / abso-
 lute / et pure excedendo ad supersubstantialem luci-
 dissimāq; caliginem / vbi deus i habitat euolabis / teq;
 in potestatum numerum inferes / receptusq; inter po-
 testates deo frueris / diuinamq; deiceps sobolem pro-
 pagando / deo non tibi propagabis. nam semper: simi-
 le a suo simili procreari necesse est. **REX.** **Sic** sane ni-
 tor: enitarq; diligenter. **LAZ.** ego vero o pie **Rex:** vt
 firmus huic sacro insistas operi / te sedulo admonebo.
 non quemadmodum imposito cinere populum sacer
 dotes monent. **Memento** homo quia cinis es / et in ci-
 nerem reuerteris (hi enim exteriorē & mundanum
 monēt hominem: et ceu seruum ad bona officia timo-
 re compellunt) sed te tanq̄ interiorē / et substantialē
 hominem / et tanq̄ dei filium amore quodam ingenti /
 his **Hermētis** verbis alliciam. **Reminiscere** homo / re-
 miniscere: quia lux et vita deus est pater / ex quo nat⁹
 est homo. **Sí** igitur teipsum comprehenderis ex luce
 et vita compositum: ad lucem rursus vitamq; trāscen-
 des. **REX.** **Totus** immutor hodie tuis verbis o **Laza-
 rele:** totus excedo / totus me desero / totum me innoua

Hermes.

ri sentio quem admodum glaucum in enboica aute-
done se verti gustu mirifici graminis in equorei numi-
nis naturam sensisse/iter fabulas cum puer eram/au-
dire solebam, LAZ. Optima est hec imutatio nostra
o Rex: cum paulatim diuino lumine regenerati/in ve-
ros homines emigramus. verus autem homo (ait **Her** **Hermes.**
mes) aut celicolis est prestantior: aut saltem pari for-
te potitur. **REX**, qui recte verus homo appellari po-
test: **LAZ**, qui diuinum non confundit ordinem: sueq;
creationis finem consequitur qualis fuit **Habraam** / **Habraam.**
de quo dicitur in libro quem hebrei vocant **Abuda**
Zara. anno etatis sue quinquagesimo secundo in vr-
be arana vt verus homo/et veri cultus/vereq; obserua-
tie cepit docere dei cultum: et octo annos continuos
edocuit, et **Dionysius** ad **Caicum** cultorem: sic de do- **Dionysius.**
mino nostro **IHESV** inquit, nos autem **IHESVM**
non humana ratione discernimus (neq; enim ille ho-
mo tantum est: neq; supersubstantialis esse posset qui
homo tantum esset) sed est homo verus, oportet autem
o **Rex**: hanc veritatem consequi/frequentibus admi-
rationibus/obsecrationibus/laudibus contemplatio-
nibus/diuq; circa diuina versando, quod vt oportu-
nius id homines valeant assequi: dicit **Hermes** / **Mu-** **Hermes.**
fas ad homines descendisse, conuerte huc o **Rex**: om-
nes tuarum musarum vires, quas tu a **Pontano** aut
alio quopiam poeta audieris: atq; tui ingenij huc ro-
bur applica, obsecra/admirare/lauda/cōtemplare di-
uinitatem, hoc enim pacto ad maximum et deificum
mysterij arcanum: quod (modo deus assit) promptu-
rus sum/commode disponeris, his quoq; rebus (vt ait
Hermes) celum celestesq; delectantur omnes, **REX**,
Ita vt mones faciendum: vt in nos influat deificus om-

CRAT.

nipotētis radius, idq; precamur: vt caste sancteq; dis-
positi inueniamur. **LAZ.** Adesto itaq; toto mentis
affectu: dum contemplationis hunc hymnum conci-
no, attende igitur / verbaq; et intellectum / intenta me-
ditatione percipe. **REX.** exequere: nos tibi adsumus
et intentis animi viribus / hymnū expectamus. **LAZ.**

Eia mens mea cogita /

Nunc miracula maxima:

Quis fecit nichilo omnia?

Solus sermo dei patris.

Sit benedictus:

Sermo parentis.

Omnia laudes:

Dicite verbo.

Quis celo rutilas faces /

Eternis vicibus dedit:

Vt rerum varient vices?

Mens sola exoriens deo.

Ergo p̄mander:

Sit benedictus.

Mentis imago:

Mens cane mentem.

Quis solem hunc nitidum sacre /

Fecit lucis imaginem

Scrutandi statuens gradus?

Lux sola ex patre defluens.

Sit benedicta:

Lux patris alma.

Lux mea matrem:

Concine lucem.

Quis lunam et reliquas poli /

Stellas fumere mutuum:

Asole insituit iubar:

Dans lucem reliquis deus.

Sit benedicta:

Lucis origo.

Hymnica cantent:

Quelibet astra.

Quis celi varia globos/

Conuerti imperat orbita

Atq; hinc restitui inuicem:

Solus mundi opifex deus.

Sit benedictus:

Conditor orbis.

Celica cuncta

Dicite laudes.

Quis nam corporeis agit/

Vitam compositis: quis et

Vitam incorporeis dedit:

Qui vita est reliquis deus.

Sit benedicta:

Vita parentis.

Gaudia promant

Omnia viua.

Quis cunctis animalibus/

Preponens hominem/iubet:

Celo attollere lumina:

Qui nos progenuit pater.

Sit benedictus:

Qui genuit nos.

Dic genus omne:

Carminis Hymnum.

Quis cum vox alijs data est:

CRAT.

Mentem et verbum homini dedit;

Veram patris imaginem;

Qui mens/sermoq; patris est.

Sit benedictus:

Sermoq; mensq;

Hec duo mundum;

Constituere.

Quis cum compleat omnia/

Ipsum solum hominem eleuat:

Sorbet vertit et in deum;

Noster spiritifer deus.

Sit benedictus:

Spiritus almus.

Huncq; canamus:

Qui replet orbem.

Quis nos corporea lue/

Flatu purificat sacro:

Humanam speciem incolens;

In sancto qui habitat deus.

Sit benedictus:

Cui sumus edes.

Concine laudes:

Turba piorum.

Quis cum primus homo locis/

Errans pergeret inuijs:

In rectam statuit viam;

Natus virgine filius.

Sit benedictus:

Virgine natus.

Dic homo proli:

Virgiuis odas.

Quis cum rursus imaginem/

Fedarint homines sacram:
 Offert (vt releuet) manum:
 Sanctus/inustus/et israel.
 Sit benedictus:
 Ergo redemptor.
 Qui sua/morte:
 Septa redemit.
 Quis cum sint vetera omnia/
 Atq; obducta olido situ:
 Totum restituit nouum:
 Mens sola omnipotens dei.
 Sit benedicta:
 Mens patris. **H**ymnos
 Secula dicant:
 Cuncta sonoros.
 Nos tandem ecce quis in clyto
 Lapsos restituit throno:
 Subdens omnia filio:
 Summi consilium patris.
 Ergo resurge:
 Torpida facta.
 Mens mea carnis:
 Solue cathenas.
 Quid tu legitimo patri/
 Quid tu mens mea filio:
 Sancto ac spiritui dabis:
 Laudum dulcisonos modos.
 Sit benedictus:
 Qui mouet omne.
 Omne sed ipse est:
 Trinus et vnus.
 Contēplati hactenus sumus: nūc vero quod reliquū.

HER.

est psequemur. **REX**, ingenti amore erga deū / hoc tuo hymno inflammatus sum; qui tantis hominē preconijs extulit, et non solum amore incēdor; verū etiā extra me stupore pene posit⁹ sum, quēadmodum accidere solet ijs: qui forte in torpedinem piscem incidunt, talis enim tuus apparuit hymnus: non qui musarum vt aiunt inspiratione / sed verbi dei numine prodierit, quid mirum igitur: si mētem inflamat / si euocat / extrahat / rapit. **LAZ**, Dāda erit igitur in posterū opera: vt talis pseueret amor / indolescat / crescatq; in dies, inferiora enim ipse amor ad superna cōuertens: illa adinuicem vnit / cōnectitq; pariter, verum cōtemplatio amorem prius excitat: amor deinde humanā mentem ad deum conuertit, **Conuersa** vero ita adeo formatur: vt innatum sibi vigorē (quem per materialium rerum affectus amiserat) resumēs / integra virtute sua / admirabiliora atq; maiora q̄ ip̄a celi natura operetur. **REX**, Diuino amori insistentium vt mones: verum dic queso / que opera mens hūana sic informata patiat: **LAZ**, Prudenter interrogas optime rex, nā quod quisq; ignorat: nūq̄ rite operabitur, tota igitur nunc mentis intentione adesto, vt qui in corpore manens Rex a deo constitutus: etiam e corpore p separationē euolans / spiritali luce circumfusus / rex ppe tua ditione perseueres, nunc in vestibulo caliginis sumus: in qua deus inhabitat, **Attende** igitur: vt expeditius ī lucidissimam dei caliginem ingredi valeas, **REX**, Attendo equidem: nihil maius affectans / q̄ si forte me introduces, **LAZ**, Oportet nos o rex: primū preter cetera intelligere / deum esse secundū / cū omnium sit auctor et genitor, quare appellat eum **Hermes** vtriusq; sexus fecunditate plenissimū, **Orpheus**

Hermes.
Orpheus.

HER
...alium et femin
...a esse credas: aud
...m. nunquid ego qu
...ans. ego qui gener
...ro ad dormis deus
...is in diuinis nomi
...oculenter esse in equ
...per multū. sed ip̄u
...lennā euncta ḡ gene
...quāq; velim abiger
...lētis agnitio: qu
...LAZ. iam audes op
...dei feciditate op
...gloria et imago
...hermes, a deo mi
...dicitur experim
...veritiam cetera ar
...pimus. Quod si se
...genera per duralle
...intelligunt: sed quo
...ignorat. REX, quid
...tēret eni vt audia a
...olerat animus. LAZ
...quā affectus corporis
...est: que etiam per
...illa mentis fecund
...hermoni te applica
...melcat. REX, quoc
...equere. LAZ, Me
...ago: ab illa non fo
...donata est: que
...magis hermoni vid

vero: et masculinum et feminam eum esse canit. at ut fir-
 mius ita esse credas: audi ipsum per Esaiam ita esse di-
 centem. nunquid ego qui alios parere facio: ipse non
 pariam: Si ego qui generationem ceteris tribuo: steri-
 lis ero ait dominus deus tuus. Dicit itē diuinus Dio-
nysius in diuinis nominibus. q̄ cū amor in bono an-
 tea excellenter esset: nequaquā ipsū in seipso infecundū
 manere permisit. sed ipsum ad operādum mouit: per
 excellentiā cuncta gignētem. REX. ita esse ut memo-
 ras nequaquā velim abigere. at o Lazarele ex hac diui-
 ne fecūditatis agnitiōe: quid precipuū tandē asseque-
 mur: LAZ. iam audies optime rex. Hac itellecta/co-
 gnitaq; dei fecūditate: oportet deinceps intelligas/cū
 homo sit gloria et imago dei vtriusq; sexus fecūditā-
 te (ut ait hermes) a deo munitū esse. REX. hoc omnes
 aperto didicerūt experimento: & ne solum quidē ho-
 minē/verū etiam cetera animalia omnia fecunda esse
 conspiciamus. Quod si secus esset: nō per tot secula eo-
 rum genera perdurassent. LAZ. id omnes (ut nar-
 ras) intelligunt: sed quod nunc molimur/omnes fer-
 me ignorāt. REX. quid illud est: age ocyus exprime.
 vehemēter enī ut audiā affectū sum: difficileq; moras
 tolerat animus. LAZ. haud quā sermo meus de hac ip-
 sa (quā affers) corporis ē fecūditate: sed de ea que mē-
 tis est/que etiam per corpus redundat. REX. que nā
 est ista mentis fecūditas: LAZ. tota nunc intelligē-
 tia sermoni te applica: ne forte que dicētur/protinus
 euanescat. REX. quoad vires aderūt: tu vero verba
 prosequere. LAZ. Mens humana cum prime mētis
 sit imago: ab illa/non solū fecūditate verū etiā et imor-
 talitate donata est. que quidē duo precipua munera:
 sue imaginī/sermoni videlicet/mēs ipsa communicat.

Esaias.Dionysius

CRAT.

Propterea **Hermes** asseruit mētē et sermonem eiusdē cū immortalitate precij esse. si quicumq; his in eo quod congruit/vteretur: nequaquā ab immortalibus cēsuit discrepare/quinimo ab his in beatorum choros traduci demū asseuerauit. hec enī duo o **Rex**/adiuicē cōiugata: diuinā sobolē pariūt. **REX**. id verū esse haud dubitauerī o **Lazarele**: si sciētias forte et bonas artes/solem esse mētis vis innuere que a mente primū concepte/et per verbū in exteriores sensus tanq; ad partū deducte/scriptis ad posteros reseruātur. **LAZ**. et sciētie/et bone artes/mētis ppagines sūt/ sed homonyma quodā modo generatiōe pducte. ego autē de vniuoca & (vt ita dicā) syngenea mētis gnatione hīc dissero: vt idē cū genitore sit genitū. simile enī partu vniuoco: a suo simili semp pducitur. **REX**. Quid illud obsecro: ne diutius narrationē suspēde. **LAZ** cōsidera iā o rex si tante corpus virtutis est vt sibi simile corp⁹ pducatur: quid obistere poterit/ ne mens mētē generet/ que corpore est exceliētior? **REX**. mētē genitū a genitoris mēte pducī forte astruis: o lazarele. **LAZ**. nō ea i re nostra nūc versatur oratio. sed in ea mētis generatione quā cū **Hermes Esculapio** reuelasset/ in extasim excessuq; mētis ille cōuersus/ ob incredibilē rei magnitudinem se vehemēter confundi exclamauit/ seq; arbitrari eū felicissimū fore hoīem/ qui tātū esset muneris assecutus. **REX**. nō opus est lazarele: vt tanta verborū circuitiōe/ meā mentē itendas. nā istar doliū musto pleni/ quod spirāmen nō habet: pre nimia pene intentione distrūpor digerere ocyus quod cōmittis. **LAZ**. Ecce o bone rex deo dilecte morē tibi esse gerendum sentio/ nō a socratico demone percitus/ sed a spiritu **IHESV** Christi/ qui in suis cultorib⁹ habitat. En vo

cati sumus ad summā animi felicitatē. ecce nūc nobis
 paradyfi aperiūtur delicie/celestis reuelat ciuitas ad
 mōtem/ad tabernaculū/ad aulā dei patet access⁹. **En**
 israel regnū (quod poete aureā vocant etatē) pro quo
 christus **IHVSVS** docuit orare discipulos: nobis ate
 oculos proponitur. sex operū laborūq; dies trāsierūt:
 sabbati illuxit requies/veritasq; & sapiētia obuiā ppe
 rat. **En** ex sapiētie adytis: immortalitatis thesaurus no
 bis effoditur. **En** nectar. en ambrosia. en māna. en vi
 ctima. en cena agni: ad quā volucres celi properant.
 nos cōiuias pascet/et hospites. lignum vite erit nobis
 posthac in odore vnguētī. nō noster vltra laborabit/
 non fatigabitur animus. ergo dū diuine generatiōis
 hymnū diuino perpulsus numine depromo: totis mi
 chi animi viribus adesto. sic enim ineffabilis mysterij
 compos efficiēris. **REX**. **En** animo et auribus parat⁹
 asto: meq; ipsum totis viribus intendo. **LAZ**.

Quo plenum quoue loci me genitor rapis?

Hic ne est ille locus/quo pius attulit

Se Henoeh ille senex/qui placuit tibi:

Dum plantas sequitur tuas?

An hec montis oreb vel sinai iuga:

Tel bites vbi se/corniger aut vbi

Moses se occultit/vt det populo sacras

Iam legis veteris notas?

An sanctus fluiuius verbigene dei

Se se tingit ibi/corpus vt expiet.

Nunquid forte sacer mons potius tabor?

In quo sic homo splenduit:

Vicit solis vbi luciferas rotas.

En vestis intuit candidior niue.

En nubes super apparuit albior:

Vox vnde intonuit tua.

**Id adueniat
 regnū tuū.**

CRAT.

An te eum sobolem: hinc temporibus suis
Tectam (vt fata dabant) corporea domo:
Humanum vt redimat genus.
En me rumpit amor / seu potius furor
Cõceptus / face que me irradiat tua.
Que secreta mihi / cognita nec diu:
Et celos aperit libens.
Nil nunc ipse humile exordior / aut leue,
Nil mortale quidem aut exiguum cano.
Ast insigne animis pluribus / ac recens
Indictumq; alia lyra.
Quod priscis vetitum est / quodq; parabolis
Vix olim licuit dicere; nunc mihi
Nudis das veniam promere versibus:
Vt fiant dociles viri.
In fatis etenim sic canitur sacris:
Supremis quoniam temporibus pater /
Cunctis clarus eris / tunc dociles tui
Regnabunt homines pij.
En nunc incipio, muta silentijs /
Pronis cuncta meos auribus audiant:
Diuino grauidos eloquio sonos,
En tango digitis lyram.
Hec certe nouitatum nouitas noua /
Et mirabilibus maius id omnibus:
Naturam q; homo dei reppererit /
Qz q; ipsam sapiens facit.
Nam sicut dominus vel genitor deus
Celestes generans procreat angelos:
Qui rerum species / qui capita omnium
Exemplaria / primaq;
Diuas sic animas verus homo facit:

Quos terre vocat Athlantiades deos.

Qui gaudent homini viuere proximi

Letanturq; hominis bono.

Hi dant somnia presaga/seruntq; opem

Erumnis hominum dantq; mala impijs.

Dant preclara pijs premia/sic dei

Complent imperium patris.

Hi sunt discipuli/hi sunt famuli dei/

Quos mundi figulus fecit apostolos

In tellure deos/quos nimis extulit:

Sensu de super indito.

Hi fati reprimunt queq; pericula:

Morborumq; fugant perniciem procul.

Complenturq; per hos verba prophetica.

Hi verbum faciunt dei.

Mentem propterea persimilem sibi/

Sermonemq; homini iam genitor dedit:

Vt dijs conlimiles parturiat deos.

Patris iulsaq; compleat.

Felix ille nimis qui sua nouerit

Sortis munera/perfecerit et libens.

Inter namq; deos connumerandus est:

Nec dijs est superis minor.

Intellexisti quod inspirante deo reuelatū est: id profecto (sicut i sacris oraculis/ sabbata sabbatorū/ sacra sanctorum/ cantica canticorum legim⁹) arcanum arcanorum merito nūcupari potest, quod non tantum mihi est et auctoritate sapientū et rationibus persuasum: sed certe est et experientia cognitū. Quod si nō destiteris: apte cognolces. At iterea obsecro/ quod ex mero veritatis fonte manauit: intra mentis penetralia clausum retine, ne quis incredulus/ imperitus/ ac

rudis: id exaudiat. **REX.** Faciendū vt mones plane est. nam si **Eumenio** philosopho occultorum curioso Eleusinas deas aiūt iratas: q̄ eleusina sacra vulgo p̄didisset; multo magis credere fas / summū illum rerū opificem indignatum iri / si arcana sui mysteria / passim inuulgētur. qui etiam vetuit margaritas suas ante porcos mitti. sed quid dicam nūc o **Lazarele**: adeo amore / admiratione / et gaudio simul cōfundor / vt penē extra me in mētis excessu posit⁹ / vbi sim nesciam. **LAZ.** Nec mirum o felicissime rex. Nam si quelibet rerū (licet minima) nouitas / sensus immutat; multo magis et excellentius id operatur hec ea ipsa res / que non solum sensus / verum et ipsos mentis obtutus precipua sui sublimitate repercutit / ac penitus obtūdit. **REX.** velim nunc edisseras o **Lazarele** (si forsan habes) qui ex sapientibus / aut antiquis / aut recentioribus: hac de re pertractarunt. **LAZ.** Vt per paucos adeo tantum numeris ab initio consecuti sunt: ita et pauci tractare potuerunt. nemo enim pro dignitate precipit quod ignorat. **REX.** At hi pauci: qui sunt? **LAZ.** Enumerabo succincte: quos sentio. i primis quidem **Hermes**: per omnes suos qui nūc habentur dialogos / de hac re occulte p̄cipit. sed in dialogo ad **Aclepium** / qui de diuina voluntate inscribitur: multo apertius narrat. Item asserūt hebreorum magistri: **Enoch** in quodam suo libro / de superiori et inferiori rege / mētionem fecisse. et qui ambos vniret: quotidie sibi disponi letitiā de super. quod nihil aliud est mea sententiā q̄ huius arcani mysterium. **Abraham** quoq̄ in libro qui **Zepher izira** / id est formationis liber appellat: docet sic novos formari hoīes. eundū videlicet esse in desertū mōtem vbi iumēta nō pascant: e cuius

Hermes.

Enoch.

Abraham.

HER.
 andamā id di terrā
 deinceps ea for
 literam demera
 et intelligedum
 ites. qui deo delerit
 Nos sicut
 Hermes qui
 vulgo neq̄ illis vulg
 rillius reportat. interca
 siostrum: vtaq̄ p̄
 dicitur sic habemus. ad
 os diuino q̄ inheresce
 tra se posurus. sed ipse
 lumenta autē ferē
 corpore sunt sensus
 omnia: montes non d
 sensuū p̄fectu adhibe
 d est terra rudra et vi
 omelle quod vū qm
 Ex hac igitur terra n
 iteratū per mēbra dū
 una generatio: in lūca
 rarū coponitur: demer
 na de re hū mōtes p̄
 nam sapientiū tātum
 copores. hoc igitur
 iudicio) enigm
 ioge ante omnes: di
 as et verbis precep
 deo fuerat vatic
 alios meum: loqu
 mētionem in libro d

medio adamā id est terrā rubram et virgineam esse
 eruēdā / deinceps ex ea formādū esse hoiem / et p mē-
 bra / rite litterarū elemēta fore disponēda. qđ sic mea
 sententia est intelligēdum. mōtes deserti: sunt diuini
 sapiētes. qui ideo deserti. nā vulgo despiciunt. iuxta
 illud sapiētie. **Nos isensati vitā illorū existimabam⁹**
infantiā. Et Hermes. qui se huic sapiētie dedicāt: neq; **Hermes.**
 ipsi vulgo / neq; illis vulgus placet / isanire demū putā
 tur rīsuq; reportāt. interdū etiā odio habentur: cōtu-
 melijs afficiunt / vitāq; priuātur. **A** platone quoq; in **Plato.**
 phedro: sic habemus. ab humanis autē studijs segre-
 gatus / diuinoq; inherēs: carpitur a multitudīne / qua
 li extra se positus. sed ipso deo plenus: multitudinem
 latet. **I**umenta autē secūdum **Philonis** interpretatio **Philo.**
 nem: corporei sunt sensus / quos septē esse enumerat.
 hec iumēta: montes non depascunt. nā diuini sapien-
 tes: sensuū persuasionibus nō alliciūtur. **A**dama ve-
 ro id est terra rubra et virgo: ipsa sapientū mens est. q̄
 vino mellie / quod virgines germinat: virginea effecta
 est. **E**x hac igitur terra / nouus formatus homo: mysti-
 ca litterarū per mēbra dispositione viuificatur. **N**am
 diuina generatio: mystica verborū platione / que lit-
 terarū cōponūtur elementis / sacratissime cōsumatur.
Qua de re hi mōtes p diuina formatione sunt adeū-
 di. nam sapientū tātum mentes: diuine generationis
 sunt cōpotes. hoc igitur pacto **Abrahā** tātū mysteriū
 (meo iudicio) enigmatische reseruauit ad posteros.
Sed lōge ante omnes: dñs n̄r **HIESVS** christus ver⁹
 mellias / et verbis precepit / et opere adimpleuit / sicut
Asaph de eo fuerat vaticinat⁹ inquiens. **A**periam in
 parabolis os meum: loquar propositiones ab initio.
Et sicut scribitur in libro bresith **Raba** / a **Rabi Mose**

HER.

Amiona.
Enoch.
Symeon.

aderfan: q̄ facta inter quosdā talmuſtas ſacrarū re-
rum diſceptatiōe/ dum rabi **Amiona** ex auctoritate
Enoch hoc ſecretum cōmemoraſſet **Rabi Symeō** fle-
uiſſe et riſiſſe dicitur / demūq; dixiſſe. hec eſt diuina
volūtas: que nō vult alicuī generationi reuelari/ niſi
cum venerit **Rex meſſias**/ qui dabit libertatem hec ſe-
creta reuelādi. pre ceteris igitur (vt dixim⁹) **Chriſtus**
IHEVS hoc arcanum reuelauit. Sed propē eſt: vt
quadam tēporis plenitudine / apertius manifeſtet/ vt
impleatur quod ipſe dixit. habeo alias oues: que non
ſūt ex hoc ouili/ quas oportet me adducere. et tūc fi-
et vnū ouile/ et vnus paſtor. Per cūcta autem ſacra vo-
lumina et veteris et noui teſtamenti: aliquid excerpti
potest/ quadam tamē difficillima extortione. preter
hos autem o optime rex: qui hāc rē vel enucleate vel
inuolute narrauerit / memini me legiſſe neminem.
REX. Si diuine nihil aduerſetur volūtatī: velim ape-
rias quo ordine/ quave operatione tantum opus per-
ficitur. **LAZ.** Id etiam (adiutore deo) p̄ficere deſide-
rium eſt: vt omnis diuini conſumatio operis habeat.
Res enim hec diuina/ auguſta/ et regia eſt: et que te
Heroicum/ ac p̄ium regem deceat. Nam ſi **Perſarum**
olim reges (vt plato meminit) deorum cultum/ **Zoro**
aſtris videlicet magiam ediſcebāt: quanto magis ſin-
cerū/ purū / verūq; cultū (qui ab adulterinis auertit)
chriſtiani reges edoceri debent. Sed iam o rex ad he-
ſperium ſol iclīnat oceanum/ et ī eo quod poſtulas
plurime obſeruent̄ conditiones oportet: quas ſi enar-
rare pergam / opido longior eo (qui exactus eſt) ſer-
mo ſuccreſcet/ noxq; pluria ītercipiet. adde q̄ anim⁹
cum p̄ſentis orationis longitudine tū rei magnitudi-
ne et difficultate/ adeo feſſus labalcit: vt requiē affe-

Plato.

HER.
... am' ipi' in aliud
... locū ſcriptes
... in geneſis libro
... ſicut filius autē
... Caballe en
... Caballe en
... fuerit ſentit
... ars videlicet
... quā diu
... cabalan
... quosdam co
... tantum ex
... beate Rex
... deoq; in
... ad tantū
... Lazari
... quia tubes ex
... non meſſe
... ipſi deo
... Fac vt iudei
... quia a
... et reuelati
... Rex: vt qu
... ſermonē
... nunq; em
... quāq; ſu
... ſub ſymon
... et verbum diu
... ſane animi
... ſimplex ad
... mētis tenit
... 17

stet. differam⁹ igit^r in aliud tēpus/in abditiorē et magis solitariū locū/sapientes **Hebreorū** imitātes. **Sup** eo enī verbo in geneleos libro/deditq; **Habrahā** cūcta q̄ possiderat **Iaac**: filijs autē concubinarū largitus est munera. **Sic Cabaliste** enarrant. que data sunt cōcubinarū filijs: fuerūt scemoth steltoma/id est nomina immūdicie/ ars videlicet magica. **Que** aut data sunt **Iaac**: fuerunt quedā diuina secreta. que (quia ore ad os reuelata sunt/cabalam vocāt. quod nomē: nostro tēpore apud quosdam cognitū esse cepit. eius tamen operatio (si vnū tantum excepero) omnes penitus latet. tu autem o beate **Rex** memori serua et fideli mente/ que diximus: deoq; in presentis sine sermonis gratias age/ qui nos ad tantū munus cōuocauit. **REX.** **Tue** he sūt ptes o **Lazarele**: qui gratia excellis et eloquio. **LAZ.** quia iubes exequar o rex: sed in hac gratiarū actiōne non meis/ sed **IHVSV** Christi vtar verbis: vt acceptior ipsi deo/sacratiorq; sit nostra oratio. **REX.** **Fac** vt lubet. **LAZ.** **Gratias** ago tibi domine **IHVSV** Christe: quia abscondisti hec a prudentib⁹ et sapientibus/ et reuelasti ea paruulis. **At** cōgruum mihi videtur o **Rex**: vt quēadmodum per hodiernū sermonem fere totū egimus/ ita aliquo gratiarū actiōnis **Hymno**/ sermoni finem esse imponendū/hac presertim in re. nunq̄ enim satis erga deum explere laudationis verba/ quisq; sufficiet. **Laudabo** itaq; christū **IHVSM** sub **Pimādrī** nomine. quod ab **Hermete**

Cabaliste.

Hermes.

et mens et verbum diuine potentie interpretatur. **Tu** autē o rex faue animis: mecūq; auctore oim ipsū verbum pronus/suplexq; adora. **REX.** **Jam** pni/demissis genibus / iūctis tensisq; manibus (vt fari occipias) operimur. **LAZ.**

CRAT.

Lux patris verbum radians **P**imander/
Proffus eterno sata mens ab euo/
Omnium/que es rerum opifex origo:
Laus tibi/virtus/honor et triumphus/
Gloria et regnum/decor et potestas.
Tu sinu obliquo pedibus volutas/
Anguis in morem premis atq; soluis/
Horridas umbras/Itrepitu frementes.
Laus tibi virtus/honor et triumphus/
Gloria et regnum/decor et potestas.
Tuq; naturam velut ales oua
Humidam/verbi refoues calore/
Indeq; emanant elementa queq;
Laus tibi virtus/honor et triumphus/
Gloria et regnum/decor et potestas.
Tu facis cunctis opus omne rebus/
Quidquid et vita fruitur vel igni
Aere aut terra/pelagoq; gignis.
Laus tibi virtus/honor et triumphus/
Gloria et regnum/decor et potestas.
Tu genus mandas hominum iugari
Luce diuina religasq; tecum.
Tu dies vertis/tenebrasq; soluis.
Laus tibi virtus/honor et triumphus/
Gloria et regnum/decor et potestas.
Cum suas vires homo perdidisset/
Virginis nato penitus iugatum/
Et caro factum reuocas in astra.
Laus tibi virtus/honor et triumphus/
Gloria et regnum/decor et potestas.
Ecce cum rursus cecidisset artus
Inter humanos/iterum videris

Sicut antiqui cecinere vates.

Laus tibi virtus/honor et triumphus.

Gloria et regnum/decor et potestas.

Sicut ora clis legitur vetustis:

Magnus ac vna sapiet pusillus/

Non opus mundo monitu frequenti.

Laus tibi virtus/honor et triumphus/

Gloria et regnum/decor et potestas.

Sed dies cedunt operum ministris

Septime terras requies subiuit/

Lucis: en mens est homini iugata.

Laus tibi virtus/honor et triumphus/

Gloria et regnum/decor et potestas.

Quisq; diuino dabit ore voces.

Celitum laudes reboabit orbis.

Dij simul terris aderunt frequentes.

Laus tibi virtus/honor et triumphus/

Gloria et regnum/decor et potestas.

Omnia in primam faciem resurgent.

En dei regnum (prece quod vocari

Iam tua mandas) properat venire.

Laus tibi virtus/honor et triumphus/

Gloria et regnum/decor et potestas.

Que duo quodam simul vnū ouile:

Pastor ecce vnus regit/et salubres

Ducit ad saltus/vbi mollis herba.

Laus tibi virtus/honor et triumphus/

Gloria et regnum/decor et potestas.

Tunc bibent viuos latices vbiq;

Non lupus illic/leo non nocebit

Spina non vellus/laniabit album.

Laus tibi virtus/honor et triumphus/

Gloria et regnum/decor et potestas.

Hac gratiarum actione perfoluta: rex ex disputatio-
ne vegetior factus/mēteq; alacrior/sefe in regie pene-
tralibus recepit/precatus/alterum/solem exortu suo
diem similem allaturū. **Lazare**l^{us} vero rege (vt opor-
tuit) cum veneratione salutato: operam suam in alte-
rum diem pollicens/alta iā nocte/abiuit.

Crateris Hermetis adiecti Pi-
mandro & Asclepio Mercu-
rij Trismegisti Finis. Pa-
risiis in officina Henrici
Stephani recognitori
bus/mēdasq; ex of-
ficina eluētibus
Ioāne Solido
Cracoui
ensi/

& Volgacio Pratenfi Anno domini Saluatoris
M. D. V. Calēdis **A + P + R + I + L + I + S.**

